

Katolički list

Zvonik

GOD: XVII BR. 1 (183) Subotica, siječanj (januar) 2010. 130,00 din

Tema broja: Za obraćenje nikad nije kasno
Reportaža: Gimnazija i sjemenište *Paulinum*
Intervju: Nebojša i Edita Zavišić

zvonik.org.rs

Pastirska igra u Sv. Roku

Božićna priredba u Bajmoku

Predsjednik Tadić na polnočki u Sonti

Djeca na božićnoj misi u Tovariševu

Zbor Schola cantorum

Paulinum

Maturanti pred proglašenje mature

Slavlje už tortu u Paulinumu

Doček Nove godine s braćom iz Taizéa u Poljskoj

Trenutak istine

Neće trebati puno, da listajući ovaj novi broj *Zvonika*, otkrijete kako smo ga skroz proželi temom obraćenja. Isusov poziv „Obratite se i vjerujte evanđelju, jer približilo se kraljevstvo nebesko!“ (usp. Mt 4,17; Mk 1,15), kojim je otpočeo svoje javno djelovanje, po Njegovoj Crkvi i danas odzvanja cijelim svijetom. Taj poziv, u sve one koji ga čuju ulijeva „pozitivni nemir srca“ i spoznaju da svoj mir od tada mogu naći samo u Gospodinu i po Njemu.

Uzmimo u obzir nas koji smo po krštenju pribrojeni zajednici obraćenih, onih koji su povjerovali u navještaj Gospodnjeg evanđelja. Da li nas taj Isusov poziv na obraćenje uznemiruje? Jesmo li možda na njega toliko navikli da ga više niti ne čujemo? Ili smo možda, daj Bože, zbilja toliko stasali u vjeri da nam taj poziv ulijeva mir i pouzdanje, jer dajemo sve od sebe da budemo Gospodinovi svim svojim bićem? Ne bih žurio s odgovorima na ova pitanja. Ustvari, osobno bih volio odmah potvrdno odgovoriti na ovo treće, ali ne usuđujem se u potpunosti. Iz iskustva znam da nisam baš uvijek obazriv na Isusov poziv na obraćenje, te da me on ponekad i uznemiruje.

Govoriti o obraćenju, raditi na svom osobnom obraćenju, nikako nije jednostavno i lako. To prije svega znači upoznavanje i prihvaćanje samoga sebe. Ima onoga na što sam kod sebe ponosan, ali ima i onoga što mi baš i nije drago. Puno toga se da mijenjati, ali kad zahtijeva toliko truda i rada. No, ako tako gledam, onda mi obraćenje izgleda samo kao plod mojih napora. A gdje je u svemu tome Bog? Zar se i On neće zauzeti skupa sa mnom u borbi da stvarno budem Njegov? Uvjeren sam da hoće i to

puno više nego li sam mogu zamisliti. No, baš to je ono zbog čega ponekad zastajkujem. Što ako to Njegovo zauzimanje za mene promijeni moje planove, pa svi oni smjerkovi koje sam zamislio na svom životnom putu odjednom nestanu? Što ako...

Ovdje moram zastati i sabrati se, dopustiti da ova pitanja u meni nađu svoj odgovor ili ga barem strpljivo traže. Nema razloga za nemir, za strah. Dobri Bog me stvorio da budem sretan, a to mogu samo ako hodim u Njegovoj i svojoj istini. Zato se ne bojim niti jednog trenutka svoje istine pred Njim, jer znam da mi Bog baš u njima osobito daje milost novoga života. Trenutak moje istine pred Bogom nema ništa zajedničkoga s tolikim TV emisijama u kojima ljudi daju razgoliti sav jad i bijedu svoga bića za moguću dobitak, a da im se pri tome mase gledatelja smiju, izruguju, te se kriomice pokušavaju opravdati pred sudom svojih savjesti. Milosrdni otac ne razgoličuje raskajanog sina povratnika, nego ga ogrće haljinom svoje milosrdne ljubavi i ukrašava prstenom povraćenog dostojanstva. Jedino taj Očev zagrljaj, kojeg možemo iskusiti samo u iskrenom obraćenju i cjelovitoj svetoj ispovijedi – a ne u opravdavanju i usporedbi s drugima – jest pravi trenutak moje istine po kojem mi se daruje novi život.

Stoga svima Vama koji prelistavate i čitate ovaj naš *Zvonik* želim da, potaknuti ovim ili onim prilogom, osjetite još veću želju za darom milosti potpunijeg osobnog obraćenja, te uvijek iznova s radošću iskusite ispunjenje Isusovih riječi: „Istina će vas osloboditi!“ (Iv 8,32).

Vaš urednik

Iz sadržaja

Tema broja:

Za obraćenje
nikad nije kasno6

Božićna noć

s predsjednikom u Sonti...8

150 godina sestara

Naše Gospe u Kalocsi....14

Reportaža:

Gimnazija i sjemenište
"Paulinum"23

Intervju:

Nebojša i Edita Zavišić ..26

Ako želiš njegovati mir,

čuvaj stvoreno28

Beskućnici i mi.....29

Ti si jedinstveno biće.....31

Božićno drveće

i na Bogojavljenje?34

Kršćanski stav:

Kriza35

"Betlemari" ponovno

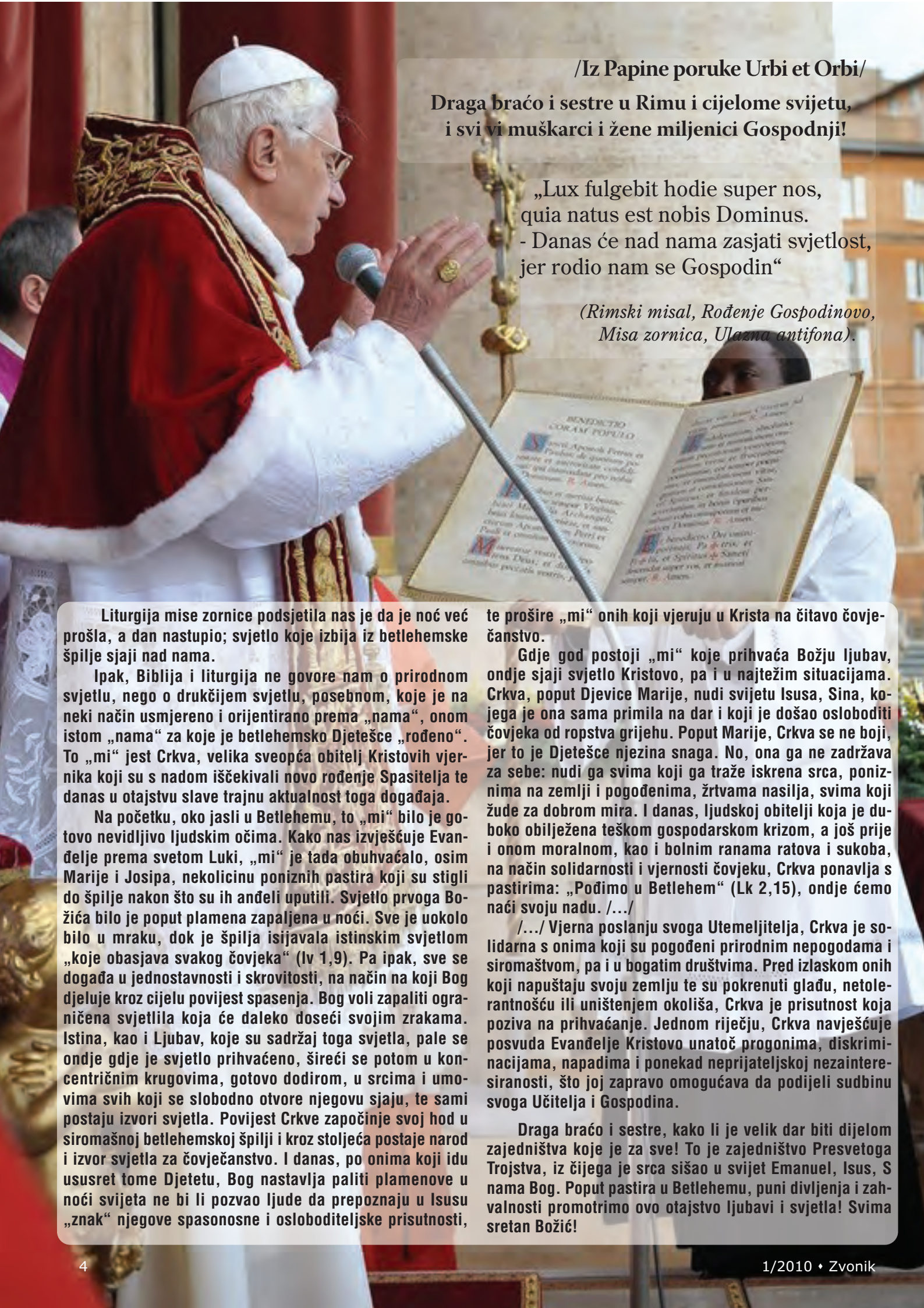
među nama37

Nezadovoljna Gabrijela....42

Očevi zaboravljaju45

Obraćenje - ključni

trenutak u životu47

/Iz Papine poruke Urbi et Orbi/

Draga braćo i sestre u Rimu i cijelome svijetu,
i svi vi muškarci i žene miljenici Gospodnji!

„Lux fulgebit hodie super nos,
quia natus est nobis Dominus.

- Danas će nad nama zasjati svjetlost,
jer rodio nam se Gospodin“

*(Rimski misal, Rođenje Gospodinovo,
Misa zornica, Ulazna antifona).*

Liturgija mise zornice podsjetila nas je da je noć već prošla, a dan nastupio; svjetlo koje izbija iz betlehemske špilje sjaji nad nama.

Ipak, Biblija i liturgija ne govore nam o prirodnom svjetlu, nego o drukčijem svjetlu, posebnom, koje je na neki način usmjereno i orijentirano prema „nama“, onom istom „nama“ za koje je betlehemska Djetetašće „rođeno“. To „mi“ jest Crkva, velika sveopća obitelj Kristovih vjernika koji su s nadom iščekivali novo rođenje Spasitelja te danas u otajstvu slave trajnu aktualnost toga događaja.

Na početku, oko jaslji u Betlehemu, to „mi“ bilo je gotovo nevidljivo ljudskim očima. Kako nas izvješćuje Evanđelje prema svetom Luki, „mi“ je tada obuhvaćalo, osim Marije i Josipa, nekolicinu poniznih pastira koji su stigli do špilje nakon što su ih anđeli uputili. Svjetlo prvoga Božića bilo je poput plamena zapaljena u noći. Sve je uokolo bilo u mraku, dok je špilja isijavala istinskim svjetlom „koje obasjava svakog čovjeka“ (Iv 1,9). Pa ipak, sve se događa u jednostavnosti i skrovitosti, na način na koji Bog djeluje kroz cijelu povijest spasenja. Bog voli zapaliti ograničena svjetlila koja će daleko doseći svojim zrakama. Istina, kao i Ljubav, koje su sadržaj toga svjetla, pale se ondje gdje je svjetlo prihvaćeno, šireći se potom u koncentričnim krugovima, gotovo dodirom, u srcima i umovima svih koji se slobodno otvore njegovu sjaju, te sami postaju izvori svjetla. Povijest Crkve započinje svoj hod u siromašnoj betlehemskoj špilji i kroz stoljeća postaje narod i izvor svjetla za čovječanstvo. I danas, po onima koji idu ususret tome Djetetu, Bog nastavlja paliti plamenove u noći svijeta ne bi li pozvao ljude da prepoznaju u Isusu „znak“ njegove spasonosne i osloboditeljske prisutnosti,

te prošire „mi“ onih koji vjeruju u Krista na čitavo čovječanstvo.

Gdje god postoji „mi“ koje prihvaća Božju ljubav, ondje sjaji svjetlo Kristovo, pa i u najtežim situacijama. Crkva, poput Djevice Marije, nudi svijetu Isusa, Sina, kojega je ona sama primila na dar i koji je došao osloboditi čovjeka od ropstva grijehu. Poput Marije, Crkva se ne boji, jer to je Djetetašće njezina snaga. No, ona ga ne zadržava za sebe: nudi ga svima koji ga traže iskrena srca, poniznima na zemlji i pogođenima, žrtvama nasilja, svima koji žude za dobrom mira. I danas, ljudskoj obitelji koja je duboko obilježena teškom gospodarskom krizom, a još prije i onom moralnom, kao i bolnim ranama ratova i sukoba, na način solidarnosti i vjernosti čovjeku, Crkva ponavlja s pastirima: „Pođimo u Betlehem“ (Lk 2,15), ondje ćemo naći svoju nadu. /.../

/.../ Vjerna poslanju svoga Utemeljitelja, Crkva je solidarna s onima koji su pogođeni prirodnim nepogodama i siromaštvom, pa i u bogatim društvima. Pred izlaskom onih koji napuštaju svoju zemlju te su pokrenuti glađu, netolerantnošću ili uništenjem okoliša, Crkva je prisutnost koja poziva na prihvaćanje. Jednom riječju, Crkva navješćuje posvuda Evanđelje Kristovo unatoč progonima, diskriminacijama, napadima i ponekad neprijateljskoj nezainteresiranosti, što joj zapravo omogućava da podijeli sudbinu svoga Učitelja i Gospodina.

Draga braćo i sestre, kako li je velik dar biti dijelom zajedništva koje je za sve! To je zajedništvo Presvetoga Trojstva, iz čijega je srca sišao u svijet Emanuel, Isus, S nama Bog. Poput pastira u Betlehemu, puni divljenja i zahvalnosti promotrimo ovo otajstvo ljubavi i svjetla! Svima sretan Božić!

Izmolimo obraćenje

Piše: o. Vjenceslav Mihetec, karmelićanin

Naša mjesna Crkva, Subotička biskupija, u ovom mjesecu slavi i Bogu zahvaljuje na daru nebeskog zaštitnika sv. Pavla u otajstvu njegova obraćenja. Promotrimo u ovoj meditaciji i ovoj slavljeničkoj zgodi, ime „Pavao“ i pojam „obraćenje“.

Ime Pavao dolazi od židovskog imena Šaul. Ono u našem jeziku znači „od Boga izmoljen“, ali i „od Boga pozajmljen“. To ime je nosio prvi kralj Izraela, Šaul. Vrijedi pročitati Šaulovu povijest u Prvoj knjizi o Samuelu u Starome zavjetu.

Nadalje, to ime je nosio i pitomac Gamalijelove biblijske škole u Jeruzalemu, mladić iz Tarza u Maloj Aziji: Šaul – Savao. Bio je odličan učenik, izvrstan poznavatelj hebrejskog i grčkog jezika, te ljubitelj Boga u istaknutijem smislu te riječi. Ujedno je bio i revan čuvar haljina onih koji su u dolini potoka Cedron kamenovali đakona Stjepana. Tom zgodom čuo je Stjepanov molitveni krik: „Gospodine, ne uzmi im ovo za grijeh!“ Povijest Stjepanova u Djelima apostolskim završava riječima: „Savao je pristao da se Stjepan smakne.“

Nameće se pitanje, kako tako snažan, učen i Bogu odan mladić, može odobravati prolijevanje krvi, konačno stati na čelo oružane čete koja ima zadatak smaknuti kršćane u Damasku. Sve ove kvalitete mladić je stekao pomno slušajući predaje, marljivo učeći i žarko moleći. Kako iz svega toga izrasta razbojnik, vođa čete smrti?

Rekli smo na početku da ime Šaul znači „od Boga izmoljen“. Kršćanskoj mladoj Crkvi, posebno među Grcima,

trebao je čovjek takvih kvaliteta. Crkva je vjerujući molila i izmolila što nije očekivala: Šaula progonitelja. Vjernička molitva Crkve izmolila je sebi vođu, učitelja i pastira, a Šaulu milost obraćenja. Kasnije će Pavao čuti: „Dosta ti je moja milost“ Pavle.

Poznata nam je biblijska izreka da bez vjere nije moguće Bogu omiljeti. Vjernička molitva kršćanske zajednice u Damasku izmolila je Šaulu milost obraćenja. Šaulove kvalitete, snage, znanja i pobožnosti podignute su na Pavlovsku razinu. On više ne ubija i ne pristaje na smaknuće, već vodi u život, naviješta Isusa Krista koji je istiniti put koji vodi u život. To je obraćenje.

Subotička Crkva slavi to otajstvo. Vjera subotičke Crkve pritisnuta je s mnogih strana. Koliko ima mladih, pametnih i snažnih muževa i žena koji joj prijete. No, unatoč tomu neka ta Crkva vjernički moli za vođe, učitelje i pastire po Božjem srcu, oni će doći, izmoljeni, obraćeni i iz redova neprijatelja. Izmoljenom milošću potaknuti, mnogi Savao će postati Pavao.

Svetkovina zaštitnika nek potakne subotičku Crkvu na ustrajnu vjerničku molitvu za svoje obraćenje i za obraćenje neprijatelja. Neka moli da pametni ljudi postanu i mudri, pobožni i uistinu Božji ljudi. Mudar će čovjek sve svoje kvalitete staviti u Božje srce. Nek nikome ne uzmanjka Božje milosti. To nam izmoli, sveti zaštitniče Pavle!

Prijatelj

Roditelji su me zamolili da posjetim njihova sina studenta. Rado sam to učinio, jer je Zagreb bio drago mjesto i mog studiranja. Student je bio vrijedan i ozbiljan mladić. Bio je dobar domaćin i o svemu se s njim moglo razgovarati. Imao je viziju čime se želi baviti sutra. U razgovoru o životu u budućnosti imao je zanimljivo razmišljanje. Tvrdio je da će čovjeku budućnosti malo trebati. Dosta će mu biti soba, internetom će biti povezan s cijelim svijetom, uzimat će tablete umjesto hrane. Komunikacija će se odvijati pretežito elektronički. Tim razmišljanjem nije me oduševio.

Čovjek je ipak biće susreta, biće odnosa. Među najljepšu povezanost među ljudima svakako spada prijateljstvo. Mnogi su velikani pisali o toj vrijednosti. Veliki biskup Augustin priznaje: „Bez prijatelja ništa nam ne izgleda prijazno“.

Na stranicama Biblije ima mnogo redaka posvećenih prijateljstvu. Već starozavjetni Sirah zapaža: „Vjeran prijatelj pouzdana je zaštita i tko ga je stekao našao je blago. Pravom prijatelju nema cijene niti se može izmjeriti njegova vrijednost“ (Sir 6,14).

Isusu nisu bili strani odnosi s ljudima. Svima je želio biti blizak, pomoći. Osobito se približio s onima otpisanima, odbačenima. Zato Ga nazivaju prijateljem carinika i grešnika (usp. Lk 7,34). Svojim učenicima Isus je poklonio puno vremena, ljubavi i pažnje. U oproštajnom govoru kaže: „Više vas ne zovem slugama /.../ vas sam nazvao prijateljima jer vam priopćih sve što sam čuo od Oca svoga“ (Iv 14,15). Isus je cijenio, njegovao i držao do prijateljstva.

Poznata je istina da roditelje i rodbinu čovjek ne može birati. Ali sve ostalo – što može – mora i treba birati. Prijatelj se bira, traži i dokazuje u kušnjama. Da bismo imali prijatelja i bili prijatelji valja nam prihvatiti same sebe. Potrebno je upoznati sebe, sebi biti prijatelj, držati do svoje riječi.

Suvremeni teolozi Crkvu definiraju kao zajednicu prijatelja. Osjeća li se ljepota i zanos prijateljstva u našim župnim zajednicama? Imamo li prijatelja i znamo li biti vjerni, ustrajni prijatelji?

Lazar Novaković

Za obraćenje nikada nije kasno

Piše: *Katarina Čeliković*

Novi a „stari“ vjernici u crkvi

Suvremena crkva suočava se s brojnim izazovima, među kojima je i pad broja praktičnih vjernika. Činjenica je da i oni koji se izjašnjavaju katolicima ne sudjeluju redovito u životu Crkve, što pokazuje brojka od 10 % praktičnih vjernika. Što je tome uzrok nećemo moći dati konačan odgovor, ali možemo ustvrditi kako su crkve preko tjedna prazne, kako na mjesta onih starih ne sjeda nitko nov. Ni djece nema mnogo, a o roditeljima ne treba ni govoriti. Zašto se i oni izjašnjeni vjernici okreću sebi, svojim vlastitim problemima, zašto se zatvaraju u svoj svijet, pitanja su na koja odgovore traže sociolozi, teolozi i drugi i najčešće se odgovor nalazi u ekonomskoj krizi koja potom rezultira krizom morala.

Ovdje ćemo kratko progovoriti o obraćenju u Bibliji, što je pripremio urednik preč. Mirko Štefković, a potom o obraćenju odraslih koji svjedoče Božju ljubav i dar vjere na svoj vlastiti i osobni način.

Redoviti vjernici nerijetko među sobom otkrivaju i neka „nova a stara“ lica. To su ljudi koje znaju iz svakodnevnog života, ali ih do sada nisu viđali u crkvi. Dapače, nerijetko su to ljudi o kojima su znali samo to da ne idu crkvu ili da su čak protivnici Crkve i vjere, a ponekad samo vjernici „na papiru“.

I, prirodno, u „stalnim“ i praktičnim vjernicima javljaju se pitanja, poput onih – gdje su dosad bili, zašto dolaze sada kad im nešto treba i odmah su u prvim redovima, pomisle da bi im bolje bilo da se sakriju i da skrušeno okaju svoje grijeha i sl. Osuda, mrmljanje i prijeki pogledi, a pravi odgovor zna samo Bog. Ovo nam je prvi signal za

osobno obraćenje. Nas, a ne onih „drugih“. Umjesto osude zbog nepoznavanja čovjeka „povratnika“ u kuću Očevu, sjetimo se: „Blago milosrdnima jer će postići milosrđe!“ (Mt 5,7).

Obraćenje odraslih

Što to nuka odrasle, zrele ljude na novi početak u vjerskom životu, tko ih je pozvao i čemu teže? Istina je da još uvijek ima mnogo ljudi koji imaju ono osnovno za život i razlog za dolazak u crkvu svakako nije neimaština i traženje utjehe zbog bijede, što se često navodi kao razlog za vjeru. A ipak oni nisu potpuno sretni. Ne vidi se to uvijek i na prvi pogled. Njihov duhovni život je doista njihova tajna, ali se u mnogima od njih javlja pitanje smisla svega što imaju i pitanje krajnjeg životnog cilja. Ako se ovo pitanje javi u godinama mladosti, puno se toga još može promijeniti i staviti na svoje mjesto. No, ima slučajeva kada se Bogu okrenu ljudi od kojih to najmanje očekujemo. Jedan od takvih, prilično senzacionalnih primjera, je donedavni nevjernik, poznati komunist dr. Zdravko Tomac, koji je krajem 2008. godine objavio knjigu „Obraćenje – od komuniste do vjernika“ i predstavio ju pred gotovo šest stotina posjetitelja u Zagrebu – što dovoljno govori o zanimanju koje je pobudila ne toliko knjiga koliko autor poznat po antivjerskom stavu i životu. Biskup Košić je u njegovim knjigama prepoznao autorovo iznimno intelektualno poštenje. Tomac je posvjedočio kako je „Sve u životu relativno i od svega se može odustati. I ja mogu odustati od svih svojih stavova ako mi se argumentima dokaže da nisam u pravu. Ali od jednoga nisam spreman više odustati. To je za mene apsolutno. Nisam spreman odustati od Isusa Kri-

sta, kao zvijezde vodilje, od vjere u njegovu ljubav, koju svaki čovjek može slobodno prihvatiti i vratiti.“ Knjiga i autorovo obraćenje izazvalo je brojne kontradiktorne komentare, među kojima je bilo i onih vrlo ružnih. Autor na sve to kaže da mu je Bog u 69. godini podario novu milosnu i životnu zadaću u procesu obraćenja, „da se ono ostvari u svoj svojoj punini i da to blago u gline-noj posudi treba životom, izgovorenim i napisanom riječju drugima svjedočiti“. Dr. Tomac je također posvjedočio da mu je trebalo dosta snage da izađe, prizna, pokaje se i traži oprost.

Suvremeni tražitelji Boga

Crkva danas nudi odraslim osobama tečaj vjeronauka za odrasle, tzv. katekumene, koji kroz jedno dovoljno dugačko razdoblje upoznaju vjeru i u zajednici upoznaju Boga. No, katekumeni, suvremeni tražitelji Boga, ne mogu uvijek sami doći do obraćenja, potrebno im je pomoći – u čemu veliku ulogu imaju vjernici i mjesni župnik. Na vjernicima je da izmole za svoju braću obraćenje, da na suptilan način pozovu ili svojim autentičnim životom posvjedoče ljepotu kršćanske vjere. A na svećeniku je da Boga približi onima koji to pozele ili ako postave neko pitanje.

U subotičkoj župi Sv. Roka već petnaestak godina, koliko je župnik, mr. Andrija Anišić radosno svjedoči kako mu je to najdraži i najveći pastoralni izazov i ne žali ni trenutka sva nedjeljna popodnevna ili večeri u kojima je tijekom svih ovih godina radio s katekumenima. Nekoliko je stotina odraslih prošlo ovaj tečaj i nakon temeljite pripreve pristupilo sakramentima krštenja. Prve pričesti i krizme, a mnogi su se bračni parovi i vjenčali. Svakako da nisu svi ostali u zajednici, jer su mnogi i iz drugih župa, ali je u crkvi danas velik broj onih koji su svoju kršćansku inicijaciju doživjeli upravo na ovim tečajevima za odrasle. Na njih se često župnik može osloniti jer oni vrlo ozbiljno shvaćaju dar vjere koji su primili i žele Bogu svojom zauzetošću zahvaliti za obraćenje. Njihova su svjedočanstva o obraćenju topla, vrlo osobna i puna kršćanske radosti.

– Na vjeronauku za odrasle smo se približili Isusu, bolje se upoznali s njim, osjetili zajedništvo, a sve to je mnogo utjecalo na nas kao osobe. Ja sam oso-

čno počela drukčije gledati na svijet oko sebe. Shvatila sam što je uistinu bitno i čemu trebamo težiti. Kršćanin treba biti svjetlo gdje god da krene, a to jedino s Isusom u srcu može postati. I sigurna sam u to da koliko god me netko bude odvrtao od Isusa, ja se neću udaljiti od njega jer jedino s njim mogu biti istinski sretna. – **Ana Turi**

– Na vjeronauku za odrasle imao sam iznimnu priliku biti u zajedništvu s braćom i sestrama koji su odlučili odgovoriti na Kristov poziv u svom životu. Kroz naše susrete shvatili smo da ne smijemo ostati samo religiozni, stoga smo odlučili u potpunosti predati svoje živote u Božje ruke te družeći se često s Božjom riječju još bolje upoznati svoga Spasitelja. U tome nam je svesrdnu pomoć pružio i vlč. Andrija Anišić koji nas je pripremao za sakramente i s puno strpljenja vodio kršćanskim stazama i odgovarao na naša pitanja i pomagao nam u našim dvojabama. Bilo je divno imati neposrednu priliku otvoreno i bez ustezanja postavljati pitanja o svemu što nas je tištilo i što nam nije bilo jasno o vjeri i moralu kojima nas uči Crkva.

Ono što smo dobili na vjeronauku za odrasle je neprocjenjivo blago. Danas nakon vjeronauka ne prođe mi dan bez molitve u koju ulazim s više vjere i

radosti, bez obzira na teške okolnosti u kojima se nalazim. Zahvaljujem Bogu na svim životnim lekcijama i blagoslovima koje mi daje. Nadu polažem u njegovog Sina koji je Bog i čovjek i koji suosjeća sa mnom u mojim radostima i tugama. Osjećam se slobodnim – da volim i ljubim, čak i one koji me otvoreno mrze, jer je moj Spasitelj činio to isto. – **Slobodan Sladojević**

– Vjeronauk za odrasle za mene je bio divno iskustvo koje je moju vjeru utemeljilo i izbacilo sve sumnje koje su me tiskale. Na svaki sljedeći vjeronauk odlazila sam svjesnija da se naša mala zajednica sve jače i više raduje u Isusu. Osjećala sam da svaki odlazak za mene predstavlja korak bliže Gospodinu. Sveta misa prestala je za mene biti obveza, kakvom sam je ranije smatrala. U Božjoj riječi sada nalazim utjehu. Naučila sam da je Bog zaista uvijek s nama, u kakvoj god situaciji ili bezizlaznoj teškoći bili. Također sam naučila da je križ koji nosim, iako se nekada čini preteškim, točno odmjereno za mene i uz malu Božju pomoć lagan poput pera. Trudim se da ljubeći neprijatelje opraštam onima koji su mi učinili zlo, i tako iskupim i svoje, vlastite pogreške. Na vjeronauku za odrasle sam postala svjesna što znači biti dijete Božje i, konačno, shvatila koliko je lijepo živjeti kada

imaš nekoga uz sebe. – **Lucia Skenderović**

– Život mi se promijenio tijekom tečaja za odrasle, kao i poslije u naizgled sitnicama, a u biti u velikim stvarima. Počela sam drukčije gledati na svijet i ljude oko sebe... Moj prvi korak bio je vjeronauk, onda sam učila moliti krunicu..., čitala sam divne knjige o tome kako je sav Božji trud jedino usmjeren na to da se ljudi spase, da se pokaju, preobrate, prionu na molitvu kako bi se spasili ne samo pojedinci nego i čitavo čovječanstvo. Danas slušam Radio Mariju; čitam duhovne knjige radije nego što upalim televiziju, napajam dušu i srce vjerom u jedinoga Boga, Gospodina i životvorca, i u Duha Svetoga, u Prečistu, Premilu i Presvetu Majku Božju.

Čini mi se da je sve lakše, ljepše i bolje; jer znam da nisam sama i da nas Bog sve podjednako voli.

Iskreno bih preporučila svima „Vjeronauk za odrasle“ jer smatram da sam postala bolja osoba, da sam našla odgovore na neka pitanja, jer sada svakako više znam – da čak i mislima mogu griješiti, a kada ste svjesni gdje sve možete pogriješiti sigurno više pazite da to ne radite i sigurno ste bolji prema drugima, a samim tim i prema sebi. – S vjerom u srcu, **Anita**

Obraćanje u Bibliji

U židovskoj i kršćanskoj predaji obraćenje je u prvom redu obraćenje Bogu. Osoba ili čak narod postaje svjestan koliko je poguban život u kojem se Bog i njegova objava zanemaruju, pokaje se i vrati Bogu. „Nek' bezbožnik put svoj ostavi, a zlikovac naume svoje. Nek' se vrati Gospodu, koji će mu se smilovati, k Bogu našem jer je velikodušan u praštanju.“ (Iz 55,7) – poziva prorok svoje sunarodnjake tumačeći im blizinu Božju i govoreći im što je to obraćenje. Novi pak zavjet, kad govori o obraćenju, naglašava kako osoba, nakon što čuje poruku Evanđelja, ostavlja dotadašnji način života i u potpunosti svoje povjerenje stavlja u Gospodina Isusa Krista, u čijem svjetlu sada skroz drugačije doživljava i vidi sebe i svoj život: „Ja sam svjetlost svijeta; tko ide za mnom, neće hoditi u tami, nego će imati svjetlost života“. Obraćanje, tj. okretanje od nečega, i vjera, tj. okretanje prema, u biblijskom su poimanju poput dva sastavna dijela obraćenja.

Obraćanje nije tek neki događaj koji zahvaća čovjeka u kojem on ostaje pasivan, nego je to svjesni osobni čin. Za kršćane promijenjeni način života vanjski je znak promijenjenog srca. O tome svjedoče mnoga novozavjetna obraćenja. Prisjetimo se samo predivne Prisprodobe o izbuljenom sinu iz Lukina evanđelja, Pavlova, Zakejeva, Matejeva, Magdalenina i tolikih drugih obraćenja. Sva ova obraćenja su sfere ra-

zuma, emocija i volje. Ustvari, ona su jedno cjelovito osobno prihvaćanje Isusa i njegova djela spasenja, koje se odražava na bližnjima s kojima se nastavlja zajedno putem rasta u obraćenju ka potpunom zajedništvu s uskrsnim Gospodinom.

Zaustavimo se ovdje nakratko na primjeru Zakeje (Lk 19,1-10) i Marije Magdalene (Iv 8,1-11). Zakej, carinik i grešnik, osjećao je nutarnji poticaj da treba susresti Isusa. Zbog toga je učinio sve kako bi do tog susreta moglo doći, popeo se na drvo da Isusa može vidjeti. On je svoje učinio, učinio se raspoloživim, otvorio je svoje srce. Dovoljan je Isusov pogled i njegov poziv da Zakej u jednom trenu postane novi čovjek. Ne samo da vraća onima kojima je uzeo, nego im daje četverostruko, a polovicu svoga imanja daje siromasima. Obraćanje za Zakeja znači odricanje od velikog bogatstva, da bi na mjesto njega u svoje srce primio Isusa. Marija Magdalena, javna grešnica uhvaćena u grješnom činu, nema nikakvog pouzdanja. Svi su je osudili, pa vje-

rojatno i ona samu sebe toliko puta. I dok pognute glave uplakanih očiju nazire sjene svoje smrti, Isus joj daruje oprost. Konačno joj je netko priznao njezino ljudsko dostojanstvo i time joj vratio smisao života. Novost Magdalenina života odvest će je tako daleko da se neće odvajati od Isusa niti na Golgoti, pa i do toga da ona bude vjесnica njegova uskrsnuća Učenicima. / **Mirko Štefković** /

Božićna noć s predsjednikom u Sonti

Ove godine božićna noć je Sončanima donijela radost koju će i povijest zabilježiti. Nakon nazočnosti euharistijskim slavljima u obližnjim mjestima Laliću i Bogojevu, u općini Odžaci, predsjednik Republike Srbije Boris Tadić, u pratnji ministra zaštite okoliša i prostornoga planiranja Olivera Dulića, predsjednika IV APV Bojana Pajtića i predsjednika PO DS-a Dušana Elezovića, uveličao je i slavlje dočeka Spasitelja u crkvi Sv. Lovre u Sonti.

Misno slavlje predvodio je sončanski župnik vlč. **Dominik Ralbovsky**. Slavlje posvećeno rođenju Spasitelja započela su djeca župe Sonta prikazom biblijskih tema, te pjevački zbor i tamburaški sastav Kulturno prosvjetne zajednice Hrvata „Šokadija“. Ispred crkve Sv. Lovre, visoke goste dočekao je vlč. Dominik, te ih upoznao sa simbolikom živoga prikaza običaja vezanoga uz betlehemsku štalicu i rođenje Kristovo. Slučajno se dogodilo da upravo u trenutku ulaska predsjednika Tadića u crkvu, zbor „Šokadije“ pjeva najradosniju božićnu pjesmu na ovim prostorima, „Radujte se narodi“. Šokadinci su pjevali punim glasom, nadahnuto, a pljesak upućen gostima u pojedinim trenucima ipak je prigušivao njihovu pjesmu. *Od osnutka naše Udruge božićni i uskrsni koncerti su nam na neki način najbitniji. Pogodilo se da smo ovoga Božića imali najelitniju publiku i najbolju izvedbu do sada. Jako sam zadovoljan otpjevanim, a osobito zbog toga što se udrugama našega kalibra baš i ne ukazuju prilike za nastupe pred predsjednikom države,* kaže predsjednik

KPZH „Sokadija“ **prof. Zvonko Tadijan**. Na samom početku misnoga slavlja vlč. Dominik je pozdravio i vjernicima predstavio visoke goste ponaosob. I crkveni zbor, uz pratnju **Kristine Ralbovske** na orguljama, dao je sve od sebe, pjevao je osobito nadahnuto. Djeca su pokazala svoju spontanost na riječi svećenika, „Pružite znak mira jedni drugima“. Bez ikakve bojazni, prilazili su predsjedniku, pružali mu ručice, uz riječi „Mir s Tobom“. I članovi osiguranja blagonaklono su se smiješili na ovu gestu. Za vrijeme pričesti jedna starica je prišla predsjedniku Tadiću, s obje šake uhvatila njegovu desnu i staračkim glasom rekla na jedinom govoru kojega rabi, šokačkoj ikavici: *Dite, neka Ti nikoga slušat, samo radi vako kako radiš i svima će nam bit dobro. Zasužila je, okrenula se i otišla prema svom mjestu negdje kod stuba. Ona se nikada nije gurala u prve redove. Na ove riječi i predsjedniku je prošla blaga sjena preko očiju. Pri kraju mise, predsjednik Boris Tadić obratio se nazočnima izravno. Časni oče, dame i gospodo, poštovani prijatelji, čast mi je poželjeti vam sretne blagdane, sretan Božić i mir među vama, kako u vašim obiteljima, tako i u cijelom ovom pitomom mjestu i u cijeloj našoj Vojvodini. Poželimo mir i svima našima koji žive u drugim državama naše bivše zemlje, zbog toga što je, prije svega, na ovim prostorima mir najpotrebniji. Hvala vam što ste na ovakav način proslavili Badnju večer, što ste na ovakav način sve nas uveli u još jedan Božić. Ovo je naš zajednički dan i svima želim mir i blagostanje,* rekao je Tadić.

Ivan Andrašić

Glazbeno scenska božićna igra u župi „Isusova Uskrsnuća“

Dvadesetak mladih župe „Isusova Uskrsnuća“ izvelo je na Badnju večer prepunom crkvom glazbeno-scenski prikaz pod nazivom „Ne spavaj“.

Umjesto drugih poruka, evo ove iz predstave:

„Dok čekaš Njegov ponovni dolazak, otvori svoje srce. Otvori srce za bližnje, bolesne, siromahe, pomoz župniku, moli, radi... Neka ti izazov bude na koji ćeš način Isusa razveseliti. Čekaj i budi sretno dijete Božje jer ne znaš kada

će ponovno doći. Zato, otvori svoje srce! Ne spavaj čekajući ga! Nastoj promijeniti sebe, a ne druge. Stvori sebi šansu da te po dolasku prepozna i zagrlji kao svoje dijete. Moli! Bdi! Ne spavaj!“ /**J. Dević**/

Koncert velike somborske obitelji

Božićni koncert, kojeg redovito svake godine uoči blagdana Božića organizira HKUD „Vladimir Nazor“ iz Sombora, ove godine možemo nazvati obiteljskim. Na Božićnom koncertu održanom u Hrvatskom domu sudjelovali su samo Somborci, bez gostiju kako je to bio običaj prijašnjih godina.

Kriza je zahvatila sve, pa tako i naša kulturno umjetnička društva, a nedostatak novčanih sredstava učinio je svoje i to je bio jedini razlog zbog kojeg ove godine nije bilo gostiju, kao primjerice prošle godine kada je na ovoj predblagdanskoj večeri sudjelovao zbor iz Rovinja, kao i zbor bogoslova iz Sarajeva. Ali očito da kriza duha nije zahvatila maštovite Somborce koji nisu dozvolili da se tradicija Božićnih koncerata prekine, te su svi vesrdno, i mlado i staro, uz glavnog organizatora **Emila Antunića** (što je također novitet ove godine), pomogli u realizaciji zajedničkih ideja, te je složna somborska obitelj pokazala koliko je velika i koliko puno zajedničkim snagama može učiniti. Na koncertu su sudjelovali članovi društva, ali i oni koji to nisu.

Kako i doliči, nazočne u prepunoj Velikoj dvorani Hrvatskog doma pozdravio je domaćin **Šima Raič**, predsjednik HKUD-a „Vladimir Nazor“, zahvalivši svim sudionicima koncerta, kao i ženama koje su se potrudile da ovom prigodom naprave izložbu božićnog kolača. Toplinu u hladnoj zimskoj noći unijela je **Klara Šolaja Karas**, sjetivši se svoje pokojne

prijateljice porijeklom iz Kotora, koju je udaja i životni put nanijela u ove krajeve. Recitirala je stoga dvije pjesme, od kojih se jedna zove „Naranča“. Naranču su osim u stihovima svi nazočni dobili i na ulazu u dvoranu Hrvatskog doma.

Voditeljski par **Bojana Jozić** i **Darko Lovrić** na početku programa citirali su riječi svetog Augustina: „Bog se počovječio da se čovjek može pobožanstveniti,“ te su publiku polako uvodili u ozračje Božića. Jedni za drugima na bini su se smjenjivali mali zbor župe Presvetog Trojstva s prijateljima iz Bačkog Brega, obitelj Antunići, obitelj Gorjanac, pjevači i svirači u Karmelićanskoj crkvi u Somboru, sestre Dubravka i Daliborka Malenić i Dalibor Beretić, pjevački zbor HKUD-a „Vladimir Nazor“, Ivan Šomođvarac, Maja Kajić, Vlado Parčetić, Ana Parčetić, Vesna Živković, Kristina Perić, Cecilija Pekanović i drugi, a za sam kraj, nastupilo je četvero malene djece koje su voditelji nazvali „četiri prava anđela“, a njihova iskrenost i spontanost namamila je publiku da dobiju najveći pljesak. Na samom kraju programa svi sudionici zapjevali su „Radujte se narodi“ uz vesrdnu podršku publike.

Nakon koncerta mnogi su se zadržali kako bi pogledali izložbu božićnih kolača, a potom se kroz snježnu bjelinu razišli svojim domovima. Na badnju noć, prije mise polnočke, djeca su uz pomoć svoje katehistice **Rozmari Mik** u crkvi Presvetog Trojstva u Somboru priredila lijep božićni program. /**Zlatko Gorjanac**/

Biskup Ivan Pénzes na misi polnočki u Đurđinu

U župi Sv. Josipa Radnika u Đurđinu svečanu svetu misu polnočku na Badnju noć predvodio je subotički biskup Ivan Pénzes u zajedništvu s biskupijskim tajnikom vlč. Mirkom Štefkovićem te župnikom domaćinom vlč. Lazarom Novakovićem.

U ovoj „tihoj, svetoj noći“ nisu bdjeli samo Josip i Marija, kako kaže božićna pjesma. Crkva je bila puna vjernika. Mnoga srca su s velikom nadom iščekivala radost Božića: da im novorođeni Kralj podari mir, ljubav i obraćenje. U lijepoj i nadahnutoj propovijedi biskup Ivan se obratio svima nazočnima: djeci, mladima, obiteljima, starima... Za svakoga je našao riječ utjehe i poticaja na ljubav i zajedništvo. Prije mise polnočke djeca su izvela kratki prigodni igrokaz „Razgovor zvjezdica“. Gdje su zvijezde, tu su naravno i Mjesec, Repatica i Anđeo koji donosi radosnu vijest o rođenju Spasitelja. Prvi koji se pokloniše Isusu Kristu – pastiri, nisu izostali ni ovaj puta. Mali tamburaši su milim zvucima tamburice dočarali ugođaj Božićne noći. Biskup Ivan je na kraju podijelio djeci darove „koje im šalje mali Isus“. /**Verica Dulić**/

Proslavljen biskupov imendan

U okviru proslave Božića, 26. prosinca 2009. održan je svečani prijam u Domu biskupije za svećenike grada Subotice i okolice u povodu božićnih blagdana i imendana biskupa mons. dr. Ivana Pénzesa.

U ime nazočnih svećenika generalni vikar, mons. Slavko Večerín, pozdravio je biskupa te napomenuo kako je u današnjem vremenu, osobito nama svećenicima, potrebno dati veliku važnost promoviranju dostojanstva svake osobe. U svom je govoru upozorio na opću odsutnost načela u praktičnom životu današnjeg čovjeka, koja sve više pogađa i vjernike. U tom smislu, on je pozvao biskupa da skupa sa svim svećenicima u pastoralnom djelovanju tomu posveti posebnu pažnju, jer danas se – kako je zaključio – čini važnije nego ikad, dezorijentiranom čovjeku pružiti svjetlo smisla za one vrijednosti u životu koje nisu lako opipljive, koje čovjekov duh otvaraju prema Bogu i daruju mu tako željeni mir srca.

Biskup je nazočnim svećenicima zahvalio na čestitci, te istaknuo kako prije svega i ove godine želi raditi na tome da svećenicima omogući što bolje uvjete pastoralnog djelovanja, a to prije svega podrazumijeva da imaju koliko-toliko osiguranu egzistenciju. On je izrazio žaljenje što se na tom polju u proteklih nekoliko godina jako malo moglo učiniti, ali je potvrdio kako neće odustati od tih svojih nastojanja. Nakon osobnoga čestitanja biskupu, svećenici su se zadržali u razgovoru na zajedničkom domjenku.

Nakon svećenika, biskupu su na prijam došle časne sestre s područja grada Subotice, a potom sljedećeg dana i desetak bogoslova. /**Zv**/

Božić u Plavni

Božić je u Plavni uvijek blagdan velikih zanosa, radosti, obnove vjere i prijateljstava. U predblagdansko vrijeme „Matoševi“ su pjevači i tamburaši marljivo uvježbavali i obnavljali božićne pjesme, a u četvrtu nedjelju došašća tamburaši su već sudjelovali u programu prigodom dočeka Betlehemske svjetla u crkvi Sv. Jurja u Vajskoj.

U Plavni je 24. prosinca, prije i tijekom svečane mise polnočke po drugi put pjevao „Matošev“ pjevački zbor uz pratnju tamburaškog sastava. Crkva je bila prepuna župljana i gostiju i to je bio možda najveći broj nazočnih na sv. misi od kako je vlč. Josip Štefković došao u ovaj kraj. Odmah po završetku polnočke u Plavni, „Matoševci“ su brzo stigli u Vajsku, gdje su izveli isti program u crkvi Sv. Jurja.

Sutradan, na svečanoj Božićnoj misi u Plavni začuli su se ponovno zvuci tradicionalnih božićnih pjesama, što je osobito

tom ljepotom i radošću obogatilo vjernicima doživljaj Isusova rođenja. Nakon sv. mise vlč. Josip je podijelio djeci božićne darove.

Pri završetku druge obljetnice svoga postojanja, HKUPD „Matoš“ je postao važnim čimbenikom u kulturnom i duhovnom životu Plavne. S ciljem da predstavlja kulturnu baštinu javnosti i njeguje uspomenu na dva velikana dr. Josipa Andrića i A. G. Matoša, ova je udruga od svog osnutka usko povezana uz župnu zajednicu Sv. Jakova. Ovim je HKUPD „Matoš“ završio program rada za 2009. godinu, a odmah potom započeo

pripreme za redovitu godišnju skupštinu 16. siječnja. Ipak, ovaj će Božić u Plavni ostati zapamćen po radosnom događaju – u nedjelju, 27. prosinca, na svetkovinu Svete obitelji i spomendan sv. Ivana, kršteno je u našoj crkvi jedno dijete, treće po redu ove godine. Dobilo je lijepo ime – Josip. Ima neke simboličke u ovom Božiću, a jedan mladi svećenik je kazao da radost Božića ne može doživjeti onaj tko ne voli djecu i ne raduje se rođenju svakog djeteta. Radost bi morala postati dijelom naše svakodnevice,

jer se Bog nastanio u nama, a mi smo krštenjem postali djeca Božja. /Zvonimir Pelajić/

Izložba i koncert u Svetozaru Miletiću

Izložba i koncert „U susret Božiću“ koji se već petu godinu u nizu u organizaciji HBKUD „Lemeš“ održava u Svetozaru Miletiću, održan je u nedjelju 6. prosinca 2009.

Ovom prigodom svojim ručnim radovima predstavile su se žene iz Bezdana iz Udruge „Piros Rozsa“. Njihovi vezovi i kukičani radovi obišli su veliki broj izložaba i osvojili mnoga priznanja u proteklih nešto više od četiri godine djelovanja. Među članovima je 50 odraslih i 30 djece. Ne treba zaboraviti ni vrijedne ruke Lemešanki, koje su ispekle tradicionalne božićnjake. Ove godine im se pridružio i gospodin Đorđe Kaić, mjesni pekar. Pet žena: Antonija i Elizabeta Ileš, Stana Tošaki, Krista Tošaki i Rozika Knezi, prikazale su svoja umjetnička djela od tijesta radoznanim posjetiteljima. Božićnjaci su 20. prosinca bili izloženi i u KUD „Vladimir Nazor“, u Somboru. Svoj kutak imali su i najmlađi iz vrtića „Vera Guconja“. Na izložbi su sudjelovali zahvaljujući Katalin Odri i Ružici Parčetić.

Drugi dio izložbe održan je u Domu kulture 12. prosinca, kada je održan koncert crkvene glazbe s naglaskom na božićnu tematiku. Najprije su se predstavili gosti VIS „Petrus“ iz Bačkoga Monoštora, koji je osnovan na inicijativu njihova župnika Gorana Vilova. Potom su nastupile i djevojke iz zbora „Musica Viva“ iz Svetozara Miletića, koje pjevaju pod dirigentskom palicom Marite Topić. Dječji zbor župe „Rođenja BDM“ iz Svetozara Miletića otpjevao je tri skladbe. Program je vodila Marina Knezi koja je svaku točku popratila recitalom o Matericama. Domaćini su se potrudili svim sudionicima podijeliti zahvalnice i jabuke, simbol Materica. Koncertu je nazočio i Aleksandar Vidaković, predsjednik Mjesnog vijeća Sv. Miletića. /Lucia Tošaki/

Paketi hrane za siromašne

Caritas Subotičke biskupije isporučio je humanitarnu pomoć, pakete prehrambenih artikala, za 30 materijalno najugroženijih korisnika usluga njege i pomoći u kući koje pruža Služba ove humanitarne organizacije.

Na adrese ostarjelih, socijalno ugroženih Subotičana, paketi s osnovnim živežnim namirnicama isporučeni su uoči božićnih i novogodišnjih blagdana. Hrana za najsiromašnije prikupljena je u Božićnu korpu solidarnosti 11. i 12. prosinca, u humanitarnoj akciji koju su po treći put organizirali Trgovačko poduzeće KTC i Caritas. Organizatori akcije zamolili su sugrađane da u tim danima kupujući za svoje potrebe, kupe i jedan artikl koji će staviti u korpu solidarnosti i tim poklonom uljepšati Božić jednoj siromašnoj ostarjeloj osobi.

Od artikala iz korpe solidarnosti pripremljeni su darovani paketi i u svakom od njih ulje, brašno, šećer, tjestenine, slatkiši, mesne prerađevine, jabuke i slično. Priložene su i po dvije boce pekmeza koje su u ove namjene skuhalo zaposleni u Službi njege i pomoći u kući u okviru Caritasa. /Caritas/

Betlehemsko svjetlo u crkvi Sv. Lovre u Sonti

Betlehemsko svjetlo, nošeno u rukama trojice članova Odreda izviđača „Stari hrast“ iz Osijeka, stiglo je 23. prosinca u crkvu Sv. Lovre u Sonti.

Uz pratnju ministranata izviđače je do oltara proveo sončanski župnik vlč. **Dominik Ralbovsky**. Ispred oltara vlč. Dominik je svijećom prenio svjetlo iz fenjera kojega su donijeli izviđači, na pripremljene svijeće pred oltarom i na oltaru. Vjernike i uzvanike pozdravio je predsjednik Skupštine OI „Stari Hrast“ **Zorislav Babić**. *Braćo i sestre, čast da ove godine budem dio ekipe koja je Svjetlo mira donijela u vašu župu ispunila mi je dušu toplinom. Betlehemsko svjetlo, upaljeno u štalici rođenja Isusova, preko Beča i Zagreba stiglo je i do vas. Na dugom putu svjetlo su čuvali i nosili europski i hrvatski izviđači. Na ovaj način želimo u domove svih vas donijeti Svjetlo mira, pomirenja, ljubavi i nade. Nadamo se kako će ono naći put do vaših srca, te da ćemo na taj način svima vama učiniti Božić, dan Isusova rođenja, još ispunjenijim i ljepšim. Velika nam je čast što smo Betlehemsko svjetlo donijeli u vašu župu, vjerujući kako će donijeti toplinu u vaše domove, vjerujući kako će donijeti mir svim ljudima dobre volje i ispuniti im*

srca radošću zbog rođenja Spasitelja. Čestit Božić žele vam članovi OI „Slavonski hrast“ iz Osijeka, rekao je Zorislav Babić.

Ideja Betlehemskog svjetla mira rodila se na Božićnu večer 1986. godine na austrijskoj televiziji, u emisiji „Licht uns Dunkel“. Jedna gledateljica, dirnuta načelima ljudi koji pomažu onima kojima je pomoć najpotrebnija, simbolično im je darovala svjetiljku. Svjetlo je simbol Božića, a u Bibliji simbolizira dolazak Isusa, čijim rođenjem je bio obećan mir svim ljudima dobre volje. Paljenjem betlehemskog svjetla mira ljudi se podsjećaju Isusove misije. Svake godine u tjedan prije

Božića, jedno dijete iz Austrije zaputi se u Betlehem, u „Spilji rođenja“ zapali Betlehemsko svjetlo i avionom ga doprema u Beč. Iz Beča predstavnici europskih izviđačkih organizacija Svjetlo mira donesu u svoje države. U međunarodnu akciju Betlehemsko svjetlo – Svjetlo mira Savez izviđača Hrvatske uključen je već 15. godinu za redom. Svečana misa na kojoj se preuzimalo Betlehemsko svjetlo održana je u Beču u katedrali Sv. Antuna Padovanskog 13. prosinca. Po završetku mise, sukladno uputama, predstavnici Saveza izviđača Hrvatske krenuli su na put u domovinu, kako bi u svojim fenjerima ponijeli Svjetlo mira po svojim župama širom Hrvatske, a članovi udruga u podunavskom dijelu Hrvatske i u veći broj župa Bačke i Srijema. Svetu Misu u crkvi Sv. Lovre u Sonti predvodio je vlč. Dominik Ralbovsky, a nazočili su joj čelnici Općinskog odbora DS-a Apatin, čelnici MO DS-a Sonta, te čelništvo Vijeća Mjesne zajednice Sonta. /Ivan Andrašić/

Božićni koncert zbora „Collegium musicum catholicum“

Božićni koncert zbora „Collegium musicum catholicum“

Subotički komorni zbor „Collegium musicum catholicum“ održao je 22. prosinca u Velikoj vijećnici Gradske kuće u Subotici božićni koncert pod nazivom „Ususret Božiću“.

Ovaj zbor redovito priređuje pravi glazbeni događaj uoči Božića i svake se godine potruži dati nešto novo. Novina je ove godine bio nastup komornog sastava Subotičkog tamburaškog orkestra pod umjetničkim vodstvom **Stipana Jaramazovića**. U programu koncerta na flauti je svirala **Noemi Tóth**, a za klavir bio **Kornelije Vizin**.

Na programu su bila djela Couperlina, Handela, Vidakovića („Nebo i zemlja pjevaju“), Matza, Gárdonyija, Wadea, Kirkpatricka, Grubera, Jornacka, božićne minijature o. Kolba, te djela iz Cithare Octochorde 1723. („Kirie eleison“, „Spavaj sinko“, „Svim na zemlji“). Za istaknuti je lijepo osmišljen program i plemenit zvuk koji je stvorio ovaj zbor mladih glazovaca

a pod dirigentskom palicom **Miroslava Stantića**. Prava je šteta što koncert zbog vremenskih uvjeta nije čuo veći broj ljudi.

Koncert je organizirao Katolički institut za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“ iz Subotice.

K. Čeliković

Došašće i Božić u župi Sv. Roka

Svake godine ponavljam istu rečenicu: „Mise zornice u Došašću su za mene kao župnika najljepši dio godine. Doista, ne može biti ništa ljepše za jednog župnika nego kad na misi ima puno djece i ljudi koji nisu došli prisiljeni ili iz običaja, nego s iskrenom nakanom da se pripreme za Božić. Istina, ove godine je broj djece na zornicama varirao u zavisnosti od gripe koja ih je zahvatila, pa ipak je i lijepi broj djece ustrajao do kraja. Odrasli su bili revni i vjerni svojoj odluci. U svakom slučaju, svako jutro bilo je preko dvjesto osoba na misi. Pričesti svaki dan u prosjeku oko 180. Doista, puno milosti i radosti.

Jedino se ponekad zapitam, ako je svima tako lijepo na zornicama, zašto bar ponekad ne dođu na misu i tijekom godine radnim danima?

Ove godine jedan dio zornica posvetili smo Svećeničkoj godini i dragom liku župnika arškoga. Bilo je zanimljivih razgovora s djecom, a ponekad sam morao i „poskakivati“ da bih ih probudio. Ove godine je svakako najpohvalnije bilo to što su djeca i roditelji okitili jedan bor posebnim zvjezdicama. Roza zvjezdice stavljali su roditelji, a zlatne zvjezdice djeca, a na svakoj zvjezdici bio je upisan zadatak koji su određenog dana izvršavali kod kuće. Bila je to jelka prepuna odricanja, žrtvica i dobrih djela. I svi sudionici zornica svako su jutro dobivali po jedan zadatak. Bilo je zanimljivih reakcija. I sam sam iskusio, da ponekad neke obične stvari nije tako lako ostvariti, recimo ne paliti TV tijekom čitavog dana.

Posebno mi je bila draga i akcija prikupljanja darova za našu braću i sestre u potrebi. Skupili smo puno lijepe odjeće, hrane i novca. A sve smo na Badnji dan odnijeli u desetak obitelji i tako im čestitali Božić ne samo riječima nego i djelotvornom ljubavlju.

U našoj župi činimo nešto, što – kako čujem – u drugim župama nije običaj. Naime, zornica ima i na Badnje jutro. Vjernici su shvatili da se sudjelovanjem toga jutra na misi najbolje oboružaju protiv napasti „blagdanskog đavla“ koji se svim silama trudi svakome pokvariti božićno ozračje. Prilika je to da

darove dobiju svi koji su ustrajali i dolazili do kraja. Svi su dobili po čokoladu, a oni najmanji i najstariji posebne darove. I ove godine je najstariji sudionik zornica bio **bać Stipan** s 85 godina ali bila je tu i naša teta **Manda** s 84 i teta **Rozika** i teta **Marija** s 80 godina. A među najmlađima **Marija Magdalena**, **Ana** i **Zeljana**. U adventskom kvizu su sudjelovali **Marin** i **Gordana** i oni su osvojili besplatni put u Mariji Bistricu.

Ponoćna misa bila je ove godine posebno mirna. A i posebna zato što smo ponovili program iz Gradske kuće, pogotovo točku s „Betlemarima“.

Božićne mise bile su lijepo posjećene. Na sve tri mise kao uvod u propovijedi poslužio je predivan dijalog majke i djeteta o Isusovu rođenju. Bilo je to prije svega zbog poruke: „Isus je zato postao dijete, da nas učini sretni i svete“. Ponijelo me lijepo ozračje. S ushićtom i zanosom sam rekao: „Ako vas i u nedjelju bude toliko, bit ćemo sposobni graditi civilizaciju ljubavi“. Naravno, nije ih bilo isto i što smo više odmicali od Božića sve manje, pogotovo radnim danima. Ipak, i dalje vjerujem u civilizaciju ljubavi, jer je čitava Biblija protkana posebnom ulogom koja je povjerena „ostatku“ ili „malom stadu“. Patim za masom, ali najviše volim one koji dolaze, koji su tu. Zajedno moramo raditi na tom da nas bude više, pa će nam biti ljepše i bolje.

Dogodilo se još nešto lijepo. Na misi zahvalnici na završetku stare godine okupio se lijepi broj onih koji su osjećali potrebu Bogu zahvaliti na protekloj godini. Lijepo je to i ohrabrujuće. Još je ljepše bilo što se desetak obitelji okupilo u našu vjeronaučnu dvoranu na doček nove godine i što smo staru ispratili i novu dočekali upravo na misi. Ta činjenica bila je valjda poticaj i nekima koji su bili negdje drugdje na dočeku, pa su željeli biti s nama u zajedništvu i organizirali su „reprizu“ dočeka, što je također proteklo u vrlo radosnom i ugodnom ozračju. Što smo više zajedno sve se više volimo i bolje se očituje snaga zajedništva onda i u svakidašnjici.

Daj, Bože, u novoj godini što više susretanja, zajedničke molitve pa će sigurno biti slatkih plodova u našem osobnom i obiteljskom životu i u životu naše župne zajednice.

A. A.

Božićni koncert katedralnog zbora „Albe Vidaković“

Tradicionalni božićni koncert katedralnog zbora „Albe Vidaković“, dvadeseti po redu, održan je 21. prosinca u Velikoj vijećnici Gradske kuće pod već prepoznatljivim nazivom „Svim na zemlji mir, veselje“.

Ovaj je zbor, kako to svjedoči njegova voditeljica **s. Mirjam Pandžić**, davne 1990. godine, prvi u Subotici održao koncert izvan sakralnog prostora, a pjevanje božićnih pjesama uz tamburaški orkestar bila je novost u subotičkoj katedrali na polnoćki 1989. godine i od tada se taj običaj zadržao sve do danas.

Zbor je pjevao božićne skladbe I. Zajca, F. Grubera, E. Zsaskovskog, J. F. Wadea, J. Schnabela, poznate pučke pjesme iz Bačke („Radujte se anđeli“, „Oj pastiri, nov glas nosim“, „Spavaj mali Božiću“) i iz Hrvatske („Radujte se narodi“, „Veselje ti navješćujem“, „Veseli se Majko Božja“, „U to vrijeme godišta“), a novost je bila pjesma iz Portorika. Uz katedralni zbor nastupio je dječji zbor „Zlatni klasovi“, te vokalna solistica **Antonija Piuković**, koja je posebno lijepo otpjevala pjesme „Betlehemska sveta noć“ i portorikansku „A la media noche“. Izvođače je pratio Subo-

tički tamburaški orkestar sa svojim umjetničkim rukovoditeljem **Stipanom Jaramazovićem**.

Bila je ovo, usprkos lošem zimskom vremenu, večer u kojoj su i pjevači i publika zapjevali, a time pravi dar subotičkim vjernicima koji su znali nagraditi pjevače, tamburaše i ravnateljicu koncerta s. Mirjam Pandžić. /**K. Čeliković**/

Humanitarni koncert za štíćenike zajednice „Hosana“

Drugi po redu humanitarni koncert koji se održava početkom godine kao pomoć zajednici za pomoć ovisnicima „Hosana“ održan je 4. siječnja u Velikoj vijećnici Gradske kuće. Bio je to ujedno i trenutak zahvale za sve dobročinitelje koji su materijalnom potporom ili na bilo koji drugi način pomogli rad zajednice tijekom prošle godine.

Na koncertu je gostovala mezzosopranistica **Marina Kozina** iz Nuštra kraj Vinkovaca sa svojim gostima, a u okviru koncerta mogle su se čuti i svjedočenja momaka iz Zajednice, kao i njihovih roditelja.

Zajednica „Hosana“ pruža potrebnu pomoć i razumijevanje ljudima koji su postali ovisni o drogi, alkoholu, kocki ili sličnim porocima. Ona je preostala kao jedini spas za jednog od njezinih sadašnjih štíćenika, kaže njegov otac **Stevan Farkaš**.

„Jedino promjena njegova načina života i razmišljanja te spas duše, mogu ga izvući iz droge. Nikakvi lijekovi, ili kakva druga vrsta pomoći ne daje učinka. Drogiranje izgleda nije fizička, kemijska ili psihička bolest, nego je to bolest duše. Jedino, rekao bih, oporavak u Zajednici može momku pružiti spas i promjenu u njegovu životu.“

Zajednica pomaže i roditeljima štíćenika otkriti i otkloniti sve ono što je dovelo do toga da se njihovo dijete umjesto pravih vrijednostima okrene opijatima, kaže **Stevan Farkaš**.

Lista čekanja na ulazak u zajednicu je sve veća, upozorava utemeljitelj Zajednice **vlč. dr. Marinko Stantić**.

„Naše mogućnosti smještaja su malene, a društvo još uvijek nema razumijevanja za potrebe Zajednice. Možemo primiti štíćenike samo u okviru svojih mogućnosti, a za ostale trebaju odgovarati oni koji su nas mogli poduprijeti, a nisu i to ostaje na njihovoj savjesti.“

Zajednica je za dvije i pol godine pokazala uspješnost, konstatira **vlč. Stantić**.

„Mi smo mlada zajednica i do sada imamo četiri mladića koji su uspješno završili tretman u Zajednici. Imamo studenta, jedan je u vojsci, jedan traži djevojku za udaju, a četvrti radno mjesto. Svi su, hvala Bogu, dobro.“

Nakon koncerta uručene su zahvalnice svima koji su poduprli Zajednicu tijekom njezina postojanja. Prva zahvalnica uručena je Generalnom konzulatu Republike Hrvatske u Subotici i generalnoj konzulci **Ljerkii Alajbeg**, imajući u vidu da su njihovim trudom od hrvatskog Ministarstva gospodarstva za Zajednicu osigurali novac za još jedan salaš na kome će ovisnici boraviti.

Humanitarno-terapijska zajednica za pomoć ovisnicima „Hosana“ koja se nalazi u blizini Starog Žednika filijala je zajednice „Milosrdni Otac“ iz Međugorja. Osnovana je sredinom 2007. godine. Zajednica ne osuđuje nikoga, niti je zanima nacionalnost ili vjerska pripadnost štíćenika. Do konačnog oporavka u zajednici se boravi najmanje tri godine, boravak je besplatan, a trenutačno u njoj obitava oko 15 štíćenika.

Siniša Jurić /suboticadanas.info/

Duhovna obnova FSR-a Novog Sada

Duhovna obnova članova Franjevačkoga svjetovnoga reda Novog Sada, održana je 12. prosinca 2009. godine u Petrovaradinu. Obnovu je predvodio novopostavljeni duhovni asistent bratstva, fra **Ivan Cvetković iz subotičkog Franjevačkog samostana**.

U dva nadahnuta predavanja, počevši od starozavjetnog spisa iskustva proroka Jone u navješćivanju Riječi Božje o obraćenju upućenog Ninivljanima, pa do novozavjetnog spisa susreta Samaritanke i Isusa na zdencu, predavač je potaknuo na samokritično razmišljanje i pouke koje možemo izvući iz ovih divnih biblijskih tekstova koji su i danas aktualni. Poželio je da u milosno vrijeme Došašća više vremena posvetimo molitvi, čitanju Božje Riječi, preispitivanju sebe i svojih postupaka te da kroz sakrament ispovijedi čista srca dočekamo rođenje Sina Božjega u nama. /**Radomir Hucki**/

Edukacija njegovateljica o Alzheimerovoj bolesti

Za njegovateljice koje su zaposlene u Službi za kućnu njegu i pomoć u okviru Caritasa, i medicinske sestre iz Gerontološkog centra i Opće bolnice Subotica, Caritas je u svojim prostorijama 16. prosinca 2009. organizirao edukaciju o njezi oboljelih od Alzheimerove bolesti. Edukaciju su održale **Nada Bašić i Slobodanka Suvačarov iz Srijemske Kamenice**, koje se ovom problematikom bave u okviru Udruge građana „Alzheimer“.

Program je akreditiran od Ministarstva zdravlja, i jedan je od oblika stručnog usavršavanja koje medicinske sestre po izboru prolaze u bodovanju za obnavljanje licencija za rad. *Želimo našim medicinskim sestrama olakšati rad s ljudima koji boluju od ove bolesti, time što ćemo im pružiti što više informacija o ovoj bolesti, kako se odvija i kako okruženje treba prihvatiti te bolesnike, jer, nažalost, to je bolest koja se ne da izliječiti. No, ako pravilno negujemo bolesnika, olakšavamo i medicinskim sestrama, i osobama koje su u neposrednom okruženju, a naravno, i samim pacijentima, jer to nam je najvažnija namjera,* kaže **Giza Skenderović**, koordinatorka Službe za kućnu njegu i pomoć u kući u okviru Caritasa.

Sudionicama edukacije podijeljen je i Vodič za njegovateljice oboljelih od Alzheimerove bolesti koje su priredile **Nada Bašić i Olivera Pljevaljić**, a izdala Udruga iz Srijemske Kamenice. Kako kod nas ne postoje adekvatne ustanove za smještaj oboljelih od ove bolesti, a njegovatelj je u većini slučajeva bračni drug oboljelog koji je i sam u odmaklim godinama opterećen svojim bolestima i smanjenim fizičkim sposobnostima, smatra se da bolja informiranost okruženja o ovoj problematici doprinosi da se unaprijedi kvaliteta života oboljelih, kao i onih koji ih neguju. /**K. K.**/

Humanitarni koncert za štíćenike zajednice „Hosana“

Drugi po redu humanitarni koncert koji se održava početkom godine kao pomoć zajednici za pomoć ovisnicima „Hosana“ održan je 4. siječnja u Velikoj vijećnici Gradske kuće. Bio je to ujedno i trenutak zahvale za sve dobročinitelje koji su materijalnom potporom ili na bilo koji drugi način pomogli rad zajednice tijekom prošle godine.

Na koncertu je gostovala mezzosopranistica **Marina Kozina** iz Nuštra kraj Vinkovaca sa svojim gostima, a u okviru koncerta mogle su se čuti i svjedočenja momaka iz Zajednice, kao i njihovih roditelja.

Zajednica „Hosana“ pruža potrebnu pomoć i razumijevanje ljudima koji su postali ovisni o drogi, alkoholu, kocki ili sličnim porocima. Ona je preostala kao jedini spas za jednog od njezinih sadašnjih štíćenika, kaže njegov otac **Stevan Farkaš**.

„Jedino promjena njegova načina života i razmišljanja te spas duše, mogu ga izvući iz droge. Nikakvi lijekovi, ili kakva druga vrsta pomoći ne daje učinka. Drogiranje izgleda nije fizička, kemijska ili psihička bolest, nego je to bolest duše. Jedino, rekao bih, oporavak u Zajednici može momku pružiti spas i promjenu u njegovu životu.“

Zajednica pomaže i roditeljima štíćenika otkriti i otkloniti sve ono što je dovelo do toga da se njihovo dijete umjesto pravih vrijednostima okrene opijateljima, kaže **Stevan Farkaš**.

Lista čekanja na ulazak u zajednicu je sve veća, upozorava utemeljitelj Zajednice **vlč. dr. Marinko Stantić**.

„Naše mogućnosti smještaja su malene, a društvo još uvijek nema razumijevanja za potrebe Zajednice. Možemo primiti štíćenike samo u okviru svojih mogućnosti, a za ostale trebaju odgovarati oni koji su nas mogli poduprijeti, a nisu i to ostaje na njihovoj savjesti.“

Zajednica je za dvije i pol godine pokazala uspješnost, konstatira **vlč. Stantić**.

„Mi smo mlada zajednica i do sada imamo četiri mladića koji su uspješno završili tretman u Zajednici. Imamo studenta, jedan je u vojsci, jedan traži djevojku za udaju, a četvrti radno mjesto. Svi su, hvala Bogu, dobro.“

Nakon koncerta uručene su zahvalnice svima koji su poduprli Zajednicu tijekom njezina postojanja. Prva zahvalnica uručena je Generalnom konzulatu Republike Hrvatske u Subotici i generalnoj konzulici **Ljerkii Alajbeg**, imajući u vidu da su njihovim trudom od hrvatskog Ministarstva gospodarstva za Zajednicu osigurali novac za još jedan salaš na kome će ovisnici boraviti.

Humanitarno-terapijska zajednica za pomoć ovisnicima „Hosana“ koja se nalazi u blizini Starog Žednika filijala je zajednice „Milosrdni Otac“ iz Međugorja. Osnovana je sredinom 2007. godine. Zajednica ne osuđuje nikoga, niti je zanima nacionalnost ili vjerska pripadnost štíćenika. Do konačnog oporavka u zajednici se boravi najmanje tri godine, boravak je besplatan, a trenutačno u njoj obitava oko 15 štíćenika.

Siniša Jurić /suboticadanas.info/

Duhovna obnova FSR-a Novog Sada

Duhovna obnova članova Franjevačkoga svjetovnoga reda Novog Sada, održana je 12. prosinca 2009. godine u Petrovaradinu. Obnovu je predvodio novopostavljeni duhovni asistent bratstva, fra **Ivan Cvetković iz subotičkog Franjevačkoga samostana**.

U dva nadahnuta predavanja, počevši od starozavjetnog spisa iskustva proroka Jone u navješćivanju Riječi Božje o obraćenju upućenog Ninivljanima, pa do novozavjetnog spisa susreta Samaritanke i Isusa na zdencu, predavač je potaknuo na samokritično razmišljanje i pouke koje možemo izvući iz ovih divnih biblijskih tekstova koji su i danas aktualni. Poželio je da u milosno vrijeme Došašća više vremena posvetimo molitvi, čitanju Božje Riječi, preispitivanju sebe i svojih postupaka te da kroz sakrament ispovijedi čista srca dočekamo rođenje Sina Božjega u nama. /**Radomir Hucki**/

Edukacija njegovateljica o Alzheimerovoj bolesti

Za njegovateljice koje su zaposlene u Službi za kućnu njegu i pomoć u okviru Caritasa, i medicinske sestre iz Gerontološkog centra i Opće bolnice Subotica, Caritas je u svojim prostorijama 16. prosinca 2009. organizirao edukaciju o njezi oboljelih od Alzheimerove bolesti. Edukaciju su održale **Nada Bašić i Slobodanka Suvačarov iz Srijemske Kamenice**, koje se ovom problematikom bave u okviru Udruge građana „Alzheimer“.

Program je akreditiran od Ministarstva zdravlja, i jedan je od oblika stručnog usavršavanja koje medicinske sestre po izboru prolaze u bodovanju za obnavljanje licencija za rad. *Želimo našim medicinskim sestrama olakšati rad s ljudima koji boluju od ove bolesti, time što ćemo im pružiti što više informacija o ovoj bolesti, kako se odvija i kako okruženje treba prihvatiti te bolesnike, jer, nažalost, to je bolest koja se ne da izliječiti. No, ako pravilno negujemo bolesnika, olakšavamo i medicinskim sestrama, i osobama koje su u neposrednom okruženju, a naravno, i samim pacijentima, jer to nam je najvažnija namjera*, kaže **Giza Skenderović**, koordinatorka Službe za kućnu njegu i pomoć u kući u okviru Caritasa.

Sudionicama edukacije podijeljen je i Vodič za njegovateljice oboljelih od Alzheimerove bolesti koje su priredile **Nada Bašić i Olivera Pljevaljić**, a izdala Udruga iz Srijemske Kamenice. Kako kod nas ne postoje adekvatne ustanove za smještaj oboljelih od ove bolesti, a njegovatelj je u većini slučajeva bračni drug oboljelog koji je i sam u odmaklim godinama opterećen svojim bolestima i smanjenim fizičkim sposobnostima, smatra se da bolja informiranost okruženja o ovoj problematici doprinosi da se unaprijedi kvaliteta života oboljelih, kao i onih koji ih neguju. /**K. K.**/

150 godina sestara Naše Gospe u Kalocsi

Proslava 150. obljetnice je zamišljena tako da se na misi otvorenja Jubileja nađu sve četiri poglavarice. Misu je predvodio nadbiskup kaločki, mons. dr. Balázs Bábel.

Popodne je u svečanoj akademiji, gdje je scenski prikazana povijest Družbe u Kaloči, otvorena jubilarna godina tako da je časna Majka mađarske provincije sa zapaljene svijeće – simbola jubileja – predala svjetlo i onim provincijama koje su nastale iz ove matične kuće: subotičkoj, zagrebačkoj, kineskoj. Bilo je dirljivo promatrati dramu povijesti kroz sto pedeset godina. Zapaljeno svjetlo je simbol zajedničkih korijena ali i vlastitosti koju svaka provincija ima. U ime sestara Bačke provincije svjetlo je primila časna Majka iz Subotice. Zagrebačku provinciju su predstavljale **s. Marijana Đukić** i **s. Karmela Kovačević**, a kinesku zamjenica časne Majke. Organizator ove proslave bila je **s. Alix Bárányi** iz Subotice. Ova godina je u znaku Jubileja, a završetak je predviđen za 9. rujna 2010. godine.

Red je osnovan 1597. u Francuskoj s ciljem odgoja napuštene ženske mladeži kako bi postale dobre majke obitelji

i izgrađivale zdravo i dobro društvo. Osnivači su sveti Petar Fourier i blažena Alix Le Clerc. Pravilo se temelji na reguli svetog Augustina. Za vrijeme revolucija se red razvijao dalje u Njemačkoj i Češkoj i otuda je 1860. godine na poziv kaločkog nadbiskupa stigao u Kalocsu. Sestra Franz Marija Te-

rezija je prilagodila pravilo mađarskom duhu i datostima. Za ovo pravilo je odobrenje izdano 1903. i potom konačno 1907. godine. Osim odgoja predškolskog i osnovnoškolskog uzrasta počele su raditi i ustanove za formaciju odgajateljica i učiteljica koje su uglavnom bile osposobljene za rad na selima i salašima.

U Mađarskoj je 1948. raspušteno 1058 sestara i morale su napustiti rad sa 15000 učenika. Red se obnovio ponovno tek 1989. godine. Iz te Kaločke provincije, koja slavi 150. godišnjicu, vremenom su nastale četiri Provincije: Mađarska provincija u Kalocsi, Mađarska provincija u Bačkoj, Hrvatska provincija u Zagrebu i Kineska provincija. Danas je najbrojnija Kineska provincija. Po vlastitim pravilima svaka provincija je zasebna cjelina i ima ih još puno po drugim zemljama.

Cs. K.

Okrugli stol Gerontološkog foruma

Kako unaprijediti skrb o najstarijim generacijama suradnjom različitih institucija u području socijalne i zdravstvene skrbi u Subotici, bila je tema okruglog stola pod nazivom „Zajedno u zaštiti starih“, održanog 10. prosinca u Gradskoj kući.

Susret je organizirao Gerontološki forum grada i Caritas. Okruglom stolu prisustvovali su **Karen Seiser** i **Christoph Mulleder**, predstavnici Caritasa Gornje Austrije. Ravnatelj Gerontološkog centra, **mr. Nenad Ivanišević**, naglasio je kako je podatak o iznimno velikom porastu broja prodanih ručkova svakako odraz teškog materijalnog stanja članova gerontoloških klubova i pokazuje, ustvari, da je to jedini sigurni obrok po minimalnoj cijeni za mnoge naše starije sugrađane. Ispred subotičkog Caritasa **vlač. István Dobai** predstavio je rezultate trogodišnjeg projekta usluga njege i pomoći u kući, financiranog od strane Europske unije preko Caritasa Njemačke, koji je upravo okončan. Projekt je završen, ali će isti obujma usluga njege i pomoći u kući Službe Caritasa nastaviti pružati, jer će Caritas Njemačke i u 2010. godini nastaviti davati financijsku podršku ovom projektu. *Obujam rada nismo mogli povećavati, ali smo postojeći mogli zadržati, znači, 6 njegovateljica i 6 gerontodomaćica opslužuje oko 280 korisnika. Grad Subotica sufinancirajući tu našu djelatnost zapravo omogućava da i onima najsiromašnijima dadne tu pomoć i podršku koja im je zaista potrebna, bez participacije od strane korisnika, zaključio je Dobai.*

O programu skrbi o starima u okviru Crvenoga križa, svojedobno omogućenog financijskom podrškom Crvenog križa Španjolske, govorio je **Mihalj Pece**, tajnik Gradske organizacije Crvenoga križa. Stručnjaci okupljeni oko okruglog stola istaknuli su potrebu da na različitim natječajima za sredstva koji se raspisuju u zemlji i inozemstvu nastupaju zajedničkim projektima. /K. K./

Susret studenata DT na Taboru

Pedesetak studenata Dopisne teologije prisustvovalo je seminaru održanom od 27. do 29. prosinca 2009. godine u Kući susreta „Tabor“ u Samoboru.

Uvodno predavanje prvoga dana održao je poznati bibličar **fra Bonaventura Duda**, približivši dokument „Poruka narodu Božjem“ sa 12. redovite opće skupštine Biskupske sinode održane u Rimu na temu „Riječ Božja u životu i poslanju Crkve“. Narednoga dana, predavači su bili: **Ante Vučković** OFM (Split) na temu „Biografija i evanđelje“, **dr. Anđelko Domazet** OFM (Split) na temu „Kršćansko iskustvo spasenja“ te **dr. sc. Josip Šimunović**, docent KBF sa temom „Župna zajednica u izgradnji Crkve i društva“. Navečer smo pogledali dokumentarni film o našim misionarima na tlu Afrike. Posljednjega dana, na plenumu su studenti DT zajedno sa svojim poslužiteljima razmatrali tekuće probleme vezane uz studij, govorili o svojim dojmovima sa seminara i davali prijedloge tema za sljedeće seminare. Kao student pete godine zahvaljujem i ovoga puta **prof. dr. Mariu Esertu** i duhovniku DT **dr. fra Mariu Cifraku** na pozivu, te na pokrivanju troškova mog boravka na Taboru. /Radomir Hucki/

Duhovni nomadi – o sektama

U subotičkom „Katoličkom krugu” 17. siječnja održana je mjesečna tribina mladih na kojoj se okupilo preko stotinu mladih iz subotičkih župa kao i iz obližnjih seoskih župa. Predavanje na temu „Suvremeni duhovni nomadi – o sektama” održao je dr. sc. Josip Blažević iz Zagreba.

U vrlo zanimljivom i stručnom predavanju fra Josip je prikazao mladima kako nastaju sekte, uspoređujući ljude u sektama s duhovnim nomadima. Nomadi su, naime, ljudi koji zaziru od identifikacije s religijom, nacijom i obitelji te se stoga predaju diktaturi selektivne i subjektivne intelektualne oholosti što je ravno egolatiji, istaknuo je predavač. Prikazao je zatim razne vrste sekta kako one zapadnog tipa, koje su nikle u kršćanstvu, tako i one koje potječu iz istočnjačkih religija i koje su sve raširenije i u našim krajevima.

U nastavku predavanja ukazao je na činjenicu kako mladima ali i kršćanima našega vremena nedostaje kritički duh u čitanju pojedinih knjiga i romana, tako se i kršćani oduševljavaju na pr. romanima Paula Coelhoa kao i drugim knjigama „proroka novoga doba” kao što su James Redfield, Janne K. Rowling, Neale D. Walsch i dr.

Posebno je protumačio yogu, pokret oko Sai Babe, potom je upozorio na suvremenu „kulturu zdravizma”, koja se očituje po djelovanju raznih bioenergetičara, homeopata, učitelja reikija i dr. Njima se pridružuje i farmaceutska industrija koja želi prodati što više lijekova, pa se tako „izmišljaju” bolesti, a nudi i mnoštvo „preventivnih” lijekova. Posebno je upozorio na opasnost New agea, jer oni djeluju prikriveno i zavodnički. Nitko se neće predstaviti kao pripadnik New agea. „Oni primaju u svoj krug sve a onda im 'ispiraju' mozak svojim teorijama”, rekao je predavač i dodao da su osnovne karakteristike svih sekta: vrbovanje, manipulacija, razaranje obiteljske jezgre i financijski profit. Predavač je svoje poznavanje sekta i njihova djelovanja u suvremenom svijetu potkrijepio i svojim osobnim iskustvom sudjelovanja na njihovim susretima i iz razgovora s pripadnicima pojedinih sekta.

U zaključku svoga predavanja kao putokaz za snalaženje u mnoštvu sektaških ponuda i kao najbolju zaštitu od njihova utjecaja fra Josip je naglasio potrebu da se sjetimo svojih korijena: „Sine, sjeti se tko si!”, sjeti se da si dijete Božje te je, u

tom smislu, podsjetio na jednu vrlo značajnu izreku biskupa Štambuka: „Volim te, dobri, stari Bože moj!”. Zato je najbolje vratiti se svojim izvorima, često se podsjećati svoga krštenja i velikog dostojanstva kojeg kao kršćani imamo te vjerovati i voljeti dobroga Boga kakvoga smo upoznali i ostati vjerni njemu i njegovoj riječi. Nakon predavanja mladi su još oko sat vremena razgovarali s predavačem, postavljajući mu konkretna pitanja. /**Andrija Anišić**/

Hodočašće povjerenja u Poznańu

Mladi iz Subotice i okoline hodočastili su u Poznań, u Poljsku, na 32. novogodišnji europski susret mladih u organizaciji zajednice iz Taizéa, koji se ove godine održao od 28. prosinca do 3. siječnja. Na ovogodišnjem susretu okupilo se oko 30 tisuća mladih, od kojih je njih blizu 200 bilo iz naših krajeva.

Na putu u Poznań hodočasnici su svratili do marijanskog svetišta u Czestochowoj, te posjetili grad Krakow. U Poznańu hodočasnici su bili raspoređeni po župama, te smješteni po obiteljima. Svakoga dana okupljali su se u župe na molitvu, rad u skupinama i radionicama. Ove godine mladi su razmatrali o Pismu iz Kine, brata Aloisa. Ovom prigodom Sveti Otac uputio je pismo okupljenim mladima, u kojem ih poziva da idu i sastanu se s „ljudima koji su izgubili smisao Boga, koji pipajući tragaju za Njim, ponekada i nesvjesno. Njima treba susret s pravim svjedocima, kako bi za njih moglo zasjati Kristovo lice. Neka Bog nadahne djela i riječi koja će, kad se vratite kući u svoje zemlje, učiniti pristupačnom nadu koja vam daje život i vitalnost koju Duh želi dati svakome čovjeku” – naglasio je Papa. Za mnoge sudionike bila je ovo prilika za razmjenu iskustava i tako važan doživljaj zajedništva, koji je – kako je istaknuo brat Alois – današnjim mladima gotovo stran, jer su mnogi usamljeni na svojim putovima.

Mladi su se sa susreta razišli ispunjena srca sa željom i obećanjem da svu tu ljubav i snagu, koju im je Gospodin darovao u zajedništvu, nastave živjeti i izgrađivati u svojim obiteljima i župama. Sljedeći novogodišnji Europski susret mladih održat će se u Rotterdamu u Nizozemskoj, dok će onaj regionalni biti održan u Sarajevu od 3. do 5. rujna 2010. godine. U povratku naši su hodočasnici posjetili još Berlin i Prag, te 4. siječnja stigli doma. /**Vedran Jegić**/

Božićno-novogodišnji prijam gradonačelnika Subotice za predstavnike crkava i vjerskih zajednica

Gradonačelnik Subotice Saša Vučinić primio je u Gradskoj kući predstavnike tzv. povijesnih crkava i vjerskih zajednica na već uobičajenom božićno-novogodišnjem prijemu. Obraćajući se predstavnicima Katoličke, Srpske pravoslavne, Reformatske i Evangeličke crkve, kao i predstavnicima Židovske općine i Islamske zajednice rekao je kako je, osim protokolarnog, to prilika da se analizira što je tijekom ove godine učinjeno, ali i da se vidi što se može uraditi u 2010. kada je riječ o jačanju suradnje između lokalne samouprave i vjerskih zajednica. „Sagledavajući 2009., mogu reći da je to bila još jedna godina u kojoj smo imali, ne samo čvršće, bolje i kvalitetnije osobne odnose nego i da smo doprinijeli u vezi s materijalnom pomoći koja nije samo vezana za određenu religiju nego i za kompletno kulturno i duhovno naslijeđe ovog grada. Ova godina bila je specifična i po tome što je vezana za početak vraćanja crkvene imovine i to je jedan od poslova koji će nas u većoj mjeri na obostrano zadovoljstvo vezivati i u narednoj godini”, rekao je **Saša Vučinić**. U ime predstavnika vjerskih za-

jednica novinarima se obratio i prorektor Teološko-katehetskog instituta Subotičke biskupije **dr. Andrija Kopilović**, koji je istaknuo kako je ova godina protekla u liniji uspona u odnosima vjerskih zajednica s lokalnom samoupravom.

Gradonačelnik Subotice jučer je predstavio i svog savjetnika za odnose s vjerskim zajednicama, bivšeg novinara, političara, osnivača provajdera „Tippnet” i vlasnika pogrebnog poduzeća „Funero” Józsefa Miskolczija. /**Zv**/

Od zornica do Nove godine

Nema ljepše pripreve za Božić od zornica i kad se rano čuje pjesma: „Srca gore, evo zore!“ Odmah su slijedile svete mise: za pok. **Roziku Erlauer, Vericu Rakidžić** te **Feriku Horvata**. U petak, 4. prosinca 2009. proslavili smo spomendan svete Barbare u Vrdniku. Misu je predvodio mitrovački župni vikar **Ivica Zrno**, a nadahnuto je propovijedao **preč. Stjepan Klaić**, župnik u Indiji. U punoj kapelici domaći župnik **Blaž Zmaić** pozdravio je posebice domaće pravoslavne svećenike: **o. Benedikta**, igumana manastira Ravanica i jereja **Darka Jelića**, vrdničkoga paroha, nazvavši ih grančicama sestrinske crkve. Najmlađe grančice, naša djeca, što pohađaju školski vjeronauk dobila su slobodan dan i s ravnateljem škole **Goranom Žugićem**, nazočili su i čitali na svetoj misi. Misi je nazočio i direktor toplica „Termal“ **Dobrivoje Antonić** te **Dunja Arbutina**, šefica marketinga. Uvijek je s nama i tvrtka „Tehnomatik“ (vl. **Pere Morele**). Na misi su bili i članovi Udruge rudara (**Ivica Karačić**), te predstavnici Hrvatskog nacionalnog vijeća (**Brana Sraka**) i novoosnovano HKD „Sv. Barbara“.

U nedjelju, 5. prosinca, u Vrdniku su služene svete mise za pokojne **Krešimira** (godišnjica) i **Ljubicu Kordić**. U misi smo također pridružili i pokojne iz obitelji **Brečko** i **Grac**. Na blagdan Bezgrješnoga začeca BDM, 8. prosinca, umire u Šatrinčima veliki čovjek svoje obitelji i našeg sela, **Đuro Ezved** (75) i vjernik i član naše crkve. Uz mnoštvo vjernika odana mu je počast ukopa a od ljudi je ispraćen uz zahvalne riječi župnika. Sutradan, 10. prosinca, oprostili smo se od **Mariške Karčaš** (74) u Dobrodolu, a na treću nedjelju Došašća, 13. prosinca služena je sveta misa u Šatrinčima za **Đuro Ezveda** i u Dobrodolu za **Janoša Nemeta**. Naredni tjedan su bile ispovijedi u dekanatu. Na četvrtu nedjelju Došašća, 20. prosinca, u Irigu je krštena **Anastasija Nađ** a njeni djed i baka **Stevan i Irena Nađ**, proslavili su uz blagoslov župnika 30. obljetnicu svojega braka. Sve je ovo prethodilo našim zornicama, akciji Caritasa i proslavi Božića. Na dan Badnjaka oprostili smo se u Šatrinčima od **Marije Birinji** (89), a istoga su dana služene mise na filijalama Dobrodol i Šatrinči, dok je polnočka u Irigu protekla uz nazočnost velikoga broja pravoslavnih vjernika, predvođenih parohom **o. Slavkom Teofilovićem**, kao i muslimanskih vjernika. Na sam dan Božića u Vrdniku je prikazana sveta misa za obitelji **Karačić**, **Gubaš** i **Dujmić, Roland**. Na spomendan sv. Stjepana u Irigu je služena sveta misa za **Ištvana Fapala** i **Pištu Horvata**, u Šatrinčima za **Janoša Nemeta** te u Dobrodolu za **Ilonu Magoš**. Svečano je bilo i na blagdan Sv. obitelji u Irigu, ali i u Šatrinčima gdje je sveta misa služena za **Josipa i Mariju Birinji** te u Dobrodolu za **Josipa i Mariju Repaši**. Sutradan smo nastavili blagoslovom naših domova u Dobrodolu, Šatrinčima do zahvalnice u Irigu za ovu godinu, otkrivajući blago života: našu vjeru, ljude u našoj zajednici, sakramente i blagoslovinu, kako bismo s optimizmom, povjerenjem, odvažnošću i vjerom ušli u novu godinu.

f. f.

Koncert božićnih pjesama i običaja u Srijemu

Tradicionalni deseti koncert božićnih pjesama i običaja u Srijemu, susret svećenika, redovnika, časnih sestara redovnica, ostalih vjernika katolika i ljudi dobre volje koji žive u Srijemu, u Srijemskoj biskupiji, održan je u utorak 6. siječnja 2010. godine, u crkvi Sv. Jurja u Petrovaradinu.

„Božićno vrijeme u pjesmi i riječi“ organizirala je Srijemska biskupija uz sudjelovanje pjevača, svirača, orguljaša, zborova i recitatora, koji su se predstavili igrokazima i božićnim pjesmama. Nazočnima je prikazan i predstavljen bogati program božićnih pjesama i običaja hrvatskog, mađarskog i drugih naroda glasom onih koji prenose baštinu svojih predaka. Sudjelovale su župe i filijale Srijemski Karlovci, Beočin, Surčin, Golubinci, Nikinci, Platičevo, Hrtkovci, Irig i druge župe te HKPD „Jelačić“ iz Petrovaradina s tamburaškim orkestrom i zborom, ukupno oko dvije stotine izvođača među kojima su bila djeca, mladi, odrasli i stari, koji su duhovno obogatili više stotina posjetitelja.

Na koncu susreta **mons. Đuro Gašparović**, biskup srijemski, uputio je riječi zahvale svim sudionicima ovoga slavlja i organizatorima, te izrazio zahvalnost što se vjernici i ovim slavljem uključuju u obilježavanje „Svećeničke godine“ u Biskupiji. Biskup je pozvao sve nazočne da kroz molitvu za svećenike u svim župama i drugim crkvenim zajednicama doprinose duhovnoj obnovi ministerijalnih svećenika kako bi i dalje mogli duhovno i pastoralno raditi na dobro povjerenih im župa. Završetak susreta protekao je u zajedništvu razgovora i veselja uz prigodni domjenak u prostorijama Biskupskog ordinarijata i Centra za mlade Srijema. /**Tomislav Mađarević**/

Posjet apostolskog nuncija Srijemskoj biskupiji

U privremenoj rezidenciji u Petrovaradinu srijemski biskup **mons. Đuro Gašparović** zajedno s kancelarom Biskupije **preč. Markom Lošom**, župnikom u Petrovaradinu 3, primio u cjelodnevni posjet apostolskog nuncija u Beogradu **mons. Orlanda Antoninija** u pratnji suradnika Nuncijature **mons. Giorgia Lingua**. To je bio prvi pohod **mons. Antoninija Srijemskoj biskupiji** nakon njegova imenovanja apostolskim nuncijem.

Po dolasku u Petrovaradin ugledni gosti su se pomolili u crkvi Sv. Jurja i upoznali se s poviješću crkve i župe. Na susretu u razgovoru biskup Gašparović je prikazao povijest Srijemske biskupije od prvih kršćanskih vremena do danas i predao nunciju kopije dokumenata koji se odnose na ponovnu uspostavu Biskupije te izvijestio o njezinu ustrojstvu, životu i pastoralnom radu svećenika, redovnika, redovnica i vjernika laika ove mjesne Crkve u Srijemu na crkvenom području kao i planove i programe budućih pastoralnih događanja. Ujedno je ukazao na teško materijalno stanje svećenika i ostalih vjernika u Srijemu. Također je iznio dosadašnji rad i veoma dobru vezu i suradnju s Apostolskom nuncijaturom u Beogradu. Potom je uslijedio pohod Biskupijskom svetištu Majke Božje Tekijske, gdje je biskup Gašparović upoznao ugledne goste s povijesnim značenjem Svetišta za vjernike Srijemske biskupije i susjednih biskupija i bogatom višestoljetnom kršćanskom hodočasničkom tradicijom. Nakon pohoda Svetištu Apostolski Nuncij je posjetio crkvu Sv. Roka u župi Petrovaradin 3, a potom se uputio u obilazak Petrovaradinske tvrđave.

Apostolski nuncij mons. Antonini iznio je smjernice za budućnost mjesne Crkve u Srijemu i prijedloge i ciljeve daljnje suradnje na pastoralnom planu, posebno s obzirom na duhovne i materijalne potrebe Srijemske biskupije. Na koncu je biskup Gašparović pozvao nuncija da ponovno pastoralno pohodi Srijemsku biskupiju i kao predstavnik Svetog Oca Benedikta XVI. euharistijskim slavljem i razgovorom sa svećenicima, redovnicima, redovnicama i vjernicima laicima potvrdi blisku povezanost naše Mjesne Crkve sa Svetom Stolicom. /Tomislav Mađarević/

Proslava u Perlezu

Na svetkovinu Bezgrješnoga začeća BDM, 8. prosinca, u župi Perlez, podružnici opovske župe, proslavljeno je župno proštenje. Prvotni zaštitnik crkve je bio sveti Maksimilijan, a od 1804. godine je tadašnji biskup odredio Marijino Bezgrješno začeće.

Misno slavlje predslavio je i propovijedao zrenjaninski umirovljeni biskup **László Huzsvár**, a sumisili su domaći župnik **Franjo Lulić** i salezijanac iz Mužlje **Janez Jelen**. Uz domaće vjernike na misnom slavlju okupili su se i vjernici iz Titela, Temerina, Mužlje, a i dvojica velikih ministranata je došlo iz katoličkog internata Emaus i na taj način uzveličalo slavlje.

U propovijedi, biskup Huzsvár istaknuo je suprotnost između naše ljudske grješnosti te Marijine bezgrješnosti. *Marija nije bila sačuvana od istočnoga grijeha svojom zaslugom, nego spasiteljskom milošću svoga i Božjega Sina Isusa Krista. Ovdje se ne radi samo o Božjem djelovanju, nego i o sudjelovanju Blažene Djevice s Božjom milošću. U tomu nam Marija može biti uzor, ali i Pomoćnica. Kao dobri vjernici i mi naslje-*

dujmo Djevicu Mariju u njezinim krepostima, utječimo se rado njezinu zagovoru, a i druge potičimo na pobožnost prema Bezgrešnoj Djevici i Majci Mariji, rekao je propovjednik.

Poslije svete mise je bilo druženje za stolom u župnom dvoru, koji je spašen od rušenja zalaganjem marljivog župnika i vjernika. Neka Marijin zagovor štiti ovu malu kršćansku zajednicu da nastavi materijalnu i duhovnu obnovu. /Janez Jelen/

Božić u Srijemskoj Mitrovici

U božićnoj noći, u ispunjenoj srijemskomitrovačkoj katedrali Sv. Dimitrija, đakona i mučenika, slavljena je sveta misa polnoćka, koju je predvodio mons. Đuro Gašparović, biskup srijemski. Suslavili su župnik župe Sv. Dimitrija, đakona i mučenika, preč. Eduard Španović, župni vikar, vlč. Ivica Zrno, te župnik grkokatoličke župe Uzašašća Gospodinova, o. Zinovij Vovk.

Na početku slavlja biskup se obratio okupljenom vjernom puku izražavajući svoje zadovoljstvo i radost zbog ove svete noći, ali i zbog svih njih koji su došli na pravi kršćanski način proslaviti rođenje našega Spasitelja. U homiliji, biskup se riječima pozdrava obratio svima okupljenima, svećenicima i časnim sestrama, bogoslovima, predstavnicima Pravoslavne Crkve, predstavnicima gradskih vlasti na čelu s gradonačelnikom **g. Branislavom Nedimovićem**, te okupljenom vjernom puku. Tumačeći tajnu božićne noći poručio je da za čovjeka nema većeg i ljepšeg dara koji mu je Bog mogao dati nego da i sam postane čovjekom. U tom Božjem postupku jasno se iščitava ljubav koju Bog ima prema nama. Zato u ovoj noći nema mjesta mržnji, sukobu, tuzi i suzama, jer ova noć nas poziva da budemo radosni i otvoreni svakom daru koji nam Bog daruje, a na poseban način daru koji primamo u ovoj svetoj noći, zaključio je biskup Gašparović. Pozivajući okupljene na radost koju donosi božićna noć, biskup je na kraju svima čestitao Božić.

Svečano je bilo u srijemskomitrovačkoj katedrali Sv. Dimitrija, đakona i mučenika i na sam blagdan Božića, na misi koju je predvodio biskup Đuro Gašparović uz suslavlje domaćeg župnika preč. Eduarda Španovića. Na svečanom misnom slavlju okupio se veliki broj vjernika, te predstavnici gradskih vlasti na čelu sa **Srdanom Kozlinom**, zamjenikom gradonačelnika. Uz čestitke okupljenim vjernicima biskup Đuro Gašparović poručio je da Božić koliko god puta da se dogodi ima nam što reći i donijeti, te da je Božić događaj koji se događa u srcu ljudskoga bića. Bog dolazi u liku malog i nemoćnog djeteta, koje želi čovjeku posvjedočiti blizinu Boga i Božje ljubavi prema svakome čovjeku. /Ivica Zrno/

Utemeljen Hrvatski savez za život (CRO-VITA)

Na blagdan BDM Gospe Guadalupske, zaštitnice života, 12. prosinca, pri zagrebačkom samostanu franjevac konventualaca na Svetom Duhu utemeljen je Hrvatski savez za život (CRO-VITA).

Na osnivačkoj skupštini okupili su se predstavnici udruuga, pokreta i zajednica kako bi udruživanjem u Savez stvorili preduvjete organiziranjem, koordiniranjem i cjelovitim djelovanju u civilnom društvu, poglavito u zaštiti prava na život svakom ljudskom biću i zauzimanju za svaki ljudski život od začeća do naravne smrti. Ciljevi i djelatnosti Hrvatskog saveza za život, kao i pristup bioetičkim pitanjima, temelje se na naravnim moralnim zakonima, odnosno dosljednoj primjeni načela istine, ljubavi, pravednosti, poštenja, dobrote i konstruktivnosti na svim područjima koja se tiču zaštite ljudskog života, ali i dostojanstva ljudske spolnosti i rađanja te dostojanstva braka i obitelji. /IKA, GK/

50. Teološko-pastoralni tjedan u Zagrebu

U organizaciji Katoličkoga bogoslovnoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu od 26. do 28. siječnja održat će se 50. Teološko-pastoralni tjedan u Zagrebu na temu: "Identitet svećenika danas: očekivanja i pastoralna zbilja".

Teološko-pastoralni tjedan i ove jubilarne godine želi teolozima, svećenicima, đakonima i ostalim pastoralnim djelatnicima ponuditi više tema koje s određenim naglascima, teorijski i praktički razmišljaju o identitetu svećenika u današnjem vremenu, smještajući ga u kontekst Crkve i društva. Teme mogu pomoći u daljnjem produbljivanju razmišljanja o svećeniku i njegovom ostvarivanju kao cjelovite osobe koja vodi i koordinira cjeloviti pastoral u župnim zajednicama, koja je brižljivi pastir povjerene zajednice. /IKA/

Španjolski biskupi protiv novog Zakona o pobačaju

Donji dom španjolskog parlamenta, donio je 17. prosinca prošle godine Zakon o spolnom i reproduktivnom zdravlju.

Zakonom je dopušten pobačaj do 14. tjedna trudnoće a u posebnim slučajevima i čak do 22. tjedna (ako se utvrdi malformacija „fetusa“ ili je „ugroženo zdravlje majke“). Pobačaj mogu počinuti i maloljetnice već sa 16 godina, bez znanja roditelja. Do sada je u Španjolskoj pobačaj bio dopušten do 12. tjedna samo u slučaju silovanja, teške malformacije ploda ili teške pogibelji za psihičko ili fizičko zdravlje majke. Upravo je nedorečenost izraza „pogibeljnost za psihičko zdravlje majke“ otvorilo prostor za široku primjenu pobačaja u Španjolskoj pa ta zemlja prednjači u Europskoj uniji po broju izvršenih pobačaja, tvrde pokreti za život. Španjolski biskupi izjavili su kako nitko tko se pridržava načela zdravog razuma ne može odobravati spomenuti zakon, a još manje katolici koji žele biti dosljedni svojoj vjeri. Biskupi i mnogi pokreti za život već pozivaju profesore u školama da iskoriste pravo na prigovor savjesti budu li primorani poučavati o pravu na pobačaj. /IKA/

Tekstovi Molitvene osmine za jedinstvo kršćana 2010.

Tekstovi svjetske Molitvene osmine za jedinstvo kršćana 2010. objavljeni su na web stranici IKA-e u rubrici Dokumenti.

Glavna biblijska tema 2010. godine glasi: „Vi ste tomu svjedoci“. Polazne tekstove oblikovali su ove godine kršćani iz Škotske, u povodu stote obljetnice Misijske konferencije u Edinburghu godine 1910. Hrvatsko izdanje knjižice od 108 stranica, molitvenog priručnika, koje se dostavlja na više od 1500 adresa, i ove je godine priredio tajnik Vijeća Hrvatske biskupske konferencije za ekumenizam i dijalog dr. Jure Zeče-

Ivo Josipović, novi hrvatski predsjednik

Hrvatska je na demokratskim izborima 10. siječnja 2010. god. izabrala trećeg hrvatskog predsjednika dr. Ivu Josipovića.

Državno izborno povjerenstvo objavilo je kako je Ivo Josipović na izborima dobio 60,27 posto glasova. Tijekom izborne kampanje novoizabrani predsjednik izjavio je kako je Katolička crkva kroz stoljeća odigrala ogromnu ulogu u očuvanju Hrvatskog nacionalnog identiteta. „Najveći broj hrvatskih građana sa katolici. Te činjenice od svakoga traže poštovanje“. Dodao je kako je u svom programu naglasio želju za europskom Hrvatskom. „Hrvatska će biti jedna od sjajnih zvijezda na europskom nebu. Ne samo po članstvu u EU, nego i po vrijednostima koje zastupamo: ljudska prava, prava nacionalnih manjina, vjerske slobode, demokracija, radnička prava i socijalna pravda, kultura, obrazovanje i ekologija, neke su od najvažnijih“, istaknuo je Josi-

pović u zahvali. Želim spajati, ne razdvajati“, dodao je novi predsjednik Republike Hrvatske koji će službeno naslijediti sadašnjeg predsjednika Stjepana Mesića na inauguraciji u četvrtak 18. veljače na Trgu sv. Marka u Zagrebu.

Predsjednik Hrvatske biskupske konferencije đakovačko-osječki nadbiskup dr. Marin Srakić uputio je čestitku novoizabranom predsjedniku Republike Hrvatske dr. Ivi Josipoviću u kojoj mu u ime Hrvatske biskupske konferencije i vjernika Katoličke Crkve u Republici Hrvatskoj čestita

na izboru za predsjednika Republike Hrvatske. „Izborom za predsjednika povjerena Vam je časna i odgovorna služba koja uključuje brigu za opće dobro i boljitak svih ljudi u našoj Domovini, a u međunarodnim okvirima zastupanje nacionalnih interesa kao i promicanje mira i suradnje među narodima i državama. Neka Vas u svim Vašim nastojanjima na dobro našega naroda i svih u našoj Domovini prati zagovor sv. Josipa, zaštitnika Hrvatske, i Blažene Djevice Marije, koju naši pradjedovi nazvaše 'Fidelissima Mater Advocata Croatiae - Najvjernija Majka Odvjetnica Hrvatske'“, istaknuo je u čestitki nadbiskup Srakić. /IKA, KŽ/

Svečana akademija u čast fra Bonaventure Duda

Svečana akademija u povodu proslave dijamantnog svećeničkog jubileja fra Bonaventure Duda održana je 9. siječnja u zagrebačkom kazalištu „Komedija“.

Kazališna dvorana bila je puna slavjenikovih poštovatelja, među kojima su bili zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić, generalni ministar Reda manje braće o. Jose Rodriguez Carballo, te ministar kulture RH i predsjednik Vladine komisije za odnose s vjerskim zajednicama mr. Božo Biškupić.

Ministar Biškupić je istaknuo kako je čitav svoj život kao svećenik i dušobrižnik nenametljivo, samozatajno i skromno skrbio o čovjeku i njegovim svekolikim potrebama. Uzimajući u obzir sva fra Bonaventurina djela, rad kao teologa, prevoditelja, pisca, skladatelja neosporno je riječ o nemjerljivom doprinosu ne samo na znanstvenom i teološkom području, nego i u promicanju hrvatske kulture u cjelini. Sve

te duhovne i moralne vrline kojima su mnogi prijatelji, suradnici i vjernici svjedočili u tijeku 60 godina njegova svećeništva, fra Bonaventura nosi skromno. Na kraju mu je uručeno odličje Reda Danice hrvatske s likom Marka Marulića za poseban znanstveni doprinos u hrvatskoj kulturi koje mu je dodijelio predsjednik RH Stipe Mesić na prijedlog Ministarstva kulture RH. /IKA, GK/

Novi predsjednik Slovenske biskupske konferencije

Ljubljanski nadbiskup Anton Stres izabran je 11. siječnja 2010. god. u Ljubljani za novog predsjednika Slovenske biskupske konferencije.

Na tom je mjestu naslijedio nadbiskupa Alojza Urana. Za potpredsjednika je izabran mariborski nadbiskup Franc Kramberger.

Novi predsjednik Slovenske biskupske konferencije najavio je, između ostalog, intenzivni rad na pastoralnoj razini u Sloveniji, najavio euharistijski kongres koji će se održati 13. lipnja u Celju te najavio osnivanje katoličkog sveučilišta. /KRIŽ ŽIVOTA/

Meksički biskupi protiv novog Zakona o istospolnim zajednicama

Meksička biskupska konferencija kritizirala je odluku vlade o ozakonjenju istospolnih brakova.

Novi Zakon o istospolnim zajednicama odobren u parlamentu uoči Božića proširuje prava koja su istospolnim parovima zajamčena Zakonom iz 2006. Novim se Zakonom tim zajednicama daju iste financijske beneficije koje dobivaju heteroseksualni parovi. Osim toga istospolni parovi će imati mogućnost usvajati djecu. Meksička BK odlučno je stala u obranu pravoga braka između muškarca i žene, te se usprotivila izjednačavanju homoseksualnih zajednica s brakom. /IKA/

Papin apel za Haiti

Papa Benedikt XVI. uputio je na kraju opće audijencije 13. siječnja apel zbog dramatičnih prilika u kojoj se nalazi Haiti koji je 12. siječnja pogodio razoran potres u kojem su mnogi izgubili život, ostali bez krova nad glavom, mnogi se vode kao nestali a potres je prouzročio i velike materijalne štete.

Papa poziva sve na molitvu Gospodinu za žrtve te katastrofe kao i za one koji ih oplakuju. Benedikt XVI. jamči svoju duhovnu blizinu onima koji su ostali bez svojih kuća i svim osobama koje su na razne načine pogođene teškom nesrećom, te moli od Boga utjehu i pomoć u njihovu trpljenju. „Apeliram na velikodušnost svih, kako ne bi izostala naša solidarnost i djelatna potpora međunarodne zajednice toj braći i sestrama koji su u potrebi i koji pate. Katolička Crkva neće propustiti izravno se uključiti kroz svoje karitativne ustanove kako bi izašla ususret najizraženijim potrebama pučanstva“, istaknuo je Papa. /IKA/

Izdanja

Kršćanstvo nije iluzija

Najpoznatiji je uradak obraćenika C. S. Lewisa, jednoga od vodećih kršćanskih pisaca i mislilaca našega doba, koji je našoj publici poznat po knjigama „Pisma starijega đavla mlađem“ i „Kronike iz Narnije“. U ovoj knjizi Lewis jednostavno „objašnjava i brani vjerovanje koje je zajedničko gotovo svim kršćanima svih vremena“. Knjiga je objavljena u izdanju Verbuma. /IKA/

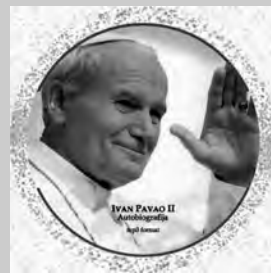
Objavljena knjiga misli i govora Arškog župnika

U svećeničkoj godini u kojoj je papa Benedikt XVI. svećenicima, ali i svim drugim vjernicima za uzor stavio sv. Ivana-Mariju Vianneya, u Biblioteci asketsko-mističnih djela „Symposion“ Samostana sv. Klare u Splitu, objavljeno je novo izdanje knjige „Bog nas ljubi - misli i govori Arškog župnika“. /IKA/

Zvučno izdanje „Ivan Pavao II. Autobiografija“

Kupnjom toga zvučnog izdanja pomaže se rad Zaklade „Čujem, vjerujem, vidim“ i daje potpora za snimanje novih knjiga duhovnog sadržaja za potrebe slijepih osoba. /IKA/

„Bog u pitanjima“

Knjigu Andrea Frossarda objavio je Verbum. /IKA/

CD „Kyrie“

Najnoviji kompaktni disk hrvatske suvremene klasične duhovne glazbe varaždinskog skladatelja Anđelke Igreca pod naslovom „Kyrie“. /IKA/

30. siječnja

Sveti Mucijen Marija

Mucien-Marie (Louis-Joseph) Wiaux

(*20. ožujka 1841. + 30. siječnja 1917.)

- Sin kovača i gostioničarke ● treće od šestoro djece ●
- odrastao u kući gdje se zajednički molila jutarnja i večernja molitva ●
- svake večeri na počinak s roditeljskim blagoslovom ● dječak koji je molio na svakom mjestu ●
- dječak koji je marljivo pomagao mami dvoreći goste ● poslušan i uslužan sin ● izrastao u velikog molitelja ●
- sumještani ga prozvali Gonzagom (po svetom Alojziju ● kovački šegrt ● šegrt koji je klečeći molio kronicu ●
- poslušni redovnik ● vjeroučitelj ● odgojitelj ● profesor ● redovnik koji je uvijek molio ●
- svaki dan započinjao pred svetohraništem ● zaštitnik kateheta i odgojitelja ●

Treće od šestoro djece

Louis-Joseph (Ljudevit Josip) Wiaux, redovničkim imenom Brat Mucijan je rođen 20. ožujka 1841. u Melletu, sjeverno od grada Charleroi u Belgiji. Njegov otac je bio kovač Ivan-Josip, a mati Elizabeta, rođena Badot. Dok mu je otac radio u kovačnici, njegova mati je vrlo uspješno i poslovno držala gostionicu. Mali Louis-Joseph bio je treće od njihove šestoro djece. Roditelji su mu, s jedne strane bili vrijedni i marljivi, a s druge strane su svojoj djeci znali pružiti dubok kršćanski odgoj. Cijela je obitelj svakoga jutra i svake večeri zajednički molila. Dječakov je otac svaki dan predmolio kronicu. Djeca nikada nisu polazila na spavanje, a da prije toga nisu zamolili i dobili blagoslov oca i majke.

Molio na svakom mjestu

Mali je Luj-Josip od malena pokazivao velik smisao za molitvu. Rado je, mnogo i često molio. Činio je to ne samo tako što je s ostalim članovima obitelji zajednički molio. On je molio i sam ponekad u kutu seoske crkve, molio je u vrtu ili u polju, pa čak i u pivnici dok je čekao maminu zapovijed za podvorbu često brojnih gostiju u gostionici. Molitva će biti jedna od glavnih značajki njegova života. Ona vuče svoje duboko korijenje iz najranijeg djetinjstva. Luj-Josip je u selu uživao ugled pobožnog dječaka, pa su ga, po svetom Alojziju, počeli nazivati „Luj Gonzaga“.

Nesuđeni kovač

Čim je završio osnovnu školu, otac ga je počeo uvoditi u kovački zanat. Svoje šegrtovanje je započeo kod ko-

vača Wiauxa Jakova Descleza, koji je kao 70-godišnjak o našem malom izjavio: „Luj je bio primjernog vladanja. U selu se o njemu govorilo kao o uzoru. Provodio je život molitve, rada i poslušnosti. Spavali smo zajedno u istoj sobi. On je često dugo klečao kraj svoga kreveta prebirući zrnca krunice. Ta me je izvanredna pobožnost potaknula da mu jednog dana kažem: 'Luj, ti moraš poći u samostan!' I doista: s 15 godina je pristupio u red Kršćanske školske braće Ivana Krstitelja de la Salle. Primio je redovničko ime Mucien-Marie.“

Odgojitelj

Na kolegiju Malonne je bio profesor gotovo 60 godina. Svoj je zavod za vrijeme Drugog svjetskog rata uspješno branio od njemačkih zavojevača. Mucien-Marie je 1977. godine proglašen blaženim, a 1989. papa Ivan Pavao II. ga

je 11. prosinca 1989. proglasio svetim. Njegov je život bio prava monotonija, nalik na pustinju. Svijetlio je svima svojom pobožnošću, vjernim pridržavanjem pravilima Reda. Brat Mucijan je dobio jedan razred djece u Chimayu, te je počeo svoj redovnički život kao odgojitelj i učitelj. Godinu dana je poučavao u Bruxellesu. Od 1859. godine sve do svoje smrti 1917. godine je djelovao u kolegiju Malonne. S početka su ga poglavari smatrali nesposobnim za školski apostolat. A sveti Mucijan je ipak ostao. Bio je spreman u svemu prihvatiti Božju volju. Neprestano je proživljavao sjedinjenje s Bogom. U prvim satima dana je već klečao pred svetohraništem. To je činio i više puta preko dana. Molio je pred likom Majke Božje. Preko dana bi u slobodno vrijeme molio kronicu. Viđali su ga u molitvi i pred lurdskom špijljom u zavodskom parku. Gojenci su ga u zavodu nazivali „bratom koji uvijek moli“. Neprestano je naglašavao pobožnost Euharistiji i Presvetoj Djevici.

Do kraja Gospi odan

Na koncu svoga života brat je Mucijan rekao: „Kako se čovjek osjeća sretan kad se kao ja nalazi na rubu groba, a čitav je život gajio veliku pobožnost prema Gospi!“ To je bila posljednja rečenica njegova života. Blago je u Gospodinu preminuo 30. siječnja 1917. godine. Od samog trenutka njegove smrti ljudi su tražili njegov zagovor, a Bog je na njegov zagovor uslišavao molitve. Oko njegova se groba okupljalo mnoštvo vjernika. Samo šest godina poslije njegove smrti pokrenut je postupak za njegovo proglašenje blaženim. Sveti Mucijan Marija nije samo uzor već je i zaštitnik odgojitelja djece i mladeži.

Govori vam Sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić

Tipična mistična iskustva i njihovo značenje u životu oca Gerarda

Uređuje i piše: o. Ante Stantić, OCD

Otac Gerard je uspijevao u svome životu povezivati kontemplaciju i djelatnost, ljubav prema Bogu i bližnjemu, tako skladno da je djelatnost proizlazila iz kontemplacije a djelatnost pridonosila žaru kontemplacije. Stoga on i danas ima aktualnu poruku za sve koji su uključeni u život Crkve, od svećenika i redovnika do laika, kako to podvlači II. vatikanski sabor.

Gerard u središte cijeloga svoga kontemplativno-djelatnog života stavlja molitvu od koje živi i kojom prožima svoje apostolsko djelovanje. Nakana mu je pak: sve za Crkvu, za Kristovo Otajstveno Tijelo! Kako bi molitva bila poveznicom kontemplacije i djelatnosti, život za Kristovo Otajstveno Tijelo, drži se načela sv. Terezije Avilske da „molitva i komotan život ne idu skupa“, da je „molitva razgovor s onim za koga znamo da nas voli“. Kako bi dosljedno primijenio ta načela, o. Gerard ističe da je važna ljubav prema Bogu i bližnjemu. Vjerujući svojoj majci, obnoviteljici Tereziji od Isusa i ocu Ivanu od Križa, nastoji da mu ljubav, po molitvi, prema Bogu i bližnjemu bude prije svega što čistija. Nastoji vjerom, ufanjem i ljubavlju „pročišćavati“ svoju dušu od primjesa sebeljublja. Vjeruje svome duhovnom ocu Ivanu od Križa: „da malo čiste ljubavi, koja se postiže molitvom, vrijedi za Crkvu više nego sva djela“. Model u „pročišćavanju“ od sebeljublja mu služi grafikon brda Ivana od Križa koji naznačuje tri puta za uspon na brdo. Dva sporedna, na padinama brda, i jedan u sredini, koji je strm i direktan i vodi ravno k „sjedinenju duše s Bogom po ljubavi“, i stoga je učinkovit za Crkvu. Dosljedno takvom postavljanju povezivanja kontemplacije i djelatnosti, Gerard ističe da na putu odricanje ima svoje važno mjesto i značenje, te piše: „Odricanje izvjesna (mala) borba“. Ako je prihvatimo, Isus tada „dijeli kreposti, jer... prava ljubav zahtijeva da uzmemo na sebe tegobe, kako bi drugi bili bez tegobe, prema Isusovom uzoru“¹. Ovim riječima Gerard podvlači da odricanjem stječemo kreposti i u isto vrijeme već vršimo apostolsku djelatnost jer odricanje, iz ljubavi, ima eklezijalnu dimenziju, jer odricanjem „uzimamo tegobe da bi drugi bili bez tegoba...“. Odricanje iz ljubavi prema Bogu i bližnjemu, koje ne stvara uvjete za dobru molitvu, već djelatnost za spasenje duša.

O. Gerard pridaje zbog toga veliko značenje odricanju jer, ako ga prihvatimo u molitvi, s ljubavlju prema Bogu i bližnjemu, već vršimo nešto što je kori-

sno za Crkvu, otajstveno Kristovo Tijelo, za spasenje duša. Stoga nastoji da mu odricanje poprimi značenje: „Disanjem izbacivati iz sebe sebičnost, vjerom, ufanjem i ljubavlju“ jer „Vjera Boga vidi, ufanjem ga pamti a ljubav ga voli“².

„Disanje“ je zapravo molitva kojom treba „Pitati Isusa što je spasonosno za duše? On sigurno neće šutjeti nego će kazati: čini koliko možeš. Slijedi me koliko možeš. Misli i ti što više na duše. Ako ne možeš ići od mjesta do mjesta, neka tvoja svakidašnja molitva prođe po svem svijetu, moleći i želeći spas svima. Molitva neka ti bude sabrana, da od mene može biti milovana. Neka nema u njoj sebičnosti, rastresenosti, suvišnosti. Sve što je u molitvi suvišno, ako opaziš, reci „O“ (tj. nije kao molitva poniznog utjelovljenog Sina Božjega jer to je već prljavo i mene žalosti“³. (Jer) Tko o Isusu razmatra, u njemu gori vatra, taj i druge upali, jer Isusa slijedi“⁴. Zapravo postaje tako i kontemplativan i djelatan jer: „odricanje po Isusovom uzoru“ ima za učinak što Gerard izražava u sljedećem zapisu. „Za Tebe sam se, Isuse, svezao svetim zavjetima da Te slijedim. Tebe su svezali, gazili, bičevali razapeli... neka i mene tamo amo vuku. (Ako se to desi tada ću) „zagrliti i druge pa ću i njih za sobom vući... Sve za Tebe“⁵.

Kako bi što plodnije povezo kontemplaciju i djelatnost, on želi na toliko „unaprijediti“ svoje odricanje, snagom bogoslovnih kreposti kako bi postigao stupanj ljubavi koju opisuje sv. Terezija Avilska u „5. stanovima“ svoje knjige „Zamak duše“.

U 5. stanovima „Zamka duše“ sv. Terezija piše: „duša je preobražena... osjeća takvu želju da hvali Gospodina da bi se htjela rastopiti i da za Njega podnese tisuću smrti. Zatim počinje osjećati da trpi velike muke za Njega, a da ne može učiniti ništa drugo osim jako velike želje za samoćom i da svi upoznaju Boga“⁶. Gerard želi stići u 5. stanove, „biti mekani kao vosak“, kako piše sv. Terezija, u koji se utiskuje Isus. Drži da će tako najbolje voditi brigu za bolesnike!

Da Gerard živi u 5. stanovima „Zamka“ nalazimo svjedočanstvo u brojnim njegovim zapisima, među ostalim: „Ja nemam vremena spavati, jesti, počivati, jer moram na Tebe, na Tvoju ljepotu misliti. Zato moram ili u samoću bježati ili gdje je lako tako se ponašati, ili u javnosti svakoga slušati i svačijoj poštenoj želju Tvoju volju čitati“⁷.

„Pazim na Tvoje lice, Isuse, jer je mojih želja srce. (Na Tvojem licu) čitam, vidim ljepotu, da budem veseo u cijelom životu. Tvoje lice, moje srce. Kakvo Ti je lice, takvo mi je srce. Ako je blijedo žalostan sam, ako je rumeno veseo sam. Ti pobjediš kad me grešna vidiš. Neću žalostiti Tvoje lice makar mi od nevolje puklo srce“⁸.

Povezivanje kontemplacije i djelatnosti koje se kuje odricanjem i molitvom, a koji su prožeti ljubavlju, u Gerardovom životu postaju „mistična iskustva“ o kojima piše posebno sv. Terezija iz Avile. Evo nekoliko navoda o. Gerarda u kojima govori o iskustvima, osobito kad slavi Euharistiju: „Isuse, danas sam kod svete mise sve zaboravio. Zaboravnost velika milost. Zaboravnost svega osim Tvoje ljubavi u sebi u Tebi“⁹. Radi se izgleda o onom duhovnom stanju što sv. Terezija naziva „ushitom“.

„Pod sv. Misom, kod oltara sv. Josipa dobio sam: „udisajte, izdisajte u meni ljubav svakim disanjem, neka gori, neka miriši sav svijet od Vaše Ljubavi (8. X. 1930.). Želio sam da dišeš na mene iz sv. Hostije. Jest Isuse, Tebe samoga želim udisati i izdisati da sav svijet s Tvojom ljubavlju napunim. Moja mistika što je Vama milo, Isuse i Marijo! Bit ću ljubavi mučenik kako bih bio Vašeg društva dionik“¹⁰.

Podsjetimo se da je o. Gerard svakog 25. u mjesecu propovijedao, uvijek vezano uz uz „Malog Isusa“, što je bilo jedan oblik duhovne obnove za puk. Jednom takvom prigodom je zapisao „Jednome od naših Bog je dao milost sjedinjenja!“

O. Gerard je živio svoj kontemplativno-djelatni život i tako ih objedinio da je jedan izviraio iz drugoga. Prvi uvijek pun žara ljubavi prelijeva se na drugoga. Ovaj drugi pak razarivao je prvi. Sve je bilo ljubav! Sve je bila „vrhunska djelatnost“ jer je sluga Božji živio za Crkvu, za Kristovo otajstveno Tijelo. Ima li naša molitva obilježja Gerardove molitve?

1. Th. past., 264.

2. Razgovor s Isusom, 004072.

3. Milosrdnost, 004840.

4. Ondje, 004845.

5. Put k Isusu, rukopis, str. 15.

6. Zamak duše, V. pogl. 12.

7. Razgovor s Isusom, 004076.

8. Th. past., 003137.

9. Razgovor s Isusom i Majkom, 004092.

10. Ondje, 004092.

Blagoslovine (Sprovod)

Piše: mons. dr. *Andrija Kopilović*

U prošlom broju našega časopisa razmišljali smo o liturgijskim činima koje zovemo sakramentali ili blagoslovine. Najrasprostranjenija blagoslovina je sprovod. Starokršćanski način ukapanja pretežno se oslanjao na običaje poganske starine. U rimskoj liturgiji to vrijedi poglavito za prigodni obrok na koji su se ljudi u određene dane (treći, sedmi, trideseti dan, godišnjicu smrti) okupljali uz grob ili u grobišnoj kući, da se obiteljskim jelom spomenu pokojnika. Od drugog stoljeća rimski su kršćani s tom gozбом povezali euharistijsko slavlje, kojim su se, zajednički sjeđinjeni s Kristom, osjećali osobito bliski i povezani s pokojnima. Kršćani ne tuguju kao ostali koji nemaju nade, kako kaže apostol Pavao, njih ispunja ufanje u uskrsnuće. To su pokazali svojim bijelim odijelom nasuprot crne, sjetne, odjeće pogana. Umjesto jednolična naricanja narikača pjevali su psalme i duhovne pjesme, a na Istoku i aleluja. Značajno svjedočanstvo o toj vjeri kršćana u uskrsnuće unatoč smrti daje nam Ivan Zlatousti. „Prije su za mrtve bili krikovi i izrazi bola, sada su to psalmi i duhovne pjesme... Tada je smrt bila sam kraj, sada nije više; pjevaju se pjesme, molitve, psalmi, a sve u znak da je to radostan događaj.“ U srednjem vijeku je pogrebno bogoslužje preuzelo crte tugovanja u tolikoj mjeri da je kršćanska nada u uskrsnuće bila teško zamračena. Strah i tjeskoba pred sudom Božjim, kao „danom gnjeva“ uvelike su određivali ponašanje vjernika i mnoge liturgijske obrasce. U prvi red probile su se tada molitve za mrtve. U naše vrijeme raskoš i vanjski sjaj nekih ukopa doveli su do klasnoga sistema u sprovodu. Stoga je bitno razumjeti reformu II. vatikanskog sabora koja je mjerodavna i nadahnjujuća za naše vrijeme.

Ponajprije treba dobro promisliti način bdijenja za pokojne, koji se događa u kući pokojnika ili u crkvi. Molitve su nalik službi riječi sa čitanjima, razmišljanjem, molitvom. Krunica je preporučljiva ali ne samo žalosna otajstva, nego barem prvo slavno otajstvo. Vrlo je tužno da se to bdijenje u novije vrijeme u mnogim slučajevima pretvara u svojevrsnu gozbu, tobože „na spomen pokojnika“, a u stvari se vraća na poganske običaje. Bdijenje bez molitve nema smisla. Bdijenje i uz prisutnost tijela pokojnika potiče također na molitvu, razmišljanje i sućut. U ovoj blago-

slovini je, dakle, prva opasnost pretvaranja bdijenja u gozbu. To nije kršćanski.

Druga važna stvar – ako ne i centralna – je misa za pokojnika na dan ukopa. To je najveći dar i molitva koja se može dati pokojniku. Misa ukopa je sastavni dio ukopa. Nažalost, u našim krajevima to nije redoviti običaj. Tada na toj misi pravi znak nade u uskrsnuće je goruća uskrsna svijeća. Sam obred sprovoda, bilo da je s misom ili bez mise, isključivo naglašava nadu u uskrsnuće i molitvu za oproštenje i utjeha za tugujuće.

Znakovi koji prate sam obred sprovoda su ponajprije bjelina pokrova i nutrina lijesa koja nas podsjeća na boju uskrsnuća. Sjetimo se da su se prvi kršćani sahranjivali u bjelini. Drugi znak je blagoslovljena voda i škropljenje vodom što uvijek podsjeća na krštenje. Sjećamo se, dakle, pokojnikova krštenja i snagom toga sakramenta preporučamo ga Božjoj dobroti. Gdje god je moguće, trebalo bi biti i kađenje, jer je to posljednja počast mrtvome tijelu koje je tijekom života po sakramentima bilo hramom Duha Svetoga. Sjetimo se da se kadi samo Presveto, osobe u liturgiji i pokojnikovo tijelo. To pokazuje kolika je povezanost otajstva smrti, života i vječnosti. Sprovodni obred je oblikom Služba riječi uz jasnu poruku uskrsnuća i utjeha tugujućima, a svim prisutnima obnova u vjeri. Tako je svaki sprovod liturgijski događaj sa snažnom porukom povezanosti Crkve na zemlji s nebeskom Crkvom. Stoga se ni jedna osoba na sprovodu ne smije privilegirati niti činiti sprovod tako raskošnim da pomuti taj jasni znak čina vjere. Nažalost, u novije vrijeme se ponovo potkrada poganski običaj jela i pića na groblju, pa i u okviru samoga sprovoda, što je potpuno strano kršćanskom poimanju. U nekim vremenima i okolnostima se nakon sprovoda održava bratski susret – agape – za one koji su došli iz daleka ili su posebno vezani za obitelj, te je ta „gozba ljubavi“ znak euharistijskog zajedništva. No, i ovdje treba upozoriti na opasnost raskoši koja dovodi i ovaj čin do klasnoga sistema u sprovodu.

Što se tiče cvijeća i svijeća, dva se simbola ne mogu usporediti. Svijeća i svjetlost znak su Krista uskrsloga, dakle, nebeski znak. Cvijeće je znak ljubavi, dakle, zemaljski znak. Mjera, razboritost, skromnost su vrline koje bi

trebale odavati znak poštovanja prema pokojniku, a nikako nadomještati nečije propuste, nemarnosti, nebrigu dok je pokojnik još bio živ. Naime, mnogi osjećaju potrebu zadovoljštine, pa i svojevrsne dvoličnosti na sprovodu iskazati „sve moguće počasti“, dok su za života s pokojnikom postupali vrlo upitno. Sprovod je, dakle, znak kršćanske nade, vječnoga života, navještaja uskrsnuća i ljubavi koja ne prolazi.

24. 01. 2010.

3. nedjelja kroz godinu

Neh 8,2-4a. 5-6. 8-10

Ps 19,8. 9. 10. 15

1 Kor 12,12-30

Lk 1,1-4. 4,14-21

Navještenje Krstiteljeva rođenja

31. 01. 2010.

4. nedjelja kroz godinu

Jr 1,4-5. 17-19

Ps 71,1-2. 3-4. 5-6. 15.17

1 Kor 12,31-13,13

Lk 4,21-30

I svi su mu povlađivali i divili se milini riječi koje su tekle iz njegovih usta. Govorahu: „nije li ovo sin Josipov?“

7. 02. 2010.

5. nedjelja kroz godinu

Iz 6,1-2a. 3-8

Ps 138,1-2a. 2b-3. 4-5. 7-8

1 Kor 15,1-11

Lk 5,1-11

„Ne boj se! Odsada ćeš ljude lovit!“ Oni izvukoše lađe na kopno, ostaviše sve i pođoše za njim.

14. 02. 2010.

6. nedjelja kroz godinu

Jr 17,5-8

Ps 1,1-2. 3. 4.6

1 Kor 15,12. 16-20

Lk 6,17. 20-26

Blago vama, siromasi: vaše je kraljevstvo Božje! ...

U posjetu Klasičnoj gimnaziji „Paulinum“ u Subotici

Škola u službi razvitka posijane klice zvanja

Piše: mr. Mirko Štefković

Biskupijska klasična gimnazija i sjemenište *Paulinum* zapažena je obrazovna institucija Subotičke biskupije, koja neprekidno radi još od školske 1962./63. godine. Nakon II. svjetskog rata pa sve do tada, svećenički kandidati Bačke apostolske administrature, tj. današnje Subotičke biskupije, školovali su se u Međubiskupijskom sjemeništu i gimnaziji na Šalati u Zagrebu. Kako je zagrebačko sjemenište postalo premalo za toliki broj sjemeništara, biskup Matiša Zvekanović morao je pronaći rješenja kamo slati svoje sjemeništare. U tom kontekstu nastaje današnji *Paulinum*. U samim počecima sjemeništari su bili smješteni u prostorijama današnjeg Doma biskupije, a nastava se odvijala u zgradi Katoličkog kruga. Pošto su sve te prostorije bile premale za odvijanje redovitoga sjemenišnoga života i odgoja, biskup je dao izgraditi novu zgradu za tu namjenu.

Današnja zgrada *Paulinuma* dovršena je 1965., te iste godine 30. lipnja, na blagdan apostolskih prvaka Petra i Pavla i posvećena. Ovo biskupijsko malo sjemenište od svojih početka pohađali su mali sjemeništari iz raznih biskupija bivše Jugoslavije. Škola je *de facto* priznata od početka devedesetih godina, no tek od veljače 2004. Klasična gimnazija *Paulinum* dobila je potpuno priznanje i akreditaciju od strane države.

Do sada su iz subotičkog *Paulinuma* izišle 42 generacije maturanata. Najveći broj njih danas su svećenici Subotičke i Zrenjaninske, te drugih biskupija bivše Jugoslavije, a ima i onih koji djeluju drugdje u inozemstvu. Trojica bivših Paulinaca zaređeni su za biskupe, a ima i onih koji su nakon sjemeništa odabrali redovnički život. Naravno, mnogi su odabrali i laički stalež u Crkvi, te su danas vjeroučitelji, kantori, liječnici, odvjetnici, glazbenici i drugo.

PROFESORSKI KADAR I BUDUĆNOST GIMNAZIJE: Nikad nije bilo jako teško naći profesore ni za vrijeme komunizma, kako nam to svjedoči rektor ove škole mons. Mioč, te dodaje: *Jedino su prije oni koji su prihvaćali raditi u Paulinumu trebali biti hrabri, jer bilo je zastrašivanja. Sada pak kad tražim profesore, javlja ih se puno, gotovo se natječu.* Sadašnji profesorski kadar je stručan i kompletan. Profesori u *Paulinumu* nemaju stalno zaposlenje, nego su gotovo svi

Poglavari

Mons. Josip Mioč (1942.), magistrirao je u Zagrebu na Institutu za crkvenu glazbu. U *Paulinumu* radi još od školske 1969./70. godine. Počeo je kao predavač Glazbenog odgoja, te je držao vježbe pjevanja i sviranja za sjemeništare i vodio zbor. Nakon postignutog magisterija od 1975. godine redoviti je profesor u *Paulinumu*. Do 1981. obnašao je i službu pomoćnog duhovnika, kada prvo postaje vršiteljem dužnosti, a potom sljedeće godine ravnateljem škole. Od 1988. biskup Zvekanović ga je imenovao rektorom sjemeništa, te od tada obnaša obje službe.

Vlač. Dragan Muharem (1985.), diplomirao je teologiju 2008. u Đakovu, te je sljedeće godine zaređen za svećenika. Već kao đakon bio je prefektom u *Paulinumu*, a ovo mu je druga godina službe. Predaje vjeronauk u I. i III. razredu. O svojoj službi on kaže: *Služba prefekta je zapravo da bude s njima i da razumije njihove nestašluke, te da to nekako drži u granicama normale. Normalno je i razumljivo da su oni nemirni, živi, ali moraš biti tu da to sve ipak vodi k dobru.*

Vlač. László Baranyi (1982.), apsolvent je teologije u Budimpešti, 2009. godine zaređen je za đakona. Od početka ove školske godine obnaša službu prefekta, te je istodobno na odsluženju civilne obveze. *Dužnost prefekta je najprije pratiti dečke u njihovu studiju i odgoju. Nije on žandar, nego onaj koji im pomaže da shvate smisao onoga što trebaju raditi. Nije lako u svemu onome što se od njih traži odmah vidjeti cilj, nego je to potrebno pokazati osobito svojim primjerom,* ističe on.

Mons. Marko Forgić (1950.), duhovnik je u *Paulinumu* još od 1998. godine. Na ovu službu došao je iz dugogodišnjeg pastoralnog rada, koji nikada nije napuštao. Pored službe u sjemeništu redovito odlazi služiti mise i ispovijedati u katedrali, te župama Sv. Roka i Isusova Uskrsnuća. *Dužnost duhovnika je brinuti za duhovni život sjemeništaraca, imati duhovna predavanja, moliti za njih, biti im na raspolaganju za razgovor, svetu ispovijed,* definira on svoju službu, te dodaje kako ima onih kojima je bio duhovnikom pa su danas već svećenici. *Drago mi je zbog toga, ponosan sam na njih, kao što je otac ponosan na svoju djecu koju je odgojio. Za one koji nisu ostali u duhovnom zvanju se molim,* zaključuje mons. Forgić.

Reportaža

zaposleni u drugim školama, te ovdje rade samo honorarno. O budućnosti gimnazije mons. Mioč ističe: *Već od devedesetih godina zagovaram da Paulinum postane otvorena katolička gimnazija. Ova zgrada ne može zadovoljiti tu potrebu, tako bi ona mogla i dalje služiti za internat, a predavanja bi trebala biti drugdje.* Po njegovim riječima, učenika bi sigurno bilo, a nastava bi se trebala odvijati posebno na hrvatskom, posebno na mađarskom jeziku. Rektor je za mješovite razrede, i smatra da je prošlo vrijeme kad su odvojeni odjeli bili prihvatljivi način odgoja. Iako sumnja da će, zbog dobi i krhkoga zdravlja, osobno moći pridonijeti radu te gimnazije, mons. Mioč ne skriva nadu u ostvarenje tog projekta: *Nadam se da ćemo to i uspjeti kad budemo u potpunosti mogli koristiti zgradu starog Paulinuma u ulici Matije Gupca. Ustvare, ta zgrada je za to i kupljena.*

ŠKOLA I STUDIJ: Po svjedočenju odgojitelja postoji velika razlika između generacija u proteklih desetak godina i onih prije. *Onodobno, kako nije bilo tih modernih metoda i tehničkih pomagala, djeca su više učila i napamet, više su bila disciplinirana, nego sada,* ističe rektor i dodaje kako su tada djeca više bila vezana za školu, a današnju djecu toliko stvari razvlači na sve strane. Mada s puno manjim iskustvom, ali s velikim entuzijazmom, prefekt vlč. Dragan ističe svoja pozitivna iskustva na satovima vjeronauka. *Nastojim predavanja tako osmisliti da budu životna, egzistencijalna, da se tiču života, da ih povežem s današnjicom, da ne bude to čisto štrebanje skripta, nego više interaktivno preko razgovora i prezentacija. Nastojim ih oduševiti za vjeru, kako bi oni mogli sazrijevati,* naglašava vlč. Dragan, te tvrdi kako se učenike jako može zainteresirati, osobito aktualnim pitanjima, pa se razvijaju i rasprave. Drugi pak prefekt vlč. László, osim toga što predaje vjeronauk u dva razreda, ističe kako mu je važan kontakt s ostalim profesorima, kako bi dobio što bolju sliku o dečkima. *Rado odem do zbornice na kavu, kad sam slobodan, tamo mogu čuti kako se dečki vladaju na drugim satovima, pa ukoliko ima problema, mogu pravodobno reagirati,* naglašava vlč. László.

Svoje školovanje u *Pulinumu* **Dario Vidaković**, učenik prvog razreda, rodom iz Novog Žednika, ocjenjuje pozitivno. *Sviđa mi se kakav red postoji u ovoj školi, a i nastavnici su zaista dobri. Studij nije težak. Kad imamo malo učenja, zna biti malo dosadno, a kad se spremamo za kon-*

trolni ili tako nešto, onda mnogi baš ozbiljno uče.

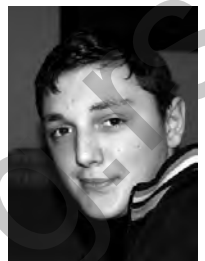
Nadalje, slična su iskustva i **Filipa Subotića** iz Srijemske Mitrovice. On je grkokatolički sjemeništarač i učenik trećeg razreda. *Moja iskustva u Paulinumu su dobra. Ono što je dobro to je da u poteškoćama jedni drugima pomažemo, pa tako i u učenju. To mi jako puno znači,* svjedoči Filip. Za studij dečki na raspolaganju imaju više računala te omogućen pristup internetu, kojim se mogu koristiti bilo za studij bilo u slobodno vrijeme.

DUHOVNA FORMACIJA I ŽIVOT U SJEMENIŠTU:

Danas se u *Paulinum* primaju svi oni koji se izjasne da žele prihvatiti koju crkvenu službu. *Važno je da odgajamo dobre katolike, da oni zavole Crkvu,* naglašava rektor, te ističe: *Teško je da netko s 15 godina već ima jasnu sliku o tome što točno želi u životu.* Prije su u sjemenište dečki lakše dolazili, pa i na nagovor roditelja ili župnika, a danas je to više promišljeno, ukoliko zbilja žele biti sjemeništarači. No, ono što se mora održati to je određeni dnevni red, *koji posljednjih godina dečkima zna biti poteškoćom, pa se mnogi ne odlučuju doći u Paulinum,* zaključuje rektor. Kompleksnosti odgoja danas svjesni su i poglavari *Paulinuma*. *Nikad nije bilo lako odgajati, ali mislim da je sada izrazito teško. Prije su nam dečki dolazili iz redovnih obitelji, u kojima se živio vjermički život, dok danas to nije slučaj, tako da ih nije lako odgajati za zajednički život i postojan rad,* naglašava rektor. Iako bi stručnost u odgoju bila od velike pomoći, prefekt vlč. Dragan smatra kako *ne treba tu neko veliko znanje, nego biti zaista čovjek, njima na pomoć, saslušati njihove probleme i pokušati ih riješiti. Biti srdačan, ne pretjerano strog ni blag, nego uvijek biti s njima.* Duhovnik sjemeništa je još prije nekoliko godina svaki dan imao razmatranja dečkima, a danas je namjesto toga kratki poticaj na početku mise. *To što je duhovnik ovdje puno znači,* ističe mons. Forgić. On je svjestan toga da dečke uvijek iznova treba poticati da dolaze duhovniku, nije to jedini način da s njima komunicira, kako i sam kaže: *S njima kontaktiram kad smo u igri, na dvorištu, na rekreaciji, odem dolje u dvoranu gdje su kompjutori. Mislim da im znači da je duhovnik s njima i u svakidašnjim situacijama.*

Na život u sjemeništu odnosno internatu **Damir Katić**, učenik prvog razreda, koji dolazi iz Petrovaradina nema primjedbi, nego ga je čak i pohvalio. *Imamo dovoljno slobodnog vremena, kojeg ponekad koristim za sviranje tamburice.* **Emanuel Mates**, iz Skopja, učenik je trećeg razreda i priznaje da mu je na početku bilo teško, no, brzo se navikao na novu sredinu. *Hrana nam je donekle dobra, ponekad može biti i bolja. Slobodnog vremena imamo dovoljno. Mislim da bismo mogli imati malo više duhovnih točaka, meditacija, ali inače sam zadovoljan.*

SREDSTVA POTREBNA ZA ŽIVOT I RAD: Sve do 2001. godine *Paulinum* je izdržavala sama biskupija, što znači

da su naši dobri vjernici predvođeni svojim župnicima, kao i toliki dobročinitelji, osiguravali rad i opstanak ove institucije. Otkako je došlo do demokratskih promjena u zemlji, Ministarstvo vjera, kako ističe rektor, još od kad je na njegovom čelu bio gospodin Radulović, redovito šalje dotacije za honorare profesorima i za internat, za učenike. Pored toga i sada rektor uspijeva pronaći dobročinitelje, uz čiju pomoć održavaju i obnavljaju zgradu. *Upravo u ovim posljednjim godinama uspjeli smo odraditi puno toga, osobito zahvaljujući i lokalnoj samoupravi, koja nam je puno pomogla. Od početka devedesetih oni su nam jako puno pomogli i bili uz nas, a i sada nas pomažu*, naglašava mons. Mioč. Značajnu potporu za Paulinum dale su R. Hrvatska i R. Mađarska.

DNEVNI RED: Redoviti dnevni red: ustajanje je u 6,30, osim utorkom i subotom kada je u 6 sati. U 6,45 je jutarnja molitva, potom uređivanje učionica i kratka tjelesna vježba, te doručak i počinje nastava. U 12,45 je ručak, te slobodno vrijeme do 14,30, kada počinje studij. Potom je opet odmor od 16 do 17 sati, kad počinje strogi studij i traje sve do 18,30, kad je misa. Slijedi večera pa slobodne aktivnosti, a od 20,15 do 21 sat je večernji studij, te čišćenje prostorija i počinak.

Naravno, može se ovaj red nekada mijenjati, ali uglavnom se držimo ovoga, ističe prefekt László, te nastavlja: *mislim da bismo mogli još malo mijenjati ovaj raspored ponudom drugih programa, bilo da se radi o sportu, glazbi ili čemu drugom što se tiče humane izgradnje Paulinaca. Nikako ne bi bilo dobro da te promjene znače stvaranje previše slobodnog vremena u kojem dečki ne bi znali što raditi.*

10 stvari koje (ni)ste znali o Paulinum

1. Što je Paulinum?

Paulinum je Biskupijska klasična gimnazija i sjemenište. Njezin zaštitnik je sv. Pavao.

2. Zašto upisati Paulinum?

Svrha obrazovanja u gimnaziji je kod učenika razviti intelektualnu širinu, potrebu za novim spoznajama i djelovanjima, istraživačku radoznalost, te osposobiti ih za stvaralačko mišljenje i samostalni studij. U sjemenišnom internatu se, s druge strane, stječe i duhovna formacija kroz svakodnevnu molitvu i misu. Svrha *Paulinuma* je stvoriti obrazovanog i odgojenog mladoga čovjeka.

3. Koji predmeti se uče u školi?

Obvezni predmeti, kao i u drugim klasičnim gimnazijama, su: materinji jezik (hrvatski/mađarski), strani jezik, latinski i grčki jezik, glazbena umjetnost, likovna umjetnost, psihologija, logika, sociologija, filozofija, povijest, geografija, matematika, fizika, kemija, biologija, informatika, tjelesna i zdravstvena kultura, te vjeronauk. Na kraju četvrtog razreda polaže se maturalni ispit.

4. Želim upisati Paulinum, što trebam učiniti?

Razgovaraj sa svojim župnikom i on će te obavijestiti o potrebnim dokumentima i pripremanjima za upis. Ako se želiš još bolje informirati, javi se odgojiteljima ili sâm posjeti zgradu sjemeništa i gimnazije. Ovdje si uvijek dobrodošao!

5. Je li škola preteška?

Za onog tko se ne trudi i ne uči naravno da jest. No, tko se trudi i zalaže u školi, pa bio čak i lošiji učenik, postići će dobre rezultate.

6. Je li obvezno biti i u sjemenišnom internatu ukoliko želim pohađati gimnaziju?

Gimnazija uglavnom ide uz internat i većina učenika stanuje u sjemeništu. To ima svoje velike prednosti jer sve je dostupno i na jednom je mjestu. No, ukoliko netko ima razloge ili mogućnosti stanovati u blizini, uz dogovor s odgojiteljima moguće je naći najbolje rješenje.

7. Je li Paulinum škola za svećenike?

Ne, *Paulinum* nije škola za svećenike, za to služe teološki fakultet i bogoslovija. Ali život u sjemeništu može pomoći onima koji osjećaju klicu zvanja da je još više razviju. Za onoga, pak, koji želi upisati neki drugi fakultet – kao npr. povijest, pravo, filozofiju, glazbu, jezike itd. – u klasičnoj gimnaziji *Paulinum* dobit će odlične temelje za to.

8. Kakva je hrana u internatu?

Za skoro 50 godina kako postoji *Paulinum* nitko u njemu nije umro od gladi. Svakako da su ukusi različiti, no hrane ima dovoljno i dobro je pripremljena.

9. Ako stanujem u sjemenišnom internatu, smijem li ponekad otići kući?

Naravno. Sjemeništarci redovito idu kući za zimske i ljetne raspuste, zatim kad su veliki blagdani i slobodni tjedni.

10. Da li sjemeništarci samo šute i mole?

Za molitvu i šutnju uvijek ima mjesta, ali to nije jedino čime se oni bave. Sjemeništarci nisu ni vanzemalci niti sveci, već dečki kao i svaki drugi. Igraju nogomet i druge sportove, bave se glazbom, slikanjem, smiju se i raduju, po-

Živjeti po Kristu, s Kristom i u Kristu svaki dan, znači mijenjati se na bolje

Razgovarao: mr. Mirko Štefković

Svatko tko nije kršćanin a pažljivo pročita i shvati Evanđelje, mora se mijenjati i postati bolji!

○ **Edita Zavišić** (r. Višnjovski), rođena je 30. kolovoza 1966. godine u Subotici, od oca Ivana i majke Tereze. Djetinjstvo je provela u Subotici gdje je završila osnovnu i srednju školu. Po zanimanju je tekstilna tehničarka. Zaposlena je i majka dječaka Filipa.

□ **Nebojša Zavišić** rođen je 30. prosinca 1963. godine u Subotici, od oca +Milana i majke Marge. Djetinjstvo je proveo i osnovnu i srednju školu završio također u Subotici gdje i sada živi i radi. Po zanimanju je građevinski tehničar. U braku je sa suprugom Editom od 16. rujna 1989. godine s kojom je uz Božji blagoslov i na njegovu veliku radost 18. lipnja 2005. godine dobio sina Filipa.

Zvonik: Prošlo je par godina otako ste doživjeli svoja obraćenja, što je za Vas značilo obraćenje?

□ **Nebojša:** Odrastao sam u prosječnoj radničkoj obitelji koja je bila slika „onoga“ vremena i društvenoga uređenja koje je imalo svoja mjerila i shvaćanja života. S Crkvom sam imao malo dodira, ali zahvaljujući mojoj pokojnoj baki Sofiji, koja me je krstila u subotičkoj Pravoslavnoj crkvi par mjeseci po rođenju i vodila me s mojim bratom u nju na blagdane, te zahvaljujući mojoj pokojnoj teti Rozi i prelijepim polnočkama u subotičkoj katedrali, čini mi se da se ta „klica“ obraćenja davno začeta u meni polako budila i proklijala kad je sam Bog to odredio „tkajući tapiseriju moga života“. Obraćenje je značilo da su se dotadašnja mjerila i shvaćanja života potpuno izmijenila i dobila drukčiji smisao i značaj. Živjeti po Kristu, s Kristom i u Kristu svaki dan, znači mijenjati se na bolje, a to znači i živjeti bolje u ovoj „suznoj dolini“. Još se mijenjam, stvaram moj odnos prema Bogu i griješim, ali sam toga svjestan, i u svetoj ispovijedi se izmirim s Gospodinom te se nastojim popraviti. Svaki dan.

○ **Edita:** Odrastala sam u sličnom okruženju kao i Nebojša, a krstili su me „krišom“ u drugoj godini života u našoj katedrali, moja mama Tereza i pokojna baka Ana Mesaroš. Obraćenje je za mene značilo više ljubavi, radosti, duhovnoga mira, ali živjeti po evanđelju, biti uzorna, blaga, uzdržljiva, velikodušna i milosrdna za što se treba poprilično potruditi u okolnostima koje nas danas okružuju. Naročito biti blaga i uzdržana. Mijenjam se i mijenjat ću se.

Supruga Edita i ja prošli smo puno toga u životu, i lijepoga i onoga što nije lijepo, ali nas je uvijek ljubav održavala. Ništa nas nije poremetilo, ni rat, ni neimaština devedesetih godina pa čak ni to što nismo imali djece.

Zvonik: Kako je zapravo došlo do obraćenja?

□ **Nebojša:** Supruga Edita i ja prošli smo puno toga u životu, i lijepoga i onoga što nije lijepo, ali nas je uvijek ljubav održavala. Ništa nas nije poremetilo, ni rat, ni neimaština devedesetih godina pa čak ni to što nismo imali djece. Godine su prolazile, a s početka devedesetih bio sam podvrgnut dvjema operacijama, liječio sam se i ništa nije davalo rezultate. Nakon pet godina liječenja, i Edita se počela liječiti jer su i kod nje ustanovljeni problemi, međutim, rezultata ni dalje nije bilo. Došla je jesen 2004. godine. Skupljajući opalo lišće lipe ispod našeg prozora našao sam igračku, malog bijelog plišanog miša koji je držao crveno srce na kome je pisalo: „I LOVE YOU“. Okačio sam ga vidno o jedan žbun, da ga uzme neko dijete u prolazu. Ubrzo su naišle tri djevojčice koje su ga uzele, pogledale i ponovno bacile. Rekao sam u sebi: „Ti si nama suđen, i nama ćeš ostati.“ Nekoliko dana nakon toga, točnije 4. studenoga 2004. godine, Edita je otišla na liječničku kontrolu zbog izvjesnih problema, i saznala da je u osmom tjednu trudnoće. Poslije 15 godina braka našoj sreći nije bilo kraja. Svi dani trudnoće, prvi pokreti djeteta u njenom trbuhu, iščekivanje, ostat će nam u divnom sjećanju. A onda smo po prvi put

pri kraju trudnoće, uz pomoć suvremene tehnike vidjeli i Filipov lik a ubrzo zatim došao je na ovaj svijet. Tada smo shvatili da je Filip Božji dar i veliki blagoslov koji nam je naviješten. „Blagoslovljen budi Gospodine na svodu nebeskom.“ Prikazali smo ga i krstili u crkvi kao dar Božji. A mi smo se obratili, krenuli na vjeronauk, koji je vodio vlč. Andrija Anišić, i za to vrijeme, kroz 2006. i 2007. godinu, vezuju nas lijepe uspomene koje smo proveli u nedjeljna popodneva. Župnik nam je i veliki prijatelj i radujemo se svakom susretu s njim. Edita se krizmala, po prvi puta smo se pričestili, a o Božiću 2006. godine vlč. Andrija Anišić nas je u crkvi Sv. Roka i vjenčao, da ono što Bog sastavi nitko ne rastavi.

Na pitanje što ju je najviše privuklo k vjeri u Gospodina, budući da je u svoje vrijeme Isus privlačio ljude svojim riječima i djelima, Edita odgovara kako Isus i sada djeluje u što su se uvjerali prethodnih godina kad su molili za ozdravljenje njihovih bližnjih ili za pomoć kad su se nalazili u lošim situacijama. „Ako dobro osluškuješ i vjeruješ, onda znaš da je Gospodin uvijek s tobom. Ako činimo onako kako zapovijeda u evanđelju, ovaj svijet mora biti bolji, drukčiji, pravedniji i sretniji za sve. Svatko tko nije kršćanin a pažljivo pročita i shvati evanđelje, mora se mijenjati i postati bolji“ zaključuje Edita.

Zvonik: Što za Vas sada znači redovito sudjelovanje na nedjeljnim misama, uključivanje u život župne zajednice?

□ **Nebojša:** Prije svega susret s Isusom, zahvalu za sve dobro, molitvu da se ispravi ono što je loše i pokajanje za učinjene pogreške velike i male. Svojevrsno čišćenje duše od onog što ne valja a zatim punjenje duše onim što je dobro. Onim što donosi mir, ljubav i radost.

○ **Edita:** Dijelim Nebojšino mišljenje, i dodala bih i jedan čisto ovozemaljski aspekt, a to je susret s braćom i sestrama kršćanima i pomaganje onima koji su u potrebi.

Zvonik: Nažalost obraćenici nisu baš uvijek dobro prihvaćeni u našim zajednicama. Osjećate li se Vi prihvaćenima u svojoj zajednici?

□ **Nebojša:** Niti jednom gestom ili primjerom to nisam osjetio, s nekima poslije mise ispred crkve i razmijenim nekoliko riječi, a kad mi se netko javi na ulicama našega grada, a poznamo se samo po viđenju iz župne crkve, to već dovoljno govori da sam postao njen član.

○ **Edita:** Po prijedlogu našega župnika vlč. Andrije Anišića, Filipova kuma na krštenju je bila Mirjana Gaković. Svi članovi njene obitelji su nas jako lijepo prihvatili i često smo gosti u toj pravoj kršćanskoj obitelji otvorenoga srca za sve ljude dobre volje. Hvala im za sve lijepe sate u njihovom domu, kako prošle tako i buduće.

Zvonik: Biti dijelom zajednice znači nečim je osobno obilježavati. U čemu se očituje Vaš osobiti doprinos župnoj zajednici?

○ **Edita:** Još uvijek smo slabo angažirani u životu župne zajednice, što zbog radnog vremena, a i Filip je tek blizu pete godine pa imamo dosta obveza oko njega. To svakako nije valjano opravdanje, ali kad god smo u mogućnosti, na poziv za pomoć ljudima u potrebi rado se odazivamo, a Nebojša je sudjelovao i na radnoj akciji oko uređenja župnog doma i dvorišta.

□ **Nebojša:** Ne pjevam lijepo, i ne namjeravam to činiti javno, ali jednom ću možda početi posjećivati probe župnog zbora kako bih naučio i pjesme kojima slavimo Gospodina. Valjda će izdržati dok ih ne naučim...

Zvonik: Kakve su reakcije ljudi iz okoline na Vaša obraćenja?

○ **Edita:** Oni koji nisu vjernici prihvatili su našu odluku kao čin naše volje, i o tomu se nisu javno izjašnjavali za ili protiv. Svjesni su naše velike sreće što smo postali roditelji poslije toliko godina, i da za taj blagoslov zahvaljujemo Gospodinu svaki dan.

□ **Nebojša:** Moram istaknuti da recimo neki ljudi primjećuju moju promjenu osobnosti, da sam sada mnogo blaži nego što sam bio, da nisam zamišljen ili s licem bez osmijeha, i da sam mnogo strpljiviji i otvoreniji za sve ljude dobre volje, pa čak i one koji to nisu. Tko me osobno poznaje, zna u čemu je razlog, i na to gleda pozitivno.

Gledam djecu i mladež u našoj župi, divim se kako pjesmom, glazbom a naročito pisanom riječju slave život i Gospodina, kako su lijepo odgojeni, kako su dobri prijate-

lji, kako iako su završili škole i sjede besposleni, ne očajavaju, nego se i dalje usavršavaju, kako su vedri i nasmijani i puni nade u bolji život, kako čuvaju već zaboravljene običaje, kako su prosvijetljeni i Duhom Svetim ispunjeni, kako će biti dobri ljudi i kršćani...

Zvonik: Na koji način u svojoj životnoj sredini svjedočite za Gospodina?

□ **Nebojša:** Trudimo se pokazati osobnim primjerom što znači živjeti kršćanskim životom u ljubavi i miru, da svatko mora pokušati živjeti po evanđelju i osjetiti promjenu.

○ **Edita:** U odnosu s ljudima biti moralan, ljubazan, predusretljiv, pri ruci za pomoć, blag, uzdržljiv... Sve u svemu pozitivan, i za sve to zahvaljivati Gospodinu, jer nas je na svoju sliku stvorio, a sami smo krivi ako tu sliku kvarimo.

Zvonik: Svi mi krštenici pozvani smo svojim životima, riječima i djelima naviještati Evanđelje. Što je za Vas najjači argument koji čovjeka potiče na obraćenje?

□ **Nebojša:** Osobni primjer već sam spomenuo, a tu sam misao u jednom filmu nedavno čuo: „Svakom od nas Gospodin tka tapiseriju života. Nitko ne zna kolika je ona, i što ona sadržuje kad je gotova...“. Ako spoznaš samo i djelić, ti si sretan čovjek, blagoslovljen si, i obraćenik si i zahvalan si.

Zvonik: Vjera, nažalost, zna biti prikazana kao niz ograničenja i zabrana. Je li vjera doista takva ili možda baš suprotno, čovjeku otvara nove vidike i mogućnosti?

○ **Edita:** Svakako da otvara nove mogućnosti i vidike, ali mogućnosti i vidike na zdravim osnovama, neiskvarenim. Zar kao djeca nismo uživali u pohvalama starijih za svako učinjeno dobro djelo, i radovali se nagradi? Svi smo mi djeca Oca našega, činimo dobra djela, i radujemo se nagradi.

□ **Nebojša:** Gledam djecu i mladež u našoj župi, divim se kako pjesmom, glazbom a naročito pisanom riječju slave život i Gospodina, kako su lijepo odgojeni, kako su dobri prijatelji, kako iako su završili škole i sjede besposleni, ne očajavaju, nego se i dalje usavršavaju, kako su vedri i nasmijani i puni nade u bolji život, kako čuvaju već zaboravljene običaje, kako su prosvijetljeni i Duhom Svetim ispunjeni, kako će biti dobri ljudi i kršćani... Zar su to ograničenja i zabrane? Oni su manjina, njihovi vršnjaci u većini nemaju te zabrane i ograničenja i svi dobro znamo što je oko nas i koja mjerila vrijednosti trenutačno vladaju i čemu sve to vodi. Kako je naš župnik vlč. Andrija u jednoj propovijedi rekao, naš grad i zemlja i cijela Europa postaju prostor za misijska djelovanja kakva smo kroz prošla vremena imali na drugim kontinentima.

Zvonik: Što je to vjera u stanju dati ljudskom životu što bez nje ne možemo imati?

□ **Nebojša:** Vjeru u bolje sutra, u ljubav među ljudima, svijet bez nepravde, bez gladi, svijet istine, mira i radosti, da možemo popraviti sve ono loše što smo kroz stoljeća činili sebi kao ljudima, i planetu koji nam je darovan od Boga, da svi možemo živjeti u miru i dobru prije prelaska u vječnost. To možemo samo ako živimo po Kristu, s Kristom i u Kristu i ako se držimo Božjih zapovijedi. Toliko malo treba da se svijet promijeni iz korijena i da doista budemo ljubljena Božja djeca u svojoj punini.

○ **Edita:** Bez vjere, ne bismo živjeli po Duhu, a plod Duha je ljubav, radost, mir, velikodušnost, uslužnost, dobrotu, vjernost, blagost i uzdržljivost (iz poslanice sv. Pavla Galaćanima). Živimo po Duhu da bi nam svima bilo bolje. Slavimo Gospodina, i mirimo se s Gospodinom na misama, pričešćujemo se i ljubimo jedni druge, kao što On ljubi nas.

Ako želiš njegovati mir, čuvaj stvoreno

Očuvanje stvorenog i ostvarivanje mira dvije su duboko povezane stvarnosti, ističe papa Benedikt XVI. u svojoj poruci za Svjetski dan mira koji je proslavljen 1. siječnja 2010. na temu „Ako želiš njegovati mir, čuvaj stvoreno“. Papina je poruka predstavljena 15. prosinca u Tiskovnom uredu Svete Stolice. O poruci su govorili umirovljeni predsjednik Papinskog vijeća Pravda i mir kardinal Renato Raffaele Martino, tajnik Vijeća mons. Mario Toso, S.D.B te Tommaso Di Ruzza, djelatnik Vijeća.

Ako, naime, zbog okrutnosti koju čovjek čini drugom čovjeku, piše Papa, postoje brojne prijetnje koje se nadviđaju nad mir i nad autentični cjeloviti čovjekov razvoj – kao što su ratovi, međunarodni i regionalni sukobi, teroristički čini i kršenje ljudskih prava – nisu ništa manje zabrinjavajuće ni prijetnje koje se javljaju zbog nemara, ako ne i zloupotrebe, koji se čine zemlji i prirodnim dobrima koje je Bog obilno razdjelio. Zato je nužno da čovječanstvo obnovi i osnaži onaj savez između ljudskog bića i okoliša, koji mora biti zrcalo stvariteljske ljubavi Boga, od kojeg potječemo i prema kojem putujemo. Papa podsjeća također na čovjekove dužnosti prema prirodnom okolišu, koji se mora smatrati darom koji je Bog podario svima, a čije korištenje podrazumijeva zajedničku odgovornost prema čitavom čovječanstvu, na osobit način prema siromasima i budućim naraštajima.

Papa u poruci za Svjetski dan mira 2010. poziva na duboko i dalekovidno preispitivanje postojećeg modela razvoja.

Nužno je, dodaje Papa, usvojiti model utemeljen na središnjosti ljudskog bića, na promicanju i dijeljenju općeg dobra, na odgovornosti, na svijesti o neophodnoj promjeni načina života i na razboritosti. Papa također upozorava na sve brojnije manifestacije krize koje bi bilo neodgovorno ne uzeti ozbiljno u razmatranje. Kako ostati ravnodušan, pita se Papa, prema problemima koji proizlaze iz pojava kao što su klimatske promjene, dezertifikacija (širenje pustinja), propadanje i gubljenje produktivnosti velikih poljoprivrednih područja, onečišćavanje rijeka i podzemnih voda, nestajanje bioraznolikosti, sve veći broj ekstremnih prirodnih pojava, prekomjerno krčenje

šuma u ekvatorijalnim i tropskim područjima? Kako ne reagirati na sve rašireniju pojavu takozvanih 'ambijentalnih izbjeglica'...? Kako ne reagirati na postojeće i potencijalne sukobe vezane uz pristup prirodnim dobrima, pita Papa u poruci.

Čovječanstvo, ističe stoga Papa, treba duboku kulturnu obnovu; treba ponovno otkriti one vrijednosti koje sačinjavaju čvrsti temelj na kojem treba graditi bolju budućnost za sve. Riječ je o načinu života prožetom umjerenošću i solidarnošću, s novim pravilima i oblicima zauzetosti, ciljajući s povjerenjem i hrabrošću na postignuta pozitivna iskustva i odlučno odbacujući ona negativna.

Čovjek ima dužnost odgovorno se ophoditi prema stvorenom svijetu, čuvati ga i njegovati, piše Papa te ističe i nužnost da ekonomska djelatnost u većoj mjeri poštuje okoliš jer sadašnji ritam korištenja prirodnih dobara dovodi ozbiljno u opasnost raspoloživost nekih prirodnih resursa ne samo za sadašnje naraštaje, već prije svega za buduće.

Na kraju ovoga prikaza stavljamo zaključak Papine poruke, koji u sebi zadrži norme kojih bismo se svi trebali pridržavati.

Ako želiš njegovati mir, čuvaj stvoreno. Traganje za mirom svih ljudi dobre volje bit će jamačno olakšano za

jedničkim priznavanjem nerazdvojnoga odnosa koji postoji između Boga, ljudskih bića i svega stvorenoga. Prosvijećeni božanskom Objavom i slijedeći Predaju Crkve, kršćani daju svoj doprinos. Oni kozmos i njegova čudesa promatraju u svjetlu stvarateljskoga djela Oca i otkupiteljskoga djela Krista koji je svojom smrću i uskrsnućem s Bogom izmirio „sa sobom sve, bilo na zemlji, bilo na nebesima“ (Kol 1,20). Krist, raspeti i uskrsli, čovječanstvu je dao dar svoga Duha posvetitelja, koji vodi put povijesti u iščekivanju dana u kojemu će slavnim povratkom Gospodinovim započeti „nova nebesa i zemlja nova“ (2 Pt 3,13), u kojoj će zauvijek prebivati pravednost i mir. Zato je zaštita prirodnog okoliša da bi se izgradio svijet mira obveza svake osobe. Eto nam hitnoga izazova s kojim se treba suočiti s obnovljenim i zbornim naporom; evo providonosne prigode da se novim naraštajima podari perspektiva bolje budućnosti za sve. Neka toga budu svjesni odgovorni za nacije i svi oni, na bilo kojoj razini, kojima je u srcu sudbina čovječanstva: zaštita stvorenoga i ostvarenje mira stvarnosti su koje su međusobno povezane iznutra! Zbog toga pozivam sve vjernike da uzdignu svoju žarku molitvu Bogu, sveomogućem Stvoritelju i milosrdnome Ocu da u srcu svakoga muškarca i žene odjekne, bude prihvaćen i zaživi hitni poziv: Ako želiš njegovati mir, čuvaj stvoreno.

Beskućnici i mi

Piše: mr. Andrija Anišić

Za njih ne bijaše mjesta...

I ovoga Božića podsjetili smo se dobro poznatog događaja noći Isusova rođenja u Betlehemu. Počelo je sve vrlo tužno i tragično. *I dok se bili ondje, navršilo joj se vrijeme da rodi. I porodi sina svoga, prvorođenca, povi ga i položi u jaslje jer za njih nije bilo mjesta u svratištu* (Lk 2,6-7).

Nekoliko dana prije Božića ove godine jaka zima zahvatila je mnoge zemlje. Slušali smo izvješća o broju umrlih od zime. „U Moskvi 30 ljudi umrlo od hladnoće“; „Zbog hladnoća u Nepalumu umrlo najmanje 22 ljudi“; „U Poljskoj ove zime umrle 122 osobe“; „Više od 80 ljudi umrlo je od hladnoće koja je zahvatila veći dio europskog kontinenta“ – naslovi su to koji su se tih dana mogli pročitati u novinama ili na web stranicama.

No, jedan me je prizor, koji sam vidio na TV-u, osobito potresao i držao cijeloga ovoga Božića. Službenici hitne pomoći izvlačili su mladića, koji je umro od zime, ispod ulaznih stuba jedne višekatne zgrade. ZA NJEGA NIJE BILO MJESTA ni u jednom stanu te zgrade i on je umro – od zime. Ta slika obišla je pred Božić čitav svijet. I nadam se da je u mnogima kao i u meni izazvala stid i nametnula pitanje što mogu učiniti ja, što može učiniti moja obitelj, povjerena mi župna zajednica, što mogu učiniti gradske i državne vlasti da više nitko ne bude beskućnik i da nitko više ne mora umrijeti od zime.

Činjenica da ljudi na početku trećega milenija čovječanstva odnosno 21. stoljeća umiru od zime na ulici, doista treba biti snažan signal na uzbunu koji će mnoge potaknuti na konkretne akcije. Trebali bi se prije svega odgovorni u pojedinim gradovima i državama upitati što mogu učiniti za beskućnike. Sjaj božićnih i novogodišnjih ukrasa u našem gradu i po gradovima svijeta izgubio je tih dana u mojim očima pravi sjaj i smisao pri pomisli da bi na primjer, da samo svaki drugi ukras nije stavljen, zbog toga sigurno ovoga Božića netko bio u toplom i imao bi što jesti. A da ne govorim o azilima koji se kod nas i u svijetu prave za pse „beskućnike“, pa

čak i hoteli za „kućne ljubimce“ koji, na pr. ne mogu sa svojim vlasnicima poći na put. I iz toga nije teško zaključiti da je moguće nešto učiniti. Samo treba htjeti. Samo treba imati srca za čovjeka.

Josipa i Mariju je jedan pastir pustio u svoju pastirsku špilju tako se Isus nije morao roditi na otvorenom. Imao je bar kakav takav krov nad glavom i kakvu takvu toplinu.

Što ne bismo ponovili iskustvo prvoga Božića. Onaj pastir je učinio nešto. Nebo je zatim odradilo puno. Za pastire je vijest s neba: *naći ćete novorođenče povijeno gdje leži u jaslama* (Lk 2,12) – bila dovoljan poticaj za konkretnu akciju. Oni *stanu poticati jedni druge: Hajdemo dakle do Betlehema* (usp. Lk 2,15). I naravno, nisu pošli onamo praznih ruku. Pomisao da se jedno dijete rodilo u pastirskoj špilji i da „povijeno leži u jaslama“ pobudila je u njima milosrdnu ljubav. Ponijeli su ono što su imali. Božićna ikonografija i božićne pjesme su to lijepo dočarale. Sjetimo se samo naše drevne pjesme: „Hajte braćo da idemo“ u kojoj su zapisani uzajamni poticaji pastira: „Hajte, braćo, da idemo, da darove ponese, malenome Kraljiću, našem dragom Božiću... Što ćeš ponijet, brate Mato, što li dati, sestro Kato, na put nama u torbu, jednu kokoš na čorbu? – Ja ću uzet frišak sirac i kajmaka puno lonac. I još dva, tri plečeta i čuturu šerbeta... Što ko ima nek ponese, u Betlehem nek donese, jer je ovo Ditešće pravo Božje Janješće“.

O, da je bilo bar takvih „pastira“ ove zime. Mnogi bi bili spašeni.

Ipak, bilo je i ima zanimljivih akcija u pomaganju beskućnicima. U Poljskoj na pr. u kojoj je i ove godine puno umrlo od zime, čine puno da pomognu beskućnicima. U toj zemlji s oko 40 milijuna stanovnika svake godine zbrinu oko trideset tisuća beskućnika. No, često su za njihovu smrt krivi i prolaznici. Tako smo mogli pročitati apel poljske policije kojim poziva ljude da ne prolaze ravnodušno pored ljudi kada ih vide da leže u hladnim prostorima ili na ulici. Isto tako ih pozivaju da ako prođu pored pijanih ljudi koji su pali na ulici, pozovu policiju koja će ih odvesti u toplo. Takav poziv građana navedenim osobama može spasiti život, ističe se u apelu policije.

U Subotici grad beskućnicima daje mogućnost smještaja u tzv. „hraniteljskim obiteljima“, koje za to dobiju određenu nadoknadu. Postoji i udruga građana „Vojvođanska inicijativa“ koja je za svoj projekt pomoći beskućnicima od Pokrajinskog tajništva za socijalnu politiku i demografiju dobila 500.000 dinara. Ta udrug planira otvoriti svratište za beskućnike koje bi radilo tijekom siječnja, veljače i ožujka. A u svom programu imaju i akciju „Banka hrane, puno srce“, kojom su mnoge obradovali paketima hrane i drugim nužnim potrepštinama.

U pretraživanju na internetu pronašao sam i zanimljivu osobnu inicijativu Danijela Macrija iz Canade (vidimo ga na slici s čovjekom koji je već 14 godina beskućnik – vidi: thestar.com). On je svoju misiju nazvao: Misija jednog čovjeka protiv gladi. Danijel svake godine za Božić s punom torbom hrane i pića noću obilazi beskućnike, daje im jesti i piti i razgovara s njima.

S ponosom ističem i da su se i župljani povjerene mi župe Sv. Roka, osobito oni koji su dolazili na Zornice, vrlo konkretno odazvali pozivu da za Božić svoji darovima obradujemo našu braću i sestre u potrebi. Pomoć i darove odnijeli smo u deset obitelji, a jednoj obitelji smo kupili drva i poklonili šednjak.

To su pojedinačne akcije. A možemo zamisliti kako bi sve bilo drukčije kad moćnici ovoga svijeta, poput mudraca s Istoka, ustali i s bogatim „državnim“ darovima pošli u susret siromašnima – gladnima, žednima, golima, bosima, beskućnicima... Tako je malo potrebno. Samo malo iz proračuna svake zemlje „oteti“ od vojske te umjesto „metaka“ kupiti malo hrane, odjeće, sagraditi kuću... Nije ovo iluzija. To je moguće. Vrlo lako je moguće, ali ima samo jedna prepreka: ljudska sebičnost i tvrdoća srca. Kad pojedinci, obitelji, narodi ovoga svijeta stanu očima srca gledati čovjeka, civilizacija ljubavi bit će moguća.

Posjet mađarskog predsjednika

Predsjednik Mađarske **László Sólya** posjetio je Suboticu 10. prosinca prošle godine i u svom pohodu Biskupiji zadržao se u sjemeništu Paulinum, gdje mu je priređen topli doček. Primiti ovako visokog i uglednog gosta nije bilo nimalo jednostavno. Pripreme su počele već par dana ranije. Glazbene točke, recitacije, uređenje zgrade, policijske ophodnje i osiguranje, sve je to bila živa svakodnevica tih nekoliko dana. Na sam dan posjeta sjemenišna kapelica je bila puna i spremno je dočekala dugo očekivanog gosta. Pozdravnim riječima obratio mu se rektor **msgr. Josip Mioč** i zaželio mu dobrodošlicu u ime profesora škole i učenika. U svom govoru predstavio je povijest gimnazije i sjemeništa, te nazočne upoznao s radom škole i značenjem sjemeništa za našu Biskupiju i Crkvu na ovim prostorima. Prigodnom recitacijom, nakon rektorovih riječi, obratio se i maturant **Norbert Danyi**. 'Exaudiat te dominus' bila je radosna pjesma svih učenika gimnazije, kojom smo našem gostu zaželjeli blagoslov u njegovu radu i životu. Nakon pozdravne riječi našega biskupa

Uredio: Dario Matron

dr. Ivana Pénezesa obratio nam se i sam predsjednik. Nije mogao sakriti radost i oduševljenje zbog ovakva prijema i svima nama izrazio je riječi zahvalnosti i podrške u daljnjem radu. Da mu je bilo lijepo s nama svjedoči i činjenica da se zadržao s nama dulje nego je predviđeno protokolom. Obišao je jednu učionicu, napravio s nama zajedničku fotografiju i s osmijehom na licu nastavio planirani program u Subotici.

Posjet predsjednika Skupštine Vojvodine

U subotu 19. prosinca, u posjet našoj školi i sjemeništu došli su predsjednik vojvođanskog Parlamenta **Sándor Egeresi** i **Imre Kern**, zadužen za kapitalne investicije. Poslije

kratkog pozdrava **msgr. Josipa Mioča**, rektora sjemeništa, i tri kratke recitacije koje su paulinci pripremili, Egeresi i Kern su nam poželjeli sretne i blagoslovljene nadolazeće blagdane. Nakon programa, Egeresi i Kern su se u zbornici susreli s profesorima i poglavarima sjemeništa.

Da mi je samo još jedan tjedan

Ferje su mi nekako prebrzo prošle... Tipične su ovo uzrečice koje će izgovoriti svaki učenik pri povratku u školu nakon blagdane. Dvije su istine koje obilježavaju vrijeme raspusta: prva potvrđuje Einsteinovu teoriju relativnosti vremena, tj. da vrijeme škole i vrijeme odmora nesumnjivo protječe različitim brzinom. Druga je ta da je badava bilo nositi knjige doma i zanositi se idejom učenja preko raspusta. No, sve u svemu, lijepo smo proveli blagdane u krugu svoje obitelji i župne zajednice i osvježeni smo stupili u drugi dio one 2009./2010. školske godine.

Dodite na proštenje

Gdje? Trg Sv. Terezije 2, kapela sjemeništa Paulinum.
Kada? U **ponedjeljak 25. siječnja**, prijepodne u **10 sati**.
Zašto? Slavimo **blagdan Obraćanja Sv. Pavla**, patrona našega sjemeništa i gimnazije.

Tko? Misu slavi **mons. Đuro Gašparović** sa sjemenišnim poglavarima.

I na kraju? Dragi čitatelji *Zvonika*, srdačno vas pozivamo da zajedno proslavimo zaštitnika naše Biskupije i Paulinuma. Budite i vi dionici naše radosti! Dobrodošli!

Zimske ferje

Kako je već običaj u našem internatu, sjemeništarci božićno-novogodišnje blagdane provode u krugu svojih obitelji. Zimske ferje su ove godine započele 22. prosinca, kako bi se svi sjemeništarci, pa i oni izdaleka, mogli uključiti u proslavu Božića u svojim župnim zajednicama. Iako je ovo vrijeme užurbanosti i predblagdanih priprema, ipak, ne smijemo zaboraviti da blagdane treba prije svega doživjeti u vlastitom srcu, da je srž svakoga blagdana njegova duhovna komponenta i ona treba voditi sve naše misli i djela kako bismo blagdane proveli u istinskoj radosti, a na koristi našoj duši.

Sjemeništarci su se na poseban način uključili u život župne zajednice redovitim sudjelovanjem na euharistijskim slavljenjima, uvijek spremni biti na raspolaganju svojim župnicima, kao i cjelokupnoj zajednici.

Zimske ferje su i odlična prigoda za obnavljanje starih poznanstava, kao i sklapanje novih, ali i da se bolje odmorimo i pripravimo za nadolazeće drugo polugodište. Ipak ne smijemo zaboraviti da je ovo i prilika za stjecanje novih znanja i iskustava i obnavljanje starih, a sve na veću slavu Božju, a na našu intelektualnu i duhovnu korist.

Zvijezda vodilja

"I gle, zvijezda kojoj vidješe izlazak išlaše pred njima sve dok ne stiže i zaustavi se povrh mjesta gdje bijaše dijete. Kad ugledaše zvijezdu, obradovaše se radošću veoma velikom." Uloga zvijezde, u događaju vezanom za tri kralja, nimalo nije zanemariva. Zvijezda je bila putokaz mudracima do novorođenoga kralja i Mesije Isusa Krista. Kad su vidjeli zvijezdu, silno su se obradovali jer su znali da ih zvijezda vodi ispravnim putem. I danas mnogi vjernici kada vide svećenika iskreno se obraduju u susretu s njime, jer znaju da je on upravo ta zvijezda i da su na dobrome putu. Uloga svećenika danas je ista kao i nekad uloga zvijezde – da obasjava, vodi i usmjeruje ljude ka Bogu. Ali to nije samo uloga ministerijalnog svećenika, nego i svakog vjernika laika, koji je pozvan na opće svećenstvo. Mnogi nevjernici traže put do Spasitelja, ali žalost često se ne nađe zvijezda koja bi ih odvela do Isusa. Stoga trebamo odgovorno i savjesno prihvatiti svoje zvanje, kako bismo mogli svijetliti drugima i tako ih usmjeravati.

dnevnik jednog katehete

Ti si jedinstveno biće

Našla sam jednu prekrasnu priču u obliku prezentacije na internetu. Izašle su dvije knjige istoga autora u Hrvatskoj. Kad skupim malo para, kupit ću... Bože, pomози mi biti Lucija svojim vjeroučenicima, a kada na me sive točke krenu, digni me u svoj naručaj...

DRVENCI

Drvenci su mali narod drvenih lutaka. Sve drvene lutke načinio je rezbar Eli. Njegova radionica bijaše na brijegu ponad gradića. Svaki je drvenak bio drukčiji. Neki su imali krupne oči. Neki su bili visoki, a neki opet niski. Jedni su nosili šešire, drugi ogrtače. Ali sve njih bijaše načinio isti rezbar i svi življahu u tome gradiću... Svednevice, po sav dan, Drvenci su radili isto. Jedni su na druge kvačili naljepnice. Svaki je Drvenak posjedovao dvije kutijice. Jednu sa zlatnim zvjezdicama i jednu sa sivim točkama. Tako nitko u gradu nije činio ništa drugo doli na druge kvačio zvijezde ili točke. Koji bijahu lijepi, a to je značilo da su od posve glatka drveta i da im boje blistaju, dobivali su uvijek zvijezdice. Ali oni koji bijahu od hrpava drveta s kojega se gotovo sva boja oljuštila, dobivali su samo točke. Zvijezdice su dobivali i oni koji su bili kadri učiniti nešto zgodno. Neki su uspijevali visoko iznad glave izdići poveliku kladu, neki su mogli preskočiti visoku škrinju. Drugi su znali neke strašno teške riječi ili su umjeli krasno pjevati. I svatko bi im dao zvjezdicu. I tako su neki Drvenci imali posvuda zvijezdice! A kada bi jednu dobili, osjećali su se osobito dobro. Tada su smjesta poželjeli učiniti nešto novo kako bi i opet dobili zvjezdicu. Drugi su mogli učiniti tek nešto malo ili čak ništa. I dobivali su točke. Među takve je spadao i Pulcinello.

Trsio se skočiti visoko kao drugi, ali je uvijek padao. A čim bi pao, netko bi mu priskočio i prikvačio točku. Kadšto bi pri padu njegovo drvo zadobilo ogrebotinu pa je tada dobivao još više točaka. Kada je pokušavao objasniti zašto je pao, obično je izvalio nešto blesavo te su mu Drvenci samo dodavali nove točke. Nakon nekoga vremena imao je toliko točaka da uopće više nije želio izlaziti iz kuće. Bojao se da ne izvede nekakvu budalaštinu, da negdje zaboravi šešir ili da zagazi u nekakvu baricu. A tada bi i opet dobio točke. Imao je već toliko sivih točaka da su mu drugi prilazili i lijepili na nj nove bez ikakva razloga. "On jednostavno zaslužuje hrpu točaka", držale su ostale drvene lutke. "On nije dobar Drvenak."

Nakon nekoga vremena Pulcinello je povjerovao u njihove riječi. "Loš sam ja Drvenak", govorio je. Kada je izlazio, zadržavao se s Drvencima koji su također

imali puno točaka. Bolje se osjećao u njihovom društvu.

LUCIJA

Jednoga dana susreo je ljupku djevojku – Drvenku. Bila je posve drukčija od svih. Nije imala ni jedne zvjezdice, ali ni točke. Jednostavno je bila sva samo od drveta. Zvala se Lucija. Zapravo, stvar nije bila u tome da joj drugi nisu željeli prikvačiti naljepnicu, nego se one jednostavno nisu mogle na njoj zadržati. Neki Drvenci divili su se Luciji jer nije imala ni jedne točke. Pritrčavali su htijući joj prikvačiti zvjezdicu. Ali zvjezdica bi odmah skliznula s nje. Drugi su je, pak, gledali s visoka jer nije imala ni jedne zvjezdice. Željeli su joj prikvačiti točku. No i točke bi jednostavno skliznule s nje. I ja bih htio bio takav, mišljaše Pulcinello. Ne želim da itko išta na mene kvači. Stoga je pitao djevojku – Drvenku kako joj je uspjelo ostati bez i jedne naljepnice.

„Posve jednostavno“, odgovorila je Lucija. „Svaki dan posjećujem Elija.“

„Elija?“

„Da, Elija! Rezbara. Sjedim kraj njega u radionici.“

„Zašto?“

„Zašto to sam ne istražiš? Jednostavno se uspni na brijeg. On je ondje“, reče djevojka, okrene se na peti i odžuri.

„Ali, želi li on mene stvarno vidjeti?“ viknuo je Pulcinello, no Lucija ga više nije čula.

Pulcinello krene kući. Sjede uz prozor i promatraše kako dolje na ulici trčkaraju Drvenci lijepeći jedni na druge zvjezdice i točke.

„To je pogrešno“, reče Pulcinello sam sebi. I odluči posjetiti Elija.

REZBAR

Pulcinello se uskom strmom stazom penjao na brijeg i ušao u veliku radionicu. Njegove drvene oči raširile su se kada je vidio kako je tu sve veliko. Stolac je bio visok kao on. Morao se popeti na prste kako bi barem virnuo na radni stol. Čekić je bio dugačak poput njegove ruke. Pulcinello gutne slinu. Ovdje ne ostajem! pomisli i požuri prema vratima.

„Pulcinello?“ začuje svoje ime izrečeno upitnim dubokim i snažnim glasom. Pulcinello se ukoči.

„Pulcinello! O, kako je lijepo što si ovdje! Dođi! Daj da te pogledam!“

Pulcinello se polako okrene i zagleda u visokoga bradatog zanatliju.

„Otkud mi znaš ime?“ upita.

„Kako ne bih znao! Ta ja sam te načinio!“ odvrati Eli, sagne se, obujmi maloga Drvenka, podigne ga i spusti na radni stol. „Hm“, zamišljeno reče kada spazi

sive točke.

„Čini se da si dobio loše ocjene.“

„Nisam to htio, Eli. Zbilja sam sve pokušao...“

„Ne moraš se opravdavati, maleni. Meni je svejedno što misle drugi Drvenci.“

„Stvarno?“

„Da. A i tebi treba biti svejedno. Matko su oni da udjeljuju zvjezdice i točke? Drvenci su isto kao i ti. Što misle, nevažno je, Pulcinello. Važno je što ja mislim. A ja mislim da si ti jedinstven.“

Pulcinello se nasmijao. „Ja? Jedinstven? Zašto? Ne mogu brzo trčati. Ne umijem visoko skočiti. Boja mi se ljušti. Zbog čega sam ja tebi tako važan?“

Eli pogleda Pulcinella, položi ruke na uska drvena ramena i reče posve polako: „Jer ti pripadaš meni. Zato si mi važan.“

Nitko još nikada nije tako gledao Pulcinella. I on nije znao što bi trebao reći.

„Svakoga sam se dana nadao da ćeš doći“, objasnio je Eli.

„Došao sam jer sam susreo nekoga tko uopće nema ni jedne naljepnice“, reče Pulcinello.

„Znam. Pričala mi je o tebi.“

„A zašto se naljepnice ne mogu na njoj zadržati?“

Rezbar reče posve blago: „Jer je ona zaključila da je važnije što ja mislim, nego što misle drugi. Naljepnice ti se prikvače samo ako ti to dopustiš.“

„Što?“

„Pa to! Naljepnice ostaju na tebi samo ako su ti važne. Što veće bude tvoje povjerenje u moju ljubav, to će ti manje značiti ono što ti prišiju drugi.“

„Ne vjerujem da to razumijem.“

Eli se nasmiješio. „Doći će i to. Treba malo vremena. Na tebi je mnoštvo naljepnica. Dođi svaki dan k meni kako bih te podsjetio na to koliko si mi važan.“ Eli podigne Pulcinella s radnoga stola i spusti ga na pod.

„Misli o tome“, reče dok je mali Drvenak koračao prema vratima, „da si jedinstven jer sam te ja načinio. A ja nikada ne činim grešaka.“

Pulcinello ne zastade, ali u svome srcu mišljaše: Vjerujem da taj to doista ozbiljno misli. I čim je tu misao domislio, otpade s njega jedna naljepnica.

(Autor priče: Max Lucado Ilustracije: Sergio Martinez)

MOLITVA (12)

Piše: mr. o. Mato Miloš, O.C.D.

MISTIČNA MOLITVA

Grčki korijen „mistika, misterij, mistik, mističan, označavaju Božju komunikaciju čovjeku, te po ljubavi ostvareni oblik čovjekova uvođenja u razumijevanje Božjih nauma“. ¹ Dok je kontemplacija stanje ljubavi, tj. ulivena i ljubežljiva spoznaja Boga koja istovremeno prosvjetljuje i zaljubljuje, mistika u kršćanskom smislu označava ljubavno i tajanstveno zajedništvo kršćanina s Bogom, što rađa u duši jednu posebnu spoznaju. ² Mistika je iskustvo prisutnog i beskonačnog Boga nastalog u duši posebnim zahvatom Duha Svetoga. Što se tiče naravi Apsolutnoga ili svetoga za kojim mistik teži, postoje dva tipa mistike: *imanencijska* ili mistika istovjetnosti, koja pripada panteističkim religijama (hinduizam, budizam, daoizam) i metafizičkim sustavima (neoplatonizam) u kojima između ljudskog duha i metafizičkog prapočela svijeta (brahman, dao, plotinovsko Jedno), postoji ontološka istovjetnost. Drugi tip je: *monoteistička* mistika ili mistika ljubavi, temelj joj je u Ivanovoj i Pavlovoj novozavjetnoj teologiji (život u Isusu Kristu). Ovaj tip mistike pripada objavljenim ili proročkim religijama (židovstvo, kršćanstvo, islam). ³ Budući da između mistika i predmeta njegove težnje za Bogom nema ontološke istovjetnosti i zajedništva naravi, mistično se jedinstvo ne postiže vlastitim naporom i meditacijskom tehnikom, već po ljubavi između stvorenja i Stvoritelja. U mistici asketske i meditacijske metode nisu tehničke, već etičke naravi.

Tko je kršćanski mistik?

Kršćanski mistik je osoba koja se osjeća vjernikom u cijeloj svojoj konkretnosti. Na području saveza s Bogom u Isusu Kristu, osjeća da je sve milost i u punini prihvaća govor Objave kao dokaz neprevarljivosti vjere. Kršćanski mistik ima intimnu duboku spoznaju božanskog misterija. On razumije smisao misterija, smisao Božje transcendencije. Kod kršćanskog mistika spoznaja Božje transcendencije niče iz dodira, a rađa se u susretu. Kod kršćanskog mistika svaka spoznaja, pa i ona mistična, ostaje prikrivena velom vjere. Ta je vjera dubinski prosvjetljena susretom i pročišćena strahovitim noćima. Dakle, pojam

mistike u kršćanskom smislu znači tajanstveno zajedništvo kršćanina s Bogom. To zajedništvo rađa jednu posebnu spoznaju Boga. Ova karakteristična spoznaja Boga, prava je karakteristika kršćanske mistike. Kršćanskog mistika prati „neposrednost“ i „svjesnost“, nema posrednika, jer je njegov posrednik Isus Krist. On je svjestan svoga identiteta, i istovremeno traži milosnost Božjeg sebedarja, cjelovitost komunikacije i osobnost susreta. U takvom susretu istine vjere i objavljena otajstva očituju se kao aktivni nositelji sveukupnog procesa duhovne preobrazbe čovjeka. ⁴

Mistično iskustvo

Bog je otpočimatelj, graditelj i dovršitelj mističnog iskustva i posljednja stvarnost koja se priopćuje kršćaninu (mistiku). Kršćanski mistik je aktivni subjekt, osoba, otvorena Božjem komuniciranju iskustva i svijesti o novoj spoznaji i snazi ljubavi božanskoga. Svrha takvog mističnog komuniciranja jest nova kvaliteta života, preobražena osoba snagom novog iskustva. Većina mistika tvrdi da svoje iskustvo ne mogu izreći riječima, ono se mora izravno doživjeti. Ne može se niti naučiti. Stoga vlastito iskustvo može biti škola za druge, ali nikada nije za oponašanje sa strane drugih, kako to uči Terezija Avilska, koja nikada nije tražila da činimo onako kako je to ona činila. Terezija iznosi svoje iskustvo potičući i nas da u nama pro-radi naša iskustvena mogućnost. Prva značajka mističnog iskustva jest, čisti Božji dar. Duša je sva pokrenuta Duhom Svetim, a ne snagom moći razuma, volje, i pamćenja. Sam Bog ide prvi u potragu za čovjekom tražeći od njega spremnost otvorenosti i poslušna, nudeći istovremeno preobrazbenu snagu ljubavi kao oblik njegove prisutnosti. Stoga je nemoguće imati iskustvo Boga izvan reda milosti. Druga značajka kršćanskog mističnog iskustva jest, da između duha i materije nema razdvajanja, jer prema Božjem naumu, nebo i svijet nisu tuđi. Kristovo utjelovljenje pomirilo je nebo i svijet, čisti čovjeka i ujedinjuje ga s Bogom. Treća značajka je u tome, što je nekršćanska mistika pretežno individualistička, usmjerena samo na „odnos“ s Bogom ili s božanstvom. Pravo kršćansko mistično iskustvo odbacuje svaki oblik individualizma kao samodostatnost ostvarenja te uvijek uključuje socijalni i eklezijalni vid. Kontemplacija

u kršćanskoj mistici ima duboki, makar skriveni, utjecaj na Crkvu i na svijet. Osoba biva drugačija posredstvom božanskoga unutar Tijela Kristova koje je Crkva. ⁵

Četiri obilježja mističnog iskustva

Neizrecivost: Budući da se mistični doživljaj ne može izraziti na racionalan način, pri opisu tih stanja mistici se služe simbolima (zastor, oblak, tamna noć, zaruke i pjesnički izražaji). Riječ je o posebnom izričaju, kako to kaže Ruusbroekova izreka: „Bog je prestao biti sve da ja postanem netko. O da postanem ništa, da bi Bog ponovno bio sve!“

Noetičnost: To je spoznajna vrijednost mističnog iskustva, dubok uvid nedostupan opisu ljudskog uma (prosvjetljenje, objava).

Prolaznost: Znači da je mistično iskustvo kratkotrajno i ponovljivo, ali ostavlja dubok trag u duši.

Pasivnost: Kada nastupe mistična stanja, mistik osjeća da vlastita volja više ne djeluje (pasivnost), te da je obuzet nekom višom silom (ekstaza).

Mistični put slijedi tri stupnja: put *čišćenja*; U dodiru s božanskom ljepotom i veličinom, mistik osjeća ograničenost i nesavršenost vlastitog bića. Sve to mora nestati kroz čišćenje duše; put *prosvjetljenja*: kad se osoba putem čišćenja odvoji od sjetilnoga i kada je osnažila kreposnost života, vraća se radosna svijesti prisutnosti i transcendencije Boga; i put *sjedinenja*: Sjedinenje s Bogom pravi je cilj svakog mističnog stanja. U tom stanju Božanska stvarnost nije samo zamišljena kao prosvjetljenost, mistik ju doživljava kao zajedništvo, preobražajno sjedinenje. To je stanje uravnoteženosti, radosti, mira i duboke sigurnosti. U mističnom životu ima i posebnih zahvata koji se nazivaju mistični fenomeni. Uglavnom su psihosomatske naravi, zahvaćena je i duša i tijelo: ekstaze, viđenja, ukazanja, bilokacija, objava, levitacija, karizmatički darovi, stigme. ⁶

(svršetak)

1. Jakov Mamić, *Teološko-duhovni pristup mistici danas*, KIZ Zagreb, 2008., str. 69.

2. Usp. isto, str. 94-95.

3. Usp. *Opći religijski leksikon*, Leksikografski zavod Miroslav Krleža, Zagreb 2002., str. 589.

4. Usp. Jakov Mamić, *Teološko-duhovni pristup mistici*, KIZ Zagreb, 2008., str. 114-116.

5. Usp. isto, str. 84-85.

6. U ove dvije stranice malo smo rekli o sveobuhvatnosti kršćanske mistike. Našim čitateljima preporučam novoizšla knjigu: Jakov Mamić, *Teološko-duhovni pristup mistici danas*, KIZ Zagreb, 2008.

Poslanica Hebrejima

Piše: *mr. Endre Horváth*

Krist je vječni Veliki svećenik

Uvod

Poslanica Hebrejima je na posljednjem mjestu u korpusu pavlovskih poslanica, ali po stilu i nauku toliko odudara od ostalih Pavlovih, da je teško povjerovati da je on njezin autor. Pisac Poslanice jako dobro poznaje židovsku religiju, a isto tako i helenističku kulturu. Zbog toga istraživači autorstvo ove Poslanice rado pripisuju Apolonu, Židovu iz Aleksandrije, koji je bio jako blizak apostolu Pavlu.

Poslanica Hebrejima govori kršćanima obraćenima iz židovstva i želi ih utvrditi u vjeri u Isusa Krista, osobito po tumačenjima Staroga zavjeta. I nama je važno poznavati nauku Poslanice Hebrejima, jer se u njoj nalaze dogmatski temelji kršćanske liturgije.

Kult Isusa Krista i jeruzalemskog Hrama

Prema evanđeljima Isus je jako poštovao jeruzalemski Hram, nazivajući ga „kućom Očevom“, a očistio ga je i od dijelova iskrivljene pobožnosti. Više puta je na blagdane išao u Jeruzalem, više puta učio u Hramu, ali je ipak zadržao iznenađujuću distancu prema kultu u Hramu. Ne vidimo ga da je sudjelovao u jeruzalemskom kultu i u njegovu učenju jedva nalazimo koji citat iz starozavjetnog kulta. Isus je prorekao uništenje Hrama i Svetoga grada, jer Jeruzalem nije prepoznao „dan njegova dolaska“. Ovo držanje distance, mada uz poštovanje, nipošto nije bilo rijetka pojava u Isusovo vrijeme. Na sličan način su se prema hramu ponašali i farizeji i mnogi drugi, držeći ga samo Božjim sredstvom.

S druge strane, pošto je potjecao iz plemena Levijeva, Isus nije niti

mogao vršiti svećeničku službu. Ni sama posljednja večera, čiju proslavu je naložio svojim učenicima („Ovo činite meni na spomen“), ne veže se uz Hram, već je to liturgijskih čin u okviru obitelji. Na čemu se onda temelji kršćanska liturgija? Na ovo odgovara Poslanica Hebrejima kada, suprotno svim očekivanjima, Krista naziva svećenikom, štoviše Velikom svećenikom.

Isus, Veliki svećenik Novoga zavjeta

Osnovni cilj svake liturgije je pružiti udjela u Božjem životu i slavi vjerniku koji u njoj sudjeluje. Prema piscu Poslanice Hebrejima, ni sam Zakon to nije mogao. Jedino je Isus, Sin Božji, bio sposoban ostvariti to zajedništvo Boga i čovjeka, koji „je trebalo da u svemu postane braći sličan, da milosrdan bude i ovjеровljen Veliki svećenik u odnosu prema Bogu kako bi okajavao grijehe naroda“ (2,17). Krist dobro poznaje ljudske slabosti, jer je i sam bio izložen napastima. Ali, pošto im nije podlegao, zato ne samo da ih može shvatiti već i pomoći onima koji zbog njih trpe.

Savršeno čovječstvo Isusa Krista omogućuje mu da bude Velikom svećenikom ljudi. Ali kako izvršava tu službu kada on sam nije nikada djelovao kao svećenik? Autor Poslanice smatra da Krist svoju svećeničku službu ostvaruje po svojoj smrti i uskrsnuću, čime ostvaruje Novi zavjet. Slično židovskom Velikom svećeniku, i on je stupio u Svetinju nad svetinjama po krvi vlastite žrtve. Ova krv nije krv žrtvenih životinja, već njegova vlastita, koju je na križu prolio kao žrtvu pomirnicu. Krv žrtvenih životinja zapravo ne može donijeti pomirenje s Bogom, a Isusova krv može, jer ju je prolio za oprostjenje grijeha čovječanstva.

Isusova žrtva, koja je pomirila Boga i čovjeka, ostvaruje vječni savez. Krist je naime ušao u Božju vječ-

nost. On ne umire kao stari Veliki svećenici, već nas može zagovarati kroz svu vječnost. Zato je vječno i pomirenje, koje je ostvareno po Njegovoj žrtvi.

Jedinstvenost Isusova svećeništva i naše žrtve

Smrt na križu, koju je Isus na posljednjoj večeri predložio i što svaka sveta misa uprisutnjuje, jedini je temelj kršćanskog kulta. Ovo je jedino savršeno bogoslužje i zato tu žrtvu Crkva Bogu prikazuje. Ostali kršćanski svećenici zapravo ne prikazuju zasebne žrtve, već u Kristovo ime uprisutnjuju tu jedinu žrtvu. Naše svećeništvo je sudjelovanje u Isusovu svećeništvu, njegovo uprisutnjenje za vjernike.

Ako samo ta jedina žrtva može donijeti pomirenje s Bogom, onda što je s našim odricanjima i žrtvama? Kakva je njihova vrijednost i kako se uključuju u Kristovu žrtvu? Naglašavajući jedinstvenost žrtve Velikoga svećenika, Crkva od početka uči i potiče na osobno prihvaćanje žrtve. Sam Isus kaže: „Tko želi ići za mnom, neka uzme svoj križ i neka ide za mnom“. Pokazujući na Mariju koja stoji pod križem, Crkva nam poručuje kako na ispravan način trebamo prihvatiti žrtve. Ona pod križem zajedno trpi s Božjim sinom, štoviše mogli bismo reći ona trpi njegovo trpljenje. Trpeći s Kristom, po našim trpljenjima, sjedinjujemo se s Njegovom žrtvom, i to ne zato što bi bilo što nedostajalo toj žrtvi, nego je za nas vjernike neprocjenjivi dar da sjedinjujući naše žrtve s Kristovom, one više ne bivaju besmislenima, već postaju blagom za dobrobit Crkve i čovječanstva.

Poslanica Hebrejima nam stoga uvjerljivo poručuje da je jedini temelj naše liturgije Isusova žrtva na križu. Oko nje se gradi cijelo bogoslužje Crkve i po njoj liturgija za nas kršćane postaje izvorom i vrhuncem vjere.

Kada završava božićno vrijeme katolika?

Božićno drvce i na Bogojavljenje?

Piše: *Željka Zelić*

Portal *Križ života* uputio je svim, osobito crkvenim medijima u R. Hrvatskoj, ali i izvan nje, otvoreno pismo u povodu pogrešnih navoda pojedinih medija (osobito Hrvatske radiotelevizije) o tomu kada zapravo završava božićno vrijeme katolika. U otvorenom pismu ističe se kako je u informativnim emisijama istaknuto kako svetkovinom Bogojavljenja završava božićno vrijeme katolika, što nije točno. Božićno vrijeme započinje misom božićnog bdjenja i završava nedjeljom koja slijedi nakon 6. siječnja, odnosno blagdanom Krštenja Gospodnjega koji je ove godine proslavljen 10. siječnja, a ne na samu svetkovinu Bogojavljenja, kako su prenijeli mnogi mediji. *Božićne blagdane prate i božićni simboli, od kojih se posebno ističu božićne jelke. Pogrešno je stoga poticati tradiciju staru tek dvadesetak godina da se na Bogojavljenje uklanjaju božićni simboli. Ta tradicija nema veze s liturgijskom godinom Katoličke crkve, već s običajem da se božićni ukrasi uklanjaju dan prije proslave Božića po Julijanskom kalendaru, rođenim usred netrpeljivosti između Hrvata i Srba tijekom rata na ovim prostorima na početku devedesetih godina. Kao što mediji moraju počivati na istini i istinito informirati svoje gledatelje, čitatelje i slušatelje, tako i kršćanske Crkve moraju biti otvorene dijalogu na temelju evanđelja. Da bi se to ostvarilo, potrebno je i preko medija, ali i u katoličkim crkvama (u kojima neki svećenici to već čine) informirati vjernike kada završava božićno vrijeme, s ciljem dostojanstvenog slavljenja božićnih blagdana te s ciljem normalizacije odnosa katolika i pravoslavaca koji 7. siječnja slave Božić. Hrvatskom društvu potreban je dijalog te istinoljubivi i informativni mediji, a katolicima u Hrvatskoj točne informacije, ekumenska zalaganja i spremnost na dijalog s onima čija vjerska uvjerenja nisu uvjerenja većine građana u Republici Hrvatskoj, istaknuto je u otvorenom pismu kojega je potpisao glavni urednik portala, Hrvoje Cirkvenec.*

I prošle se godine, sjećam se, u pojedinim medijima polemiziralo o tomu zašto Hrvati sklanjaju božićno

drvce na blagdan Bogojavljenja, samo jedan dan prije nego pravoslavni vjernici slave Božić. Moram priznati da u potpunosti dijelim mišljenje onih koji smatraju da je to iskrivljen i krajnje netolerantan potez koji je direktno u koliziji s porukom i smislom Božića kojega smo proslavili. Naš je bor na dan 7. siječnja ove godine stajao na istom onom mjestu gdje je stajao i 24. prosinca prošle godine. U našoj dnevnoj sobi! I privlačio je poglede prolaznika! U razgovoru s pojedinim župljanima župe kojoj pripadam, ali i sa župnikom, shvatila sam da većina njih gore spomenuti potez smatra pogrešnim i iskrivljenim, no ima onih koji i u našoj sredini čim prije, najkasnije na Bogojavljenje, kvare svoj bor, premda božićno vrijeme službeno nije završilo. A rijetki se rado sjećaju davnih vremena kad se bor sklanjao tek na blagdan Svijećnice, 2. veljače.

Živimo u sredini gdje je većinsko stanovništvo pravoslavne vjere, a analogno tomu mnoštvo je mješovitih brakova. Prije nekoliko godina, bila sam kod prijateljice, inače katolkinje, na obiteljskoj slavi njenoga supruga. Slatko smo se smijali kad je kćer prijateljice sestre od samo pet godina, nakon što je prijateljica izmolila Očenaš, uskliknula: *Ova molitva ne valja*. Cura je čula da nešto ne valja, riječi nisu onakve kakve ih je ona naučila izgovarati na misi. Pojasnili smo joj da je molitva dobra, da je ista kao „naša“ ali se drukčije izgovara. Slegla je ramenima i bojim se da joj ništa nije bilo jasno. No, doći će vrijeme kada će razumjeti ... Kako god, otvoreno srce za Boga (krivo interpretiranog kao „našeg“ i onog koji nije „naš“) može rađati plodove mira i zajedništva, pa čak i u različitostima!

I u našem je gradu od 18. do 25. siječnja održana Molitvena osmina za jedinstvo kršćana. Predstavnici kršćanskih crkava okupljaju se pod geslom „Vi ste tomu svjedoci“ (Lk 24,48) svakoga dana u različitim kršćanskim crkvama i zajednicama kako bi molili za Isusovu veliku želju: „Da svi budu jedno“. Po našoj prisutnosti na istima

(ne mislim tu samo na katolike), vidi se koliko smo i u malim koracima spremni doprinijeti tom jedinstvu ali i ekumenizmu općenito, na koji nas poziva i Drugi vatikanski sabor, kojim je on postao obveza svakog istinskoga katolika. Pogledamo li malo unatrag u povijesne činjenice, ali i u sadašnje stvari, postaje jasno da su od samoga raskola do danas napravljeni izvjesni koraci na tom putu ujedinjenja, ali, još uvijek nedovoljni da bismo svi mogli biti jedno, onako kako je to Isus želio. I poglavarima kršćanskih crkava postaje jasno da se na tom putu ujedinjena crkve moraju otvarati jedna prema drugoj, artikulirajući u međusobnom dijalogu interese one druge strane, kao što bi uostalom trebalo biti u svakom odnosu. U suprotnom, uzaludne bi bile i Molitvene osmine i svakom drugo nastojanje oko ujedinjenja.

S druge strane, da bismo uopće mogli govoriti o kavom takvom jedinstvu, potrebno je da naša srca budu otvorena Božjoj providnosti. Odgovornost je stoga i na nama pojedincima koji živimo zajedno s pripadnicima drugih kršćanskih crkava. Zato bismo u danima Molitvene osmine koja je u tijeku, trebali moliti i za kidanje vlastitih okova i predrasuda koje nas tako često koče da drugom i drukčijem, ako ništa više, onda barem pružimo ruku.

Novi poticaj cjelokupnom ekumenskom gibanju i napose Molitvi za jedinstvo svih kršćana dao je Drugi vatikanski sabor (održan 1962.-1965.), koji je iznio nova katolička načela suvremenog ekumenskog gibanja. Među ostalim, posebno je naglašen duhovni ekumenizam, to jest obraćenje srca i svetost života te javna, zajednička, i svaka osobna molitva za jedinstvo. Molitva je od sada duša svega ekumenskog gibanja. Novi papinski dokumenti o ekumenizmu posebno preporučuju upravo održavanje molitvene osmine od 18. do 25. siječnja kao zajedničke molitve s drugim kršćanima i prilika je za prijateljske susrete. /KNI/

Kriza

Piše: *Filip Čeliković*

Ovih dana razmišljamo o ekonomskoj krizi koja je zahvatila cijeli svijet. Slike na televiziji, u novinama, vijesti i druge medijske informacije zastrašuju nas svojom bespoštednošću. Bolesti koje skoro najavljeno dolaze u sve dijelove svijeta samo svjedoče kako više nitko nigdje nije siguran, kako nema nedodirljivih. Možda će se netko upustiti u nagađanje o globalnim krivicama, o zavjerama kojima moćnici žele i skoro postići kontrolu nad ljudima. O ovome možda nekom drugom prigodom. Tko je točno odgovoran za ratne i ekonomske probleme u svijetu, možemo samo nagađati i to vrlo neprecizno. No, kada bismo sa sigurnošću mogli uprijeti prstom u krivca, da li bismo bili zadovoljni? S neke ljudske strane gledano, možda bismo i bili u tom trenutku, ali gledano iz Božje perspektive, ne bismo bili sretni zbog te spoznaje. Svaka je kriza teška i, vjerujem, znajući kako to nije moja originalna ocjena, posljedica je grijeha. Da je grijeh prisutan i da je zasigurno moćan, vidljivo je po njegovim posljedicama, o čemu promišljam iz kršćanskog kuta.

A što grijeh čini u nama? Prlja nas, što znači da smanjuje prostor u našoj duši koji sav treba biti predan Bogu. Grijeh, dakle, otežava čovjeku spoznaju kako mu je Bog uistinu neophodan. Grijesi koji se nakupljaju ulaze u sve pore obiteljskog, društvenog i poslovnog života. Grijeh krajnje zatupljuje čovjeka te vremenom od nas stvara trome osobe, najčešće nesposobne za prihvaćanje križa. Čovjek voli dobiti stvari na brzinu, a takve se „brze“ stvari najčešće dobiju činjenjem grijeha. Ali, Bog želi naš trud i znoj. Važno je stoga upitati se zašto Bog želi da nosimo svoje križeve? Pritom ne smijemo osuđivati Boga i govoriti kako smo nejednaki, jer i ne slutimo kakve križeve nosi onaj bogatiji (naizgled). Bog nas kroz patnje priprema za vječni život. Kroz patnje, molitvu, rad i iščekivanje, izgrađujemo smisao (života). O tomu nam govori i ova životna epizoda. Kada malo, nezrelo dijete dobije od roditelja igračku čim ju je poželjelo, ono se neko kratko vrijeme igra s njom pa ju baci. Kada istu igračku dijete dobije nakon određenoga vremena, provedenog u npr. zalaganju u

školi i kući, ta je igračka dobila, osim uloge izvrsnog pedagoškog sredstva motivacije, smisao te će djetetu igranje s njom biti puno zanimljivije jer je i veći njezin značaj. Bog nas motivira kartom za raj, njegov put je jasan ali mi koji smo u Crkvi prvi trebamo ići tim putem kako bismo drugima bili putokaz. Nažalost, unatoč tomu što svi znaju teške posljedice grijeha, dobiti nešto na brzinu i pritom učiniti grijeh najlakše je i još uvijek najprimamljivije. Ljudi čine grijeh iako znaju da su plodovi Ljubavi

puno ljepši, ali je potrebno prijeći određen put i pomučiti se za njih. Koliko je grijeh lijepo upakiran? Ako prije odluke ili samog čina, koji ćemo napraviti, ne pitamo Boga za savjet, onda to, osim što znači da nismo izgradili odnos s Bogom, znači da ćemo odlutati na mjesto koje krije grješnu prirodu. Grijeh je često upakiran primamljivo i bezopasno. Uzmimo za primjer jogu i bioenergiju. Lijepo je jer obećava čovjeku iscjeljenje, a kao „gratis“ dobivate nekakav duševni mir, a mnogi na početku ne znaju koliko je ljudi na kraju palo u teška psihička stanja.

Kada Bog nedostaje, pojavljuje se suvremena bolest – depresija, popraćena nedostatkom smisla života. Kakav je to dobiven mir bez ikakvog napora da se on ostvari? Kao kada malom djetetu roditelji na njegov mig daju igračke, tako nama sotona nudi lijepe, primamljive, odmah dostupne stvari kako bi uništio smisao i značaj Božje prisutnosti. Osim što grijeh razara mene koji ga činim, on je i interaktivan. To znači da grijeh, osim što ograničava djelovanje Božje ljubavi u meni, on koči darivanje i primanje Ljubavi među mojim bližnjima. To je očito u svim nesuglasicama, svađama, konfliktima, bolima gdje ljudi ne dopuštaju Bogu da se nastani. A Bog je jedini koji snagom svoje ljubavi liječi i zacjeljuje sve rane. Što učiniti? Početi se ispravljati, prvo sebe, a onda, uz traženje Božje pomoći, ukazati drugomu na loše. Potrebno je širiti pozitivnost i svijet će izgledati ljepše. Smijeh je potreban. Osim što pokreće sve mišiće na licu, smijeh je i dobar je borac protiv stresa i ukočenosti, on u nama i drugima izaziva dobre emocije, a što je najbolje jako je zarazan.

Dakle, i kada bismo imali priliku uprijeti prstom u odgovorne za razne krize, našli bismo se u sobi ogledala, jer ne upiremo mi u čovjeka budući da je svaki čovjek jednako vrijedan i Bog nas sve voli. Prst upiremo u grijeh, koji je često i naš osobni grijeh. Teško je mijenjati cijeli svijet, često je najlakše i najpotrebnije promijeniti sebe. Potrudimo se u novoj godini popraviti ono što se s naše strane može popraviti, širiti ljubav, a ono što je čovjeku nemoguće ispraviti, tamo gdje je čovjek ograničen tamo će nam Bog pomoći. I kao zaključak: Bog je ljubav i tko ostaje u Ljubavi, u Bogu ostaje i Bog u njemu.

NOVE KNJIGE

Izašao 9. svezak „Leksikona podunavskih Hrvata – Bunjevaca i Šokaca“

U izdanju Hrvatskoga akademskog društva iz Subotice u prosincu je iz tiska izašao 9. svezak „Leksikona podunavskih Hrvata – Bunjevaca i Šokaca“. U do sada najopsežnijem svesku, koji inače obuhvaća slovo H, na 229 stranica obrađeno je ukupno 190 natuknica – od dinastije Habsburgovaca pa do mjere hvat. Natuknice prati 156 ilustracija te 26 uputnica. U izradi ovoga sveska Leksikona sudjelovalo je ukupno 54 autora, od kojih se desetak pojavljuju prvi puta kao suradnici.

Osobitost sveska je što je u njemu obrađeno preko 110 pojmova koji počinju izvedenicama od riječi Hrvatska i odnose se na bačke Hrvate. /suboticadanas.info/

Dvije nove knjige Hrvatske čitaonice

„Zimske mirakule“ i „Disnotor i prelo“ Nedeljke Šarčević

Polovicom prosinca iz tiska su izašle dvije nove knjige Nedeljke Šarčević u nakladi Hrvatske čitaonice. Riječ je o knjizi „Zimske mirakule“ i 2. izdanju knjige „Disnotor i prelo“ u kojima pjesnikinja u stihovima progovora na bunjevačkoj ikavici o običajima Hrvata Bunjevaca. Bit će ove knjige velika radost za sve dobre skupine jer će stariji prepoznati događaje iz svoga djetinjstva a djeca će upoznati svijet svoji roditelja i djedova i baka. Ove će knjige biti predstavljene publici tijekom pokladnog vremena.

mirakule“ i 2. izdanju knjige „Disnotor i prelo“ u kojima pjesnikinja u stihovima progovora na bunjevačkoj ikavici o običajima Hrvata Bunjevaca. Bit će ove knjige velika radost za sve dobre skupine jer će stariji prepoznati događaje iz svoga djetinjstva a djeca će upoznati svijet svoji roditelja i djedova i baka. Ove će knjige biti predstavljene publici tijekom pokladnog vremena.

Izašao novi svezak Klasja naših ravni

U posljednjem svesku *Klasja naših ravni*, dvobroju 11-12. za 2009. godinu o književnom tisku u podunavskih Hrvata pišu Lazar Merковиć, Jasna Melvinger, Robert Hajsan, Đuro Franković, Sanja Vulić i Milovan Miković. Navedeni radovi dio su priopćenja pripremljenih za Osme dane Balinta Vujkova održane u listopadu 2009.

Nadalje, u ovom svesku *Klasja* tiskani su radovi Stjepana Bartoša, Franje Petrinovića, Đure Vidmarovića, Ante Sekulića i drugih.

„Publikacije bačkih Hrvata“ – nova knjiga Nace Zelića

Krajem 2009. Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu tiskala je knjigu Nace Zelića „Publikacije bačkih Hrvata, popis izdanja od 1901. do 2007.“. Recenzente su su Dorica Blažević i doc. dr. sc. Sanja Vulić.

Nova knjiga stihova Lazara Franciškovića

U Zagrebu je u rujnu tiskana knjiga poezije „Di, čuje pisma divojačka i po koja suza“ Lazara Franciškovića. Nakladnik je Novum, pogovor je napisala Nevenka Nekić.

„Školska knjiga“ darovala udžbenike na hrvatskom jeziku

Učenike i nastavnike odjela na hrvatskom jeziku u subotičkim osnovnim školama te hrvatskih odjela Gimnazije, za ovogodišnji Božić obradovali su dugo očekivani udžbenici na hrvatskom jeziku. Dar je to „Školske knjige“ iz Zagreba čija je uprava odlučila za blagdane pomoći obrazovanje na hrvatskom jeziku u Srbiji. Sve udžbenike koji su potrebni za nastavu na hrvatskom jeziku u osnovnoj i srednjoj školi u prostorijama Hrvatskog nacionalnog vijeća osobno uručio predsjednik Uprave Školske knjige Ante Žužul.

Predsjednik HNV-a Branko Horvat ukazao je da bi decentralizacijom i prenošenjem ovlasti na Pokrajinu sljedeće godine problem tiskanja udžbenika na hrvatskom jeziku u Srbiji trebao u svakom slučaju biti riješen i da za to postoje pretpostavke.

Predsjednik Uprave „Školske knjige“ Ante Žužul također se nada da će sljedećih godina Republika Srbija ispoštovati zakon i da će knjige po srbijanskom nastavnom planu i programu biti tiskane i na hrvatskom i drugim jezicima nacionalnih manjina. On je tom prilikom istaknuo želju za povezivanjem Hrvata.

Cijela donacija udžbenika vrijedna je 50 tisuća eura i predstavlja nastavak odlične suradnje između hrvatske zajednice u Vojvodini i „Školske knjige“, koja planira i ubuduće povezivati kulturu Hrvata bez obzira gdje žive, rekao je na kraju Ante Žužul. /**prema: Siniša Jurić, www.suboticadanas.info/**

Katolički institut „Ivan Antunović“ darovao Zavodu za kulturu vojvođanskih Hrvata svoja izdanja

Krajem prosinca 2009. godine, pročelnik Izdavačkog odjela Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“ **preč. mr. Andrija Anišić** uručio je donaciju

u obliku knjiga, svih brojeva *Zvonika* i novog tečaja kalendara *Subotička Danica*, Zavodu za kulturu vojvođanskih Hrvata. Ravnatelj Zavoda **Tomislav Žigmanov** je tom prigodom istaknuo da su Institut „Ivan Antunović“ te Uredništva katoličkog mjesečnika *Zvonik* i *Subotičke Danice* nezaobilazni u povijesti hrvatskog naroda u Vojvodini, a samim tim i u Srbiji. „Oni koje se bave znanstveno-istraživački radom znaju gdje treba potražiti određeni podatak ili ilustraciju ili pratiti određene procese unutar hrvatske zajednice. Međutim, do sada je bio slučaj da primjerice kompletan subotički dvotjednik *Žig* postoji samo u privatnom posjedu pojedinaca, da *Zvonik* postoji unutar Crkve, gdje nije postojala institucija koja bi omogućavala njegovu dostupnost, već se moralo odlaziti kod župnika radi pristupa tiskovinama“, rekao je Žigmanov.

Uz želju da se knjižnica Zavoda što više poveća kako bi zainteresirani mogli kvalitetno istraživati knjišku baštinu, vlč. Anišić je čestitao na postignutim rezultatima na polju kulture i poželio da bude još više darovatelja knjiga.

Zavod će i dalje prikupljati publikacije koje su neposredno navezane na hrvatsku zajednicu u Vojvodini, stručno ih obrađivati, primjereno čuvati i omogućiti dostupnost svima na korištenje. /**prema: www.zkvh.org.rs/**

„Betlemari“ ponovno među nama

Hrvati Bunjevci u Bačkoj, napose u Subotici, još uvijek vjerno čuvaju neke od običaja, napose one vezane uz svoj duhovni život, odnosno uz Crkvu. Božićno nam je vrijeme pokazalo da su živi običaji čestitanja „Materica“, lijepo su vjernici u crkvi Sv. Roka proslavili „Oce“, a Božić je bio povod upravo u ovoj župi za oživljavanje „Betlemara“, starog običaja čestitanja i najavljanja rođenja Isusova.

Ideja o oživljavanju „Betlemara“ rodila se u pripravi proslave 25. godina neprekinutog izlaženja *Subotičke Danice* i 15 godina našega *Zvonika* (16. prosinca 2009.), te je za ovu prigodu poznati ljubitelj i čuvar tradicije **Grgo Piuković** izradio maketu „Betlema“ kakvog su salašari nekada na Badnju večer nosili od salaša do salaša, a potom u najbližu crkvu gdje su čestitari na oltar postavljali svoje „Betleme“. Ova je scena bila prvi put prikazana na spomenutoj proslavi a onda se ista ponovila i kao pastriska igra uoči polnočke u crkvi Sv. Roka. Mnoge starije vjernike je ovo podsjetilo na njihovo djetinjstvo, mnogima je bilo drago da mogu prepoznati korijene „vašangi“ koje su u vrijeme socijalizma zamijenile „Betlemare“. Kako su „Betlemari“ bili obučeni u pastire, tako je i maskiranje u „tri kralja“ moglo biti povod za obilazak kuća pod maskama. Međutim, ono što je moderno doba pokazalo kao „vašange“ sigurno nije u duhu narodnih običaja jer je izgubilo svoj prvotni smisao – čestitanje Isusova rođenja!

Lijepa vijest se, kaže narod, brzo širi. Tako je i ideja o „Betlemarima“ ponovno okupila neke momke ali i one nešto mlađe momčice koji su obišli nekoliko kuća i svojih prijatelja čestitajući im porođenje Isusovo. Lijepo je vidjeti da se, poput „polivača“ za Uskrs, momci uz pjesmu okupljaju i u duhu vremena šire Radosnu vijest o rođenju Boga. Tako je ekipa mladih, aktivnih vjernika u Pastoralu mladih, obišla s božićnim pjesmama i prijatelje u Aleksandrovu te tom prigodom svratila i u Radio Mariju, kada su se obratili i slušateljima preko radio valova. Evo poticaja mladima za očuvanje autentičnog običaja Hrvata Bunjevaca kojima se čuva najljepši način čestitanja Božića. Neće biti zamjereno ako nisu „maskirani“ u odijelu pastira ili kralja, ali će momci, kao naši pređi nekada, širiti Radosnu vijest i tako nastaviti običaj „Betlemara“.

K. Čeliković

U Adventu ili Došašću dječaci od 10-15 godina nose osvijetljenu crkvicu ili štalicu od papira, „Betlem“, u kojoj su likovi sv. Obitelji, sv. Tri Kralja, anđela, pastira i životinja koje spominje Sveto pismo. Dječaci obučeni u pastirska odijela ili nalik na ministrantska, maskirani, idu šorom, zvone i pjevaju pastirske božićne pjesme. Ako ih tko pozove, uđu u kuću, odigraju betlehemsku pastirsku scenu i pjevaju božićne pjesme. Na koncu ih domaćica daruje novcem ili jelom (suhim mesom).

(Iz neobjavljenog rukopisa I. Prčića „Godina dana bunjevačkih narodnih običaja“, *Subotička Danica* za 1991., str. 157)

Isuse, želim biti bolji!

Božić nas je sve privukao u crkvu. Isusov rođendan se najljepše slavi u cijelom svijetu. Poslije Božića nizala su se slavlja, od kojih je svakako najveselije na dočeku Nove godine. Neki su novu godinu dočekali na svetoj misi (u crkvi Sv. Roka u Subotici, na fotografiji). Radost je bila prisutna u srcima djece i odraslih. A onda, kažu odrasli, nakon što smo se skroz istrošili, kao da nam je svima ponestalo i novaca i snage. Na žalost, vidjelo se to i u našim crkvama. Nekako su nam klupe i stolice bile prazne, a to nam je jako upalo u oči napose nakon prekrasnih misa zornica i božićnih blagdana.

Škola je opet privukla učenike kojima je sigurno bilo teško ponovno početi učiti, na vrijeme ustajati ujutro, na vrijeme ići spavati. A vama je, dragi Zvončići, vjerujem drago što ćete opet imati vjeronauk, što ćete se redovito viđati sa svojim vjeroučiteljima i sa svojim župnikom.

Isus nije samo u crkvi, nije samo na vjeronauku. On nas posvuda prati. Znam da to vi znate. Ipak, moramo se podsjetiti kako je važno s Isusom redovito prijateljevati. To znači da moramo redovito dolaziti na svetu misu, jer je svake nedjelje

Isusova riječ nova, važna za sve dane koji slijede. Kada dolazimo k Isusu, budimo radosni i spremni na promjenu s jednom željom: ISUSE; ŽELIM BITI BOLJI! A to znači da ću se promijeniti, da će te vidjeti i osjetiti oni s kojima živim i s kojima se družim.

Vaša Zvončica

Mala Bosna

Naš dar Isusu

Božićna priredba u župi Presvetog Trojstva u Maloj Bosni bila je na Svetu Obitelj, između dvije mise, a počela je ovim riječima: „Našoj maloj priredbi koju ćemo vam sad izvesti dali smo ime NAŠ DAR ISUSU. Maleni smo i nemamo novaca da darujemo sve što bismo – i Isusu i svima vama – dali. Zato ovo naše recitiranje i glumu primite scem, jer iz srca i dolazi.“ Na početku su djeca iz 4. i 2. razreda odrecitali pjesme kojima su dočarali sam događaj Božića donoseći dijelove „slike“ za Betlehem. Zatim su Isusu svoje dare dali „prvaši“ „Isusu za rođendan“: ružičasti jastuk u obliku srca, molitvenik, plišanog zeca, lijepu lutku, plavi autić, trakicu za kosu i – školski udžbenik! Zatim – prekrasna priču o ljubavi – jedna mlada žena i jedan mladi čovjek su, očekujući svoje prvo dijete, morali poći na daleki put... To su pokazali „šestaši“ obučeni u Mariju, Josipa, anđele, pastira i kralja. U lijepom igrokazu o tome kako stari djed Martin čeka Božić glumili su učenici petog razreda. Igrokaz „Čovjek i Isusov biser“ pripremili su „sedmaši“, a u njemu smo saznali što se može kupiti u Isusovoj zlatarnici i koliko to „košta“! Na kraju programa, mali dar darovali smo našem župniku vlč. Željku Augustinovu – kipić malenoga Isusa u jaslama – jer je to i naša i njegova najveća dragocjenost! (vh)

Naša kućica

– Isusova štalica u Sonti

Sve dane došašća smo moja sestra Karolina i ja zajedno s mamom išle na zornice i jedva smo čekale da dođe Božić. Na našoj kućici u crkvi smo otvarali prozorčite s porukicama. Ja sam bila revni čitač. Najljepše mi je bilo kada smo molili Devetnicu malom Isusu i molili ga za razne milosti.

Uključila sam se i u kićenje crkve. Najviše me radovalo kada smo našu kućicu preuredili u Isusovu štalicu. Pripravili smo lutke, najmanji su pravili ovčice, pogotovo su bili uključeni u pravljenje štalice oni koji su bili na zornicama. Naš rad je i župnik pohvalio i rekao da mu je to najljepši dio koji je okružen u crkvi. On se ponosi nama i našim sudjelovanjem. Za Božić smo imali i Žive jaslice koje su pripremili mladi. Mi djeca smo bili anđelčići i pastiri pa smo sudjelovali u programu pjevanjem i recitiranjem. Svi smo se radovali Božiću i rođenju malog Isusa a posebno mi djeca jer smo mu pripremili svoje srce – štalicu da ima gdje boraviti.

Klaudija Lukić, Vb, Sonta

Božićna priredba ponovno u Bajmoku

Isusov rođendan bio je povod nama vjeroučenicima župe Sv. Petra i Pavla u Bajmoku, i našoj vjeroučiteljici **Mireli Varga**, za ozbiljniji pripremu Božićne priredbe. Na radionici i druženju petkom i subotom uvježbavali smo tekstove, osmislili kostime za životinje koje su se nalazile u Betlehemu (vol i magarac) i za životinje koje su se željele nalaziti u njemu (paun, lav...), odjeću za Josipa i Mariju i odjeću za anđele. Naučili smo i par lijepih pjesama (Čestit vam Božić želimo, Spavaj mali Božiću, Tiha noć).

Božićna priredba započela je krasnom starom pjesmom Tiha noć. Na samom početku dvije bandašice, prošlogodišnja **Maja Blatnjak** i ovogodišnja bandašica **Danijela Vidaković**, koje su imale čast voditi program, pozdravile su nazočne, u ime svih su poželjele dobrodošlicu mamama, tatama, bakama, djedama, braći i sestrama i svim ljudima dobre volje, te najavile **Viktora Poljaka** koji je pročitao tekst „Isusovo pismo” uz glazbenu pratnju na gitari vjeroučiteljice **Monike Margit**.

Isusovo pismo se jako dojmilo svih nazočnih jer je govorilo o tome kako naše obitelji danas primaju slavljenika Isusa u svoje domove. Poslije Viktora, slijedio je igrokaz „Gradimo jasle”. Uz prigodne tekstove recitacija, djeca od vrtića pa do srednjoškolaca prinosila su dijelove jaslica, dijelove poput platna za nebo, zvijezdica, srca, jaslica, slamice, i na koncu i samog Isusa, te tako izgradila Betlehem. Prisutne je oduševio mali **Mario** koji je na kraju igrokaza Isusu darovao poljubac. Zatim je slijedila pjesma „Spavaj mali Božiću” za čije vrijeme su jaslicama pristupili Josip i Marija, a kad je sve bilo pripravljeno, betlehemskoj štalici su u igrokazu „Isus u svemu” pristupili anđeli i pa-

Djeca

stiri. Zatim je uslijedilo par recitacija, te priča „Kako su vol i magarac dospjeli u Betlehemsku štalicu”. Posljednja točka bila je pjesma „Čestit vam Božić želimo”.

Na samom kraju priredbe, naš župnik **vč. Zsolt Bende** je tatama i djedama čestitao Oce, i naravno svima skupa poželio čestit Božić i sretnu novu godinu...

Ovom prigodom zahvaljujemo svima onima bez kojih se Božićna priredba ne bi vratila u bajmočku župu, i sam Bajmok, ponajprije Isusu koji je sve vrijeme bio uz nas, **Ankici Petreš** koja nas je pratila na sintisajzeru, vjeroučiteljici **Moniki Margit** koja je prekrasno svirala gitaru, vjeroučiteljici **Mireli Varga** i naravno župniku koji nas je u svemu podržao, u svemu pomagao i na kraju priredbe pohvalio jer Bajmok odavno nije imao Božićni program. Naš program nije trajao dugo ali je bio fantastičan, i nadamo se da je ostavio duboki dojam na sve koji su ga pratili!

Blagoslovljen Božić i novu, 2010. godinu, žele Vam vjeroučenci crkve Sv. Petra i Pavla iz Bajmoka!

Bandašica Danijela Vidaković, AT 1/1

Adventski kalendar ljubavi

Advent je prekrasno doba godine kad se posebno pripremamo za Isusov dolazak. Zdenko i ja svake godine imamo adventski kalendar. Otvarajući svaki dan jedan paketić iz kalendara, brže i interesantnije prolazi vrijeme u iščekivanju Božića. Ove godine odlučili smo napraviti novi. Surfajući po internetu vidjeli smo razne ideje koju smo dopunili jednom našom – a to je da uključimo naše najdraže u kalendar. Ideja je brzo sinula, skicirali smo je na papir a „majka” Veronka (baka, op. ur.), dežurni izvršitelj naših ideja ga je morala sašiti za jedan dan, jer je ideja urađena u posljednji tren.

Tako smo dobili ovaj prekrasni **adventski kalendar ljubavi**, kako smo ga nazvali. Na starom bijelom šalu u gornjem dijelu stavili smo bor napravljen od satenskih vrpca. Na bor smo prišili 24 gumba. Ispod božićnog

drvca bila su 24 džepa. U svakom džepu nalazila se po jedna slika neke nama drage osobe, ili cijele obitelji. Fotografije smo otpritali na printeru u boji i plastificirali u fotokopirnici.

Svaki dan iz džepa smo vadili po jednu fotografiju i objesili je o dugme na boru. Taj dan smo misliti baš na tu/te osobe i molili za njih.

Do Božića bor je bio pun fotografija nama dragih ljudi. Nikada ljepše okićeni bor nismo imali.

Iako smo rekli da ove godine neće biti slatkiša u našem adventskom kalendaru, nekim čudom su se tu našli. Vjerojatno je Bog nagradio našu ideju i trud i preko noći u svaki džep pokraj fotografije stavio i neki slatkiš.

Evo i vama ideje za idući advent, vidjet ćete da je jako zabavno, nadasve korisno ali i daje poseban ton adventu, kao da smo stvarno bili skupa sa svim tim ljudima. Mogli smo ih zbilja zagrliti i provesti neko vrijeme zajedno, iako to u „stvarnom” svijetu i nije uvijek tako.

Bernadica Ivanković

Uredila: *Nevena Mlinko*

Dragi mladi,

Dobrodošli, svi skupa, u novu godinu! Nova godina – nova obećanja – nova nadanja – novi izazovi – novi ljudi i nova lica. Sve je nekako novo ili bar naočigled zaogrnuto tom riječju. Novina se čuti na svakom koraku: kupljena je i odjevena nova haljina za doček, obuvene nove cipele, na novi način, drukčije nego uobičajeno, namještena kosa. I sada kada se sva bura graje i veselja stišala, izvlačeći nogu za nogom iz kreveta, odvlačiš se do zrcala. „Opet, *novi* dan! Super!“, i kiselkasto se osmjehneš onom istom samome sebi koji je pored sve priče o novome ostao isti. Opet, *isti* ja! Možda se koja bora više zatalasala na licu, možda su usne za mrvicu oštrije razvučene u taj nazovi osmijeh, ali to nitko neće primijetiti i to je super. „Nisam isti, ovim sam danom postao stariji, malo ružniji i tužniji. Super! Dobro, ne baš ovaj posljednji dio nego to što ipak nisam ostao skroz isti“,

ima dokaza: bora, suza i riječ *super* (čamčić za plovidbu u suvremenosti).

Težiti promjeni samo zato što o njoj svi govore, težiti promjeni koja je dijete narodnog veselja i prekonona, koja nije tvoja nego si je pokupio od drugoga, nije korisno. Težiti promjeni treba, ali ne takvoj i na takav način. Prvo začu se sebe, sam sa svojim Bogom promisliti, onda donijeti odluku i početi raditi na ostvarenju zamišljenoga. Kaos i brzina baš i ne donose neke plodove! Najviše je zaparala uši ta riječ *super* koja je patvorena. Uzeti kist i s nekoliko snažnih poteza zamazati, premazati, sakriti problem, nezadovoljstvo, bol i pretvarati se da si OK, da je sve OK. To nije samo novogodišnji slučaj, možda je čak najmanje prepoznatljiv kao takav, ali u njemu se naziru korijeni. Kada ostaneš sam pred zrcalom, bez snage i želje da namještaš kosu i stavljaš šminku – da samo brineš o svojoj vanjštini, poslušaj što ti taj čovjek iz zrcala ima za reći. Nemoj bježati, nemoj se skrivati pred samim sobom. Tvoji problemi se neće sami od sebe riješiti niti možeš zauvijek ušutkati taj glas savjesti koji ti progono-

vara iz zrcala. Njegova riječ je bitna, a ne riječ nagomilanih masa u kojima se krećeš.

Tvoje lice u zrcalu nije ružno s jednom borom više, ne, tvoje lice nije ružno. Suza ga samo čisti i čini još ljepšim. To tvoje lice drugi ljudi ne mogu unakaziti... To možeš jedino ti sam ako se oglušiš na glas čovjeka iz zrcala.

Nevena Mlinko

Obavijesti:

☛ **Omladinska emisija na Radio Mariji**
na 90,7 MhZ FM,
www.radiomarija-srbije.org i
www.mariaradio.rs
nedjeljom u 14 sati i 45 min.
... Slušaj i uključi se!

☛ **Vjeronauk mladih u Subotici**
u crkvi Sv. Roka, nedjeljom
u 19 sati nakon čega slijedi
druženje
... Dođi, trebamo te!

☛ **Tribina mladih**
Mjesto: Katolički krug
Datum: 17. 01. 2010.
Vrijeme: 19 sati
Tema: Sekte
Predavač: **p. Josip Blažević**
(Zagreb; jedan od najboljih
katoličkih stručnjaka po pitanju
sekta i New age-a na ovom području)
... Dođi i saznaj!

☛ **Misa mladih – Pobožnost Srcu Isusovu**
... 05. 02. 2010. u Aleksandrovu,
u župi Marije Majke Crkve s početkom u 20 sati
... Dođi, Krist te čeka!

Prvi dan u novoj godini - zajedno oko stola Gospodnjeg

Mladi su početak ove godine obilježili na posebni način, okupivši se 1. siječnja 2010. oko stola Gospodnjeg na misi za mlade u župi Isusova Uskršnuća u Malom Bajmoku u Subotici. Naime, kao i svakog prvog petka u mjesecu, mladi iz Subotice i okolice su se okupili na euharistijskom slavlju u čast Presvetom Srcu Isusovu, a tom prilikom su također, ujedinjeni u duhu, molili za blagoslov predstojeće godine.

Euharistijsko slavlje vodio je vlč. **Bela Stantić**, koji je, govoreći o kraju 2009. i početku 2010. godine, svoju propovijed zaključio mislima *ekonomije duha. Mnoga poduze-*

ća i kompanije su podvukle crtu u svojim financijskim knjigama na koncu 2009. godine i nadaju se pozitivnom saldu, tj. da će, kad se njihovo poslovanje zbroji i oduzme, biti u 'plusu'. Ukoliko bismo mi podvukli crtu u našoj Knjizi Života, kakav bi naš 'duhovni saldo' za 2009. godinu bio? Zahvalimo Gospodinu za proteklu godinu i molimo Njegov blagoslov, milost i vodstvo u predstojećoj 2010.

Ugodno iznenađenje na ovoj misi za mlade bio je svakako VIS Ritam vjere, koji je ovom prilikom prvi put glazbeno animirao sv. misu, te svima uzveličao ovo svečano slavlje.

Nakon mise uslijedilo je druženje u župnoj dvorani, gdje su mladi još sabirali doživljaje i iskustva iz 2009. godine, te razgovarali o svojim planovima za 2010. godinu. Nakon druženja, mladi su se razišli, uz nadu da će se i u ovoj godini, u što većem broju okupljati na misama za mlade, te rasti u duhu zajedništva oko stola Gospodnjeg.

Vladimir Lišić

Nemam vremena...

Idući ulicom, susretoh prijateljicu iz djetinjstva. Budući da je tri godine bila u Njemačkoj, nismo se dugo vidjele. Radost zbog ponovnoga viđenja prekinula je njezina rečenica: „Oprosti mi, ali jako sam u žurbi... Imam još neke poslove nezavršene. Nemam vremena. Moram ići!“

Vrijeme, ovo nestalno i nemoguće vrijeme, vrijeme u kojem živimo poprima riječi zabrinutosti. Riječi koje čujemo na svakom koraku: ne mogu, NEMAM VREMENA... Ljudima nedostaje vremena kako bi obavili svoje nedovršene poslove, osjećaju se pritisnuti obvezama, poslovima, nenadanim susretima. Iako postoje

ogromna tehnološka napredovanja u ostvarivanju komunikacije, kao što su internet, avioni i razna druga sredstva, ipak se čini kao da smo izgubili kontakt sa samim sobom. Trčeći za vremenom pokušavamo osigurati svoju budućnost, svoju vječnost, a pritom zaboravljamo na neke važnije stvari. Zaboravljamo na svoju obitelj, na svoje prijatelje, susjede, ali najbitnije, zaboravljamo na Boga. Vječnost označava nešto

beskrajno, dugačko i bez kraja. A za nas kršćane, vječnost označava i našu beskrajnu sreću i ljubav. Budući da znamo da je Bog Ljubav, proizlazi da je Bog i Vječnost. A koliko vremena pridajemo toj Vječnosti? Potrebno je uspostaviti posebni kontakt s tom Vječnošću, a to je molitva. Koliko vremena odvajamo za Boga, za molitvu? Za mnoge je molitva gubljenje vremena, ali molitva ustvari znači dobiti od Boga vremena za druge ljude, za obavljanje poslova, za planove, odmore, nadauća. Znati raspoređivati svoje vrijeme znači upravljati vremenom, a ne biti robom vremena. I ja se sada pitam: imam li vremena biti sretna? Imam li vremena živjeti, živjeti punim plućima? Nitko, pa ni ja, ne zna koliko će živjeti na zemlji. Imamo li onda prava umisliti i tako živjeti kao da je život vječan? Isus je došao pomoći nam da vidimo je li dobro ovako

kako živimo ili nam život može biti bogatiji i ispunjeniji. Na početku smo nove godine i zato bismo si trebali posvijestiti da je Bog jedini Gospodar vremena, a ne ja, ti ili netko tj. nešto treće. Zato bismo trebali zamoliti Boga, Gospodara vremena, da nam blagoslovi svaku sekundu, svaku minutu, svaki sat, dan, mjesec i godinu života i da mu pri tom budemo neizmerno zahvalni jer nam daje toliko toga, a prije svega daje nam ŽIVOT. Trebamo zamoliti Gospodara vremena da nam udijeli da možemo uživati u vremenu, a ne da loše vrijeme uzimamo kao ispriku za loše raspoloženje. Posvijestiti si da kada je oblačno vrijeme, iza njega dolaze sunčani dani, kada nas obuzmu strepnje i kušnje, kada nam se čini da ljudskost ne postoji, da je riječ ljubav zastarjela riječ – da postoji Netko tko ti daruje vrijeme u kojemu se možeš razviti do kraja. Tijelo i

psiha čovjeka jesu ograničeni vremenom, ali naša duša je vječna.

Postavlja se pitanje kako se osloboditi bolesti žurbe, kada nam sve što nas okružuje diktira kako trebamo živjeti i ponašati se? Prvo i najvažnije jest molitva, kako osobna, tako i zajednička u obitelji, s prijateljima. Zatim odvojimo bitno od nebitnog, odredimo svoje prioritete i trudimo se ne raditi previše poslova istodobno i sami, već podijeliti ih s drugima tj. biti

spremni priznati da možda postoji neko tko je bolji od mene u određenom području i onda tu zadaću prepustiti drugima. Sve ostalo će se samo srediti kada shvatimo i priznamo da nismo sami u ovom svijetu i da postoji Bog koji misli na sve nas. Kako na nas tako i na naše obitelji, prijatelje, poslove i sve ono što zanemarujemo pod izgovorom da nemamo vremena. Jer, ako prepustimo život Bogu i dopustimo da nas on vodi i upravlja našim životom, imat ćemo vremena za sve što nam je potrebno. Jer Bog je naše vrijeme, on je početak i svršetak, Alfa i Omega, od Njega sve počinje i u Njemu se sve završava. I tek tada ćemo svi moći živjeti punim životom, biti sretni i moći reći za sve i svakome: „IMAM VREMENA!“

Marina Gabrić

Nova godina – nova prilika

Još jedna je godina za nama. Nekima je drago zbog toga, neki bi voljeli da se ona ponovi. Najbitnije je ostaviti u njoj sve ono što nije valjalo, loša iskustva, probleme, nevolje, stresove. Iz svega ovoga treba izvući pouke i što prije ih zaboraviti. Novu godinu treba shvatiti kao priliku za novi početak. Imali smo prilike malo se odmoriti tijekom ovih blagdana i sada bismo trebali puni elana krenuti u nove pobjede. To nećemo moći ako sve nastavimo po starom. Vrlo brzo će nas sustići stari problemi. Od njih kao da se ne može pobjeći, kao da su naši vjerni životni suputnici, a tako rado bismo ih se otarasili. Nažalost, neće otići tako lako. Njima je baš lijepo u našim životima, jer naš način života je vrlo podoban za njih. Potrebno je promijeniti način življenja, svoje loše navike, osloboditi se

uzroka stresa, promijeniti ono što ne valja. Suludo je očekivati da će Nova godina sama od sebe donijeti bolji život, a da pri tom nastavimo po starom. Neće. Naša sreća nije u godinama (2010., 2011., ...), ona je u nama, u našim rukama. Mislim da bi svatko od nas želio da nam ova godina bude naročito sretna, vesela, ispunjena. Za to nam ne trebaju posebno naklonjene zvijezde ili poklapanje Mjeseca i drugih nebeskih tijela. Za to nam treba malo više truda, odricanja, ljubavi i vidjet ćete kako će vam baš ova godina biti naročito sretna. Stoga, skupite snage, krećemo u jedan novi početak, da nam ova 2010. godina bude najbolja do sada. Živjeli!

David Anišić

Nezadovoljna Gabrijela

Bila jednom djevojka u jednom malom gradu, vrlo tvrdoglava i promjenljive čudi. Smetali su joj posao i zabava i sve što je druge mlade ljude zabavljalo, njoj je to bilo dosadno, tako da je vječito bila nezadovoljna, premda joj ništa nije manjkalo.

Jednog proljetnog dana, Gabrijela, djevojka se tako zvala, šetala je gradskim parkom. Sve oko nje je bujalo, cvjetalo i raslo. Vjetar ju je obavijao svježim mirisima nadolazećeg godišnjeg doba. S drveća su se mogle čuti raspjevane ptice, čiji cvrkut je bio pravi melem za uši. Na licima ljudi koji su šetali parkom mogla se vidjeti radost koju im je donijelo proljeće. No, Gabrijela nije dijelila njihove osjećaje, ona je samo nezainteresirano hodala i dosađivala se.

Najedanput, začuje tihi šapat koji ju je dozivao.

– Gabrijela, Gabrijela! Ja sam Duh vremena! Reci mi što želiš da ti učinim?

– Na smrt se dosađujem – reče djevojka – ništa se zanimljivo ne događa ovog proljeća. Sunce je preblago, svi su još nekako usporeni, previše je tiho. Željela bih plivati u moru, ići na velike zabave s prijateljima, biti dugo budna u ljetnim noćima. Htjela bih da bude ljeto!

– Doista to želiš? – upita Duh vremena.

– Da, ovo mi je sve više nego dosadno – odgovori brzo Gabrijela.

Duh vremena priđe Gabrijeli, zatvori joj oči i uze je za ruku. Kako su napravili par koraka, djevojka osjeti na koži zrake ljetnoga sunca, mogla je čuti kako valovi udaraju o stare čamce nasukane na obalu, zrakom se širio miris tek procvjetale lavande. Gabrijela otvori oči, osjećala se kao da se probudila iz dubokog sna. Bilo je točno onako kako je i očekivala. Odnekud su se pojavili njeni prijatelji i povukli je za ruke da zaplivaju skupa, no ona zastade pomislivši kako bi bilo naporno skidati odjeću za tako malo zadovoljstva, kosa bi joj se

smočila, a još se mora i pripremati za večerašnju zabavu, tako da je odustala od prvotne namjere. Na zabavi je opet sve pošlo po zlu. Svi su bili veseli, pjevali su, plesali, a kad bi netko pozvao Gabrijelu da im se pridruži, samo bi lju-tito odbrusila: Pustite me, umorna sam, jako mi se spava.

– Kako su duge ove ljetne noći! Gundala je.

Dok se tako dosađivala i mučila ostati budna, netko ju povuče za rukav. Bio je to Duh vremena.

– Što je bilo Gabrijela – upitao je.

– Svi ti ljudi me samo gnjave, a ove ljetne noći su tako vruće i duge, radije bih da je zima, da su dani kraći a noći duže da se mogu naspavati. Onda bih bila odmorna za uživanje u životu.

– Želiš da bude zima?

– Da, želim zimu!

Duh vremena pritisne uza se Gabrijelu i zavrti se oko sebe. Kada ju pusti, djevojka osjeti na rukama tople rukavice, oko sebe je vidjela bjelinu koja zasljepljuje, djecu rumenih obraza koja su se smijala, pravila snjegoviće i spuštala se niz bregove. U zraku se osjećao miris čaja od jabuke i cimeta, pečenih medenjaka i kuhanog vina. Sve je to podsjećalo na zime njenog djetinjstva. Ali ubrzo joj postade hladno i odluču se povući u svoju toplu sobu. Kako je ušla, odmah je legla spavati, zadovoljna što će napokon moći naspavati. Svanuo je novi dan. Gabrijela je tako dugo spavala da se i kad se probudila osjećala umornom i cijeli dan je samo sjedila kraj prozora i zijevala. I tako dok je, ni ona sama ne zna po koji put zadrijemala, začuje tihi glas koji ju je dozivao.

– Gabrijela, probudi se – obrati joj se Duh vremena. Što to radiš?

– Vrijeme tako sporo prolazi, želim neko promjenu, ovo je već sve viđeno i dosadno. Kad bih samo mogla biti starija pa bih znala što raditi sa životom.

Tek što je to izgovorila, osjeti kako ju je nešto povuklo na tlo. Gabrijela primijeti da sjedi na staroj klupi, niz ramena joj je padala sijeda kosa, ruke su joj bile mršave i naborane a noge slabe.

– Pa ja sam starica! Zar je toliko vremena prošlo? Nisam ni uživala u ljepotama života! Kako sam si to mogla dopustiti!? Možeš li mi ispuniti još jednu želju? Htjela bih biti strpljiva, odgovorna i zadovoljna vremenom koje prolazi. Htjela bih biti zahvalna na svemu što vrijeme donosi onda kada je vrijeme za to.

Duh vremena je vodio Gabrijelu za ruku dugo, dugo, sve dok se ponovno nisu našli u gradskom parku onoga dana kada je poželjela ljeto.

Što je Gabrijela radila od toga dana, to neka svatko sam procijeni, jer svi smo mi na neki svoj način Gabrijele.

Anita Pelhe

Povjerenstvo za pastoral mladih Subotičke biskupije

prigodom Godine svećenika organizira i otvara

natječaj

za vjeroučenike
na temu svećeništva
u obliku likovnog, glazbenog te pisanog rada.

Kategorije su:

- I. – IV. razred: likovni rad
- V. – VIII. razred: likovni i pisani rad
- srednjoškolci: likovni, glazbeni i pisani rad

Likovni rad:

Uvjeti:

Najmanja veličina rada je format A4 u bilo kojoj tehnici

Pisani rad:

Teme:

- Zašto su nam potrebni svećenici?
 - U čemu se odražava moja suradnja sa župnikom?
 - Zašto (ne)volim ministrirati?
 - Kakvog župnika želim?
 - Tema po izboru o Godini svećenika
- Uvjeti:*
- Duljina teksta je maksimalno 2 tiskane stranice

Glazbeni rad:

Uvjeti:

- pjesma mora biti skladana u suvremenom glazbenom izričaju s vokalom
 - pjesma može biti snimljena i u demo verziji
 - tekst pjesme mora govoriti o svećeništvu
 - tekst i glazba pjesme ne smiju biti ranije javno objavljeni
 - pjesma mora biti dostavljena na CD-u
 - pjesma ne smije biti duža od 4 minute
 - izvođač pjesme mora biti srednjoškolac
 - autor pjesme ne smije biti mlađi od 15 godina
- Pobjednička pjesma će biti izdata na nosaču zvuka.

Radovi se predaju do 28. ožujka 2010.

na adresu:

Za natječaj „U Godini svećenika”
Biskupijsko svetište „Marija, Pomoćnica kršćana”
Žarka Zrenjanina 178, 25243 – Doroslovo

Napomena:

Uz svaki rad dostaviti kratku biografiju autora i izvođača, e-mail, adresu, broj telefona, naziv škole i župe kojoj pripada.

Radovi se ne vraćaju. Pobjednici će biti pismeno obaviješteni i nagrađeni.

FESTIVAL HRVATSKIH DUHOVNIH PJESAMA ”HosanaFest 2010.”

U nedjelju, **5. rujna 2010.** održat će se peti po redu *Festival hrvatskih duhovnih pjesama - ”HosanaFest”* u Subotici. Ovaj Festival je natjecateljskog karaktera.

U tu svrhu Organizacijski odbor *HosanaFest*-a raspisuje

NATJEČAJ

za prijem novih skladbi

Natječaj je otvoren **od 1. 02.** i traje **do 1. 04. 2010.**

Uvjeti natječaja su sljedeći:

- skladbe tematski moraju imati kršćanski karakter;
- skladbe ne smiju biti već objavljene niti javno izvođene;
- trajanje skladbe ne smije prijeći 4 minute;
- uredno potpisani autori glazbe, teksta i obrade;
- autor i glavni izvođač pjesme ne smije biti mlađi od 16 godina;
- u vokalno-instrumentalnom sastavu ne smije biti više od 15 osoba.

Prijava na natječaj dostavlja se na CD-u ili putem elektroničke pošte, a obavezno mora sadržavati sljedeće:

- oglednu demo snimku pjesme (snimka ne mora biti studijska, ali glazbeno-produkcijski treba biti što sličnija izvedbenoj verziji). Pjesma može biti poslana i u mp3 formatu s minimalnom rezolucijom od 192 kbps;
- tekst pjesme (preporuča se u Word formatu);
- kraću biografiju izvođača sa svim potrebnim podacima (adresa, telefon, e-mail, web i sl.), te navesti zajednicu u kojoj se djeluje;
- potvrda svećenika.

Prijave koje ne budu ispunjavale gore navedene uvjete, kao i skladbe upitne originalnosti, neće uopće biti razmatrane od strane Stručnog povjerenstva.

Napomena: Autori slanjem skladbe na natječaj jamče za njezinu originalnost, te daju svoju suglasnost za izdavanje skladbe na festivalskom CD-u. Naknadno utvrđivanje neoriginalnosti skladbe povlači za sobom sankcije određene pravilnikom ”HosanaFesta”. Prijavljene skladbe ne mogu se povući, niti će biti vraćene.

Rezultati natječaja: bit će objavljeni **20. 04. 2010.** na web prezentaciji HosanaFesta, a moći će se naći u i drugim medijima. Izvođači čije se skladbe uvrste u program Festivala, trebaju studijsku snimku dotične skladbe te njenu matricu dostaviti najkasnije do **20. 06. 2010.**

Redoslijed nastupa na ”HosanaFestu” određuje festivalski Organizacijski odbor.

Radove slati ili dostaviti na adresu:

”HosanaFest 2010.”
Gajeva 2
24000 SUBOTICA
Vojvodina-Srbija
Tel.: +381 (0)64/4616-394
E-mail: hosanafest@yahoo.com

Radosno očekujemo Vaše sudjelovanje!
Organizacijski odbor ”HosanaFesta”
www.hosanafest.suboticka-biskupija.info

Novi ljudi

Dragi čitatelji! Je li Nova godina zbilja – NOVA? Jesmo li mi novi ljudi? Je li to samo promjena na kalendaru ili zbilja novi dar od Boga – nova šansa za sve novo? Ne kao ono Isusovo „novo“ iz Otk 21,5: „Evo, sve činim novo!“, ali bar mrvu drukčije... Jedna mudra žena kaže: „Želim BITI ČOVJEK BOLJI...“ – slijedimo je! Znamo gdje nam je početi – u obitelji. Sa svojom ženom ili mužem, sa svojom djecom, roditeljima, braćom i sestrama... prijateljima... rodbinom i suradnicima... Nije lako, ali ako sve počinjemo i dovršavamo s Bogom – bit će blagoslovljeno... Neka nam sve to bude poticaj na – novi početak, preokret i ako treba (a ima li dana kad ne treba?) – OBRAĆENJE... (Ivh)

razmišljanje

Kako početi?

Koliko puta sam čula i pročitala nešto što me je „taklo“, dodirnilo u dušu samu i natjeralo da se osjećam i bijedna kao zrnice prašine i vrijedna kao najdragocjeniji biser? Makar kako bezvrijedna i malena – ovdje sam, na svijetu, obdarena i darom života i tolikim dragim bićima oko mene. Najviše boli to što, ma koliko iskreno i snažno željela biti bolja, jednostavno – ne ide! Je li moguće da jedino ja ne znam kako, da jedino ja ne mogu i ne uspijevam, dok su svi ostali – jedni drugima anđeli? Ako se zagledam u dubine vlastitog ja, u onu tajnu jezgru gdje samo Bog ima pristupa, nije sve baš najgore kako vidim ja i nije sve ni dobro kako nekima izgleda. Odjednom shvaćam – to je jedina prava borba u životu: kako uspjeti ljubiti uvijek, prvi, svakoga, onako kako ljubi Isus!

Zbilja, sve počinje od jutro – Bog mi daje novo jutro da počnem ispočetka. Hoću li prevaliti tu riječ, koja se ne izgovara tek onako: DANAS SAM SPREMNA DATI ŽIVOT ZA TEBE..., ili ću pospano promrmljati: „Stavi kavu, molim te, ja

ću ih buditi i obući, samo još pet minuta, radila sam do 3...“? Hoću li naše „male dinosaure i ovčice i teletabise koji se mogu pretvoriti u cvjetić i sunce“ uspjeti bez oštrih riječi dići na vrijeme i obući u prikladnu odjeću za vrtić i teleportirati na mjesta za njih (škola, vrtić, baka) ili ću se iznervirati i izgubiti volju za život kad oni po tisućiti put zakmeče „NEĆU U VRTIĆ!“? (Popis je podulji, naravno...). Kada konačno prođe dan i kuća se utiša i samo još po koja perilica ili ekran zuji, a svjetle samo zelene brojke na satu, crvena i zelena lampica na lampi za slučaj nestanka struje, svjetlo ulične rasvjete i još neka blaga svjetlost na licu kraj mene, pitam se: kako da si oprostim? Pa, opet nije bilo kako treba... kako želim, točnije... ma, je li bitno? Nisam dosta ljubila! Stavila sam u dnevni planer i zajedničku molitvu i igru društvenim igrama i šetnju i priču za

laku noć i učenje i jelovnik odredila za tjedan i ... opet nije „onako“! Znam da puno tražim od sebe i drugih, ali želim živjeti da bar malo uzvratim za blago koje sam nezasluzeno dobila – ovu blagu svjetlost na bradatom licu i mirna disanja u sobi pored... Uz mrvu nade i optimizma, padam u san u po misli: „Sutra ću pokušati...“

„Moramo opasno moliti“, kaže moja prijateljica, a ja dodajem: „i voliti...“. Bože, pomози i blagoslovi! (Ivh)

jedna slika – jedna priča

Grijev kao kamen

Dva su muškarca posjetila pustinjaka želeći ga upitati za savjet.

„Sagriješili smo i savjest nam je uznemirena. Možeš li nam reći što nam je činiti kako bi nam bilo oprosteno i kako više ne bismo griješili?“, upitaše ga.

„Kazžite mi svoje grijehe“, reče im pustinjak.

„Učinio sam veliki grijeh“, odgovori prvi muškarac.

„A ti?“, upita pustinjak drugog muškarca.

„O“, odgovori ovaj, „ja sam počinio više loših stvari, ali su tako male da jednostavno nisu zamjetljive“.

Pobožni je čovjek dugo razmišljao. „Evo što morate napraviti“, konačno reče. „Pođite i za svaki grijeh koji ste počinili donesite kamen.“

Muškarci su otišli. Prvi se brzo vrati s iznimno teškim kamenom, tako teškim da ga je jedva nosio. Stavi ga pred pustinjaka. Nakon dugog vremena stiže drugi

muškarac noseći bez napora vreću kamenčića. I on ih stavi pred pustinjaka.

„Sada“, reče pustinjak, „uzmite kamenje i vratite ga tamo odakle ste ga uzeli.“

Prvi muškarac uze svoj kamen i vrati ga na mjesto odakle ga je uzeo.

Drugi se sjeti mjesta gdje je uzeo tek nekoliko kamenčića, a odakle je uzeo ostale nije se mogao sjetiti. Vratio se za nekoliko trenutaka i reče da mu je ta zadaća preteška.

„Moraš znati, sinko moj, da su grijesi kao kamenje. Što je čovjek teže sagriješio, to dublje shvaća težinu grijeha, a kad se iskreno kaje, tada mu je oprosteno. Ako čovjek ponavlja manje grijehe, ne osjeća posebnu krivnju, pa mu zato nije žao i ostaje grešnik. Sada vidiš koliko je doista važno kloniti se kako malih tako i velikih grijeha.“

male mudrosti

Očevi zaboravljaju

Slušaj, sine...Ovo ti govorim dok spavaš, s malom šačicom skvrčenom ispod malih obraza, plavih koverca na malenom čelu. Potajno sam ušao u tvoju sobu. Samo nekoliko minuta prije, kada sam u knjižnici počeo čitati novine, prošao me težak val grižnje savjesti. S osjećajem krivnje, prišao sam tvom krevetu.

Ovo je ono što sam mislio u tom trenutku, sine: Bio sam ljut na tebe. Psovao sam te kad si se oblačio za školu jer si jedva obrisao lice ručnikom. Pozvao sam te na odgovornost jer nisi čistio cipele. Ljutito sam vikao kada si bacio neke svoje stvari na pod. Za doručkom sam opet našao prigovor. Prolijevao si čaj. Gutao si hranu. Stavljaš laktove na stol. Predebelo si mazao maslac na kruh. A kada si se počeo igrati, a ja bio spreman za vlak, okrenuo si se, mahnuo i viknuo: „Doviđenja tata!”, a ja sam se namrštio i odgovorio: „Ispravi ramena!” Onda je kasnije popodne sve krenulo ispočetka. Kada sam se vratio, špijunirao sam te kako se na koljenima igraš pikulama. Imao si rupe na čarapama. Ponizio sam te pred prijateljima potjeravši te u kuću ispred sebe. Čarape su bile skupe, i da ih moraš sam kupovati, bio bi oprezniji! Zamisli to, sine, od oca! Sjećaš li se kako si kasnije dok sam čitao u knjižnici, došao bojažljivo s izrazom povrijeđenosti u očima? Kada sam podigao pogled s novina, nestrpljiv i prekinut, oklijevao si na vratima. “Što želiš?” prasnuo sam. Ništa nisi rekao, ali si naglo potrčao, zaletio si se, ovio ruke oko mog vrata i ljubio me, a tvoje su me male ruke stezale od uzbuđenja koje se Božjim darom rascvjetalo u tvom srcu i koje čak ni zanemarivanje ne bi moglo oslabiti. A onda si otišao, tapkajući po stepenicama. Pa, sine, ubrzo nakon toga novine su mi iskliznule iz ruku i prošao me užas, osjećaj kao da sam bolestan. Što mi je navika donijela? Navika pronalaženja mana, prigovarivanja, to je bila nagrada što si bio – dječak. To nije značilo da te ne volim; značilo je da sam previše očekivao od mladosti. Uspoređivao sam te sa sobom u istim godinama. A bilo je toliko toga dobrog i osobitog i iskrenog u tvom karakteru. Tvoje malo srce bilo je veliko kao samo svitanje iznad širokih brda. To se vidjelo iz tvog spontanog poriva da mi pritrčiš i poljubiš me za laku noć. Ništa drugo nije večeras važno, sine.

Prišao sam noćas tvom krevetu, kleknuo i bio posramljen! To je slaba nadoknada, znam da ti ne bi razumio da sam ti ovo rekao dok si bio budan. Ali sutra ću biti pravi tata! Bit ću ti prijatelj, i patit ću kad ti patiš, smijati ću se kada se ti smiješ. Pregrist ću jezik kad mi popusti strpljivost. Stalno ću ponavljati kao na obredu: “On nije ništa drugo nego dječak, mali dječak!” Bojim se da sa te zamišljao kao muškarca. Ipak, kada te sada vidim, sine, izgužvanog i klonulog u tvom krevetu, vidim da si još dijete. Još jučer si bio u majčinom naručju, tvoja glava na njenim ramenima... Tražio sam previše. (W. L. Larned)

za život:

stvari koje trebate reći onima koje volite

♥ Učinio si pravu stvar ♥ Divna si ♥ Bilo je izvrsno ♥ Danas si prekrasna ♥ Silno mi nedostaješ ♥ Hvala ti za sve što si učinila za mene ovih godina ♥ Ti si mi važnija od svijeta: od djece, od karijere, od prijatelja, od svega na svijetu ♥ Sretna sam što sam se udala za tebe ♥ Ti si moj najbolji prijatelj ♥ Da se još jednom rodim, tobom bih se oženio ♥ Danas uživam u tvojoj blizini ♥ Nedostajala si mi ♥ Cijeli dan mislim samo na tebe ♥ Tako je lijepo probuditi se u tvom zagrljaju ♥ Uvijek ću te voljeti ♥ Uživam u sjaju tvojih očiju dok se smiješ ♥ Danas si prekrasna, kao i obično ♥ Uzdajem se u tebe ♥ Na tebe mogu uvijek računati ♥ Odmaraš me ♥ Ponosan sam kad sam u tvome društvu ♥ Žao mi je ♥ Pogriješio sam ♥ Što bi ti radije? ♥ Što planiraš? ♥ Samo da te malo čujem ♥ Ti si posebna ♥ Ne mogu zamisliti život bez tebe ♥ Htio bih biti bolji prema tebi ♥ U čemu ti mogu pomoći? ♥ Pomoli se za mene ♥ Danas sam molio za tebe ♥ Kad smo zajedno, svaki je trenutak dragocjen ♥ Hvala ti za tvoju ljubav ♥ Hvala ti što me prihvaćaš takvog kakav jesam ♥ Hvala što si uz mene ♥ Svaki dan proveden s tobom je lijep ♥

protiv života:

stvari koje ne smijete reći onima koje volite (ako ih volite)

⊗ Jesam li ti rekao? ⊗ Ista si kao tvoja majka ⊗ Uvijek si mrzovoljan ⊗ Bulazniš ⊗ Ti si kriv ⊗ Što se to s tobom događa? ⊗ Znaš samo kukati ⊗ Ništa ti ne polazi za rukom! ⊗ Tako ti i treba ⊗ Zašto me ne slušaš? ⊗ Budi malo odgovorniji! ⊗ Zašto ne misliš svojom glavom? ⊗ Nemoguća si! ⊗ S tobom samo gubim vrijeme! ⊗ Tebi je uzalud govoriti jer uporno tjeraš po svome! ⊗ Učinit ću kako ja budem htio! ⊗ Ako ti se ne sviđa, odlazi! ⊗ Sve krivo radiš! ⊗ Radiš gluposti! ⊗ Misliš samo na sebe! ⊗ Da me stvarno voliš, učinila bi to ⊗ Ti si veliko dijete! ⊗ Nemaš svoga stava! ⊗ Trebaš sredstva za smirenje! ⊗ To je tvoj problem ⊗ Ja tebe ne razumijem! ⊗ Moraš li uvijek biti u pravu? ⊗

Piše: *Stjepan Beretić*

Kuga, ratovi, razvojačenje u Somboru

Od 1719. godine Somborci su imali svoju župnu crkvu s drvenim tornjem, u kojem su bila dva zvona. Kako diljem Bačke, tako je i u Somboru oduvijek bilo veliko poštovanje prema pokojnima. Muhi spominje na 104. stranici svoje knjige, 1725. godine, da je somborski građanin **Matija Mandić** na groblju od čvrstog materijala dao podići kapelu svetoga Križa. Često se čuje kako su Bačvani živjeli u slozi i miru. I kad je bilo sloge, mira nije bilo. Somborci su od 1733. do 1735. godine sudjelovali u ratu koji je **Karlo III.** pokrenuo protiv Francuske i Španjolske. Na čelu somborske konjičke jedinice je bio kapetan **Marko Marković**, a na čelu pješačke jedinice kapetan **Jovan Damjanović**. Karlo III. je 1736. godine pokrenuo neuspješni rat protiv Turske, a 1738. godine je i Potiska vojna krajina morala u taj rat. Osim dvojice gore spomenutih kapetana u rat su otišli somborski poručnici: **Mijo Bokerović**, **Martin Parčetić**, **Bartol Rajić**, **Ivan Bašić**, **Mijo Pletikosić** i **Gabriel Pavlović**.

Potres i kuga u Somboru

Rat povlači za sobom bolesti, a Somborci su osim bolesti bili pogođeni i potresom. Godine 1737. Sombor je pogodio potres. I dok su popravke bile u jeku, 1738. godine, Somborci su morali u rat, osim toga 1738. godine je pogodila Sombor i cijelu Bačku kuga. Umrlo je više tisuća ljudi. Somborski kroničar, otac **Bono Mihalović** spominje, kako je u somborsko svratište navratio jedan grčki trgovac, koji je zarazio sve ukučane, pa je tako kuga počela harati gradom. Jedan svećenik nije bio dostatan da obiđe sve bolesnike i da obavi sve sprovode. Pomor je bio tako velik da su u to vrijeme Somborci udarili temelje dva pravoslavna i dva katolička groblja. Od kuge je 20. siječnja 1739. godine umro i otac Dominik Zombory. U Somboru su tako ostala još samo tri franjevca svećenika. Otac Dominik je sahranjen u zajedničku grobnicu iza kapele svetoga Roka na današnjem Velikom katoličkom groblju u Somboru. Nakon što je prestala opasnost od kuge, subotički su franjevci zajedno sa svojim vjernicima podigli zavjetnu kapelu svetomu Roku.

Ratovima nikad kraja

Godine 1740. vlast je preuzela **Marija Terezija**, a već 1741. godine izbije rat između Pruske, Bavorske i Francuske protiv Austrije. I opet je cijela Potiska vojna krajina morala u rat. Mnogo je Hrvata i Srba sudjelovalo u tome ratu, a neki su u rat otišli kao dragovoljci. (Ferdo Šišić, *Pregled povijesti hrvatskoga naroda*, Zagreb 1962, str. 324.). Somborci su ratovali 1741. godine u Šleskoj, 1742. u Moravskoj, i 1743. u Bavorskoj. U tom je ratu pod zapovjedništvom kapetana Jovana Damjanovića sudjelovalo 200 somborskih konjanika i 600 pješaka. Dvije trećine Somboraca su bili Srbi, a jedna trećina Hrvati. Drugi turski rat, a i ovaj, nasljedni, odnio je mnoge živote. Jedan zapis iz 1746. godine svjedoči o 300 somborskih udovica i siročadi. Među ono malo ratnika koji su se vratili iz rata je bilo mnoštvo ranjenika i bogalja. O tome piše Muhi na 95. i 96. stranici svoje knjige.

Franjevački samostan u Somboru

Dok je u Somboru bio gvardijan otac **Marko od Lipe**, i dok su Somborci ratovali u Bavorskoj, 1743. godine, položio je kalačko-bački nadbiskup **Gabriel Patačić** kamen temeljac za novo krilo samostana. Prigodni svečani govor na latinskom jeziku održao je generalni lektor osječke franjevačke bogoslovije, otac **Franjo Ivanović**. Na svečanost se okupilo gotovo sve bačko plemstvo, predstavnici vojnih i građanskih vlasti. Sredstva za gradnju samostana namakli su franjevci, što iz ušteđenog novca, a što prihodima za svojih posjeda. O tome piše otac Bono Mihalović u svome ljetopisu pod naslovom *De impositione primi lapidis pro Conventu Zomboriensis*, a navodi ga Muhi na 107. stranici svoje knjige.

Razvojačenje

Kad je Marija Terezija 1. srpnja 1745. godine raspustila Vojnu krajinu, Srbi su pokazali veliko protivljenje. U Subotici, kao i u Somboru, nezadovoljni su graničari odlučili napustiti svoje gradove. Nisu bili spremni predati oružje. Tako su se subotički i somborski kraji-

šnici – mahom Srbi – odselili i nastanili u Srijemu i u šajkaškom kraju, u selima: Lok, Mošorin, Gardinovci, Gospođinci. Svoj grad je napustilo 546 nezadovoljnih somborskih obitelji. Subotički Hrvati, plemići, koji se nisu htjeli odreći vojničke službe su se 1748. godine nastanili u pustari Lemeš (Nemesmilitics – Svezotar Miletić), koja je tada nosila ime Telečka. Mnogi su se nezadovoljni Srbi kasnije ipak vratili u Suboticu. O tome piše Sekulić na 143. stranici svoje knjige *Narodni život i običaji bačkih Bunjevaca* iz 1986. godine i Petar Pekić na 91. do 96. stranice svoje knjige *Povijest Hrvata u Vojvodini* iz 1930. godine.

Kako su nastajali salaši

Godine 1746. stručno županijsko povjerenstvo je obavilo popis stanovništva i procjenu imovine. Oko Sombora se nizalo 9 pustara, odnosno 9 skupina salaša. Od tada spomenutih 9 pustara i danas pod istim imenom postoji: Bukovac, Nenadić, Gradina, Čičovi, Rančevo, Bilić i Šaponje. Spominje se još i Ivanovo Selo. U tih osam skupina salaša postojale su tada ruševine srednjovjekovnih crkvišta. To znači da su se Hrvati i Srbi nastanjivali i podizali svoje kuće oko crkvišta. Jedino u pustari Piperos nije bilo crkvišta. O tome piše Muhi na 110-112. stranici svoje knjige.

Sombor pao pod županijski vlast

Na Svi svete 1745. godine odredbom kraljice i carice Marije Terezije Sombor je izuzet od vojne vlasti, te je pao pod županijsku vlast. Najveće nezadovoljstvo su iskazali Srbi, ali su bili nezadovoljni i Hrvati. U to ime su se sastali najugledniji Somborci iz oba naroda, te su odlučili sve poduzeti kako bi Sombor postao slobodni kraljevski grad. To je povjerenstvo skupilo 200 srpskih i 100 hrvatskih potpisa, što u gradu, što na salašima. Molba je napisana na srpskom jeziku, a okupljeni uglednici su se složili da povjerenstvo, u sastavu **Martin Parčetić**, **Mijo Bokerović**, **Atanasije Sojšić** i **Stevan Radojević** preko tumača **Matolajja**, odmah počne pregovore o povlastici slobodnog kraljevskog grada u Beču. (Muhi 108-109).

Obraćenje – ključni trenutak u životu

Piše: mons. dr. Andrija Kopilović

Česta je uporaba pojma obraćenje u propovijedima, spominje se pojam „novi čovjek“... Što to znači obratiti se? Promijeniti životne navike? Je li čin obraćenja čin volje ili Božje milosti ili i jednog i drugog? Događa li se obraćenje „preko noći“ ili je to proces? Zapravo kakav je taj obraćeni čovjek, taj novi čovjek?

Dorđe, BG

U prvom dijelu odgovora na Vaše pitanje, poslužit ću se tekstom iz suvremene *Katoličke enciklopedije* (Marjan tisak, 2005.). Obraćenje je „hod u obrnutom smjeru, povratak“ napuštenim ili novo otkrivenim vrijednostima. To je trenutak ili proces u kojem osoba što se otuđila od Boga ide prema promjeni od grešnih odabira i obrazaca k novom životu u prijateljstvu s Bogom. Izraz „obraćenje“ kao takav etimološki ukazuje na hebrejski *šub* što znači „okrenuti se, vratiti se“. Često je to poziv proroka da se vrate Gospodinu „koji je razderao, on će nas iscijeliti; on je udario, on će nam poviti rane“ – kaže Hošea. Slika okretanja nagovještava da su ljudi skrenuli s pravoga puta, udaljili se od Boga te da trebaju promijeniti pravac i vratiti se Bogu. Općenitiji primjer takvoga postupanja jest rasipni sin iz Lukina evanđelja. Taj mladić „dolazi k sebi“, odlučuje ustati i poći svome ocu. Taj pojam izražava se u Starom zavjetu također pomoću riječi pokajanje, a u Novom zavjetu odgovara mu izraz: promjena mišljenja, preslaganje životnoga hoda (metanoia).

Kad je Isus otpočeo svoje mesijansko djelovanje, sazeo je svoju poruku u poziv: obratite se i vjerujte evanđelju! Kajanje i obraćenje su milosni trenuci promjene u životu pojedinca i naroda. Osnova novoga života je radosna vijest o Božjoj opraštajućoj ljubavi. Stoga je poziv na obraćenje i poziv na vjerovanje. Kod Pavla susrećemo pojam pomirenje, koje se shvaća kao plod obraćenja. Okretanje Bogu prvi je trenutak pomirenja s Bogom i bližnjim, a Bog je pomiritelj. U povijesti duhovnosti, trenutak „dolaska k sebi“ kojim počinje obraćenje jest žalovanje zbog nekog gubitka ili zlodjela, grižnja

savjesti. Tim slikovitim izrazom se hoće reći da netko biva „prikovan“ ili „proboden“ bolnom sviješću zbog vlastite grešnosti i duhovne bijede što prate osjećaji stida i žaljenja. Pustinjski oci smatrali su da je taj osjećaj u srži čovjekova odnosa s Bogom. Obraćenje se često upotrebljava kao ključni trenutak koji preoblikuje ljudski život ali je obraćenje stalno prisutno u iskustvu vjernika. Bog je *uvijek veći*, i čovjekov odnos s Bogom je ponovno otkrivanje te istine, zatim vlastite duhovne bijede te uvijek novog poziva na novi život u Bogu.

Onaj koji poziva na obraćenje uvijek je Bog. Jednako tako je jasna tvrdnja da Bog nikada ne prisiljava na obraćenje. Obraćenje je, dakle, u biti čin suradnje s Božjom ponudom, Božjim pozivom. S druge strane to je u biti susret čovjeka sa samim sobom i vlastita procjena o svome životu u kojem se osjeća promašenost, krivnja, potreba promjene. Pošto smo tu promjenu nesposobni sami učiniti, obraćenje je čin u kome pružamo ruke

vjek. Taj novi čovjek je upravo u tome nov što je prekinuo s grešnim navikama i što se u daljnjem hodu pokušava „upriličiti Kristu“ i tako biti po milosti novi stvor. Ovdje moramo zastati i razlikovati obraćenje kao čin početka i obraćenje kao trajni proces. Čin početka je bitan, ali nažalost ne možemo garantirati sami za sebe da ćemo ustrajati, zato je to stanje koje postaje proces trajnoga drugovanja s Bogom na putu posvećenja. Jasno, da kršćanstvo poznaje obraćenje u najužem smislu, kao na primjer obraćenja svetog Pavla, svetog Augustina, svetog Franje i mnogih drugih. No, još više poznaje nebrojeno mnoštvo svih nas koji smo na obraćenom putu, što znači da smo prihvatili Božji poziv, obraćamo se Bogu, hodamo putem ali često uvijek iznova moramo ustati nakon vlastitog pada pa se i taj čin ustajanja zove obraćenje.

U vašem pitanju je posve jasno postavljena razlika da li je to „preko noći“ ili je to „proces“. Kako vidite iz odgovora, to je i jedno i drugo. Međutim,

Prvi korak za obraćenje je spoznati da imamo Boga za Oca, da smo osjetili čas da trebamo „doći k sebi“ i da smo mu pošli u susret. U času susreta se događa to „obraćenje“ to jest promjena pravca u suprotnom smjeru. Bez „akcije“, to jest okretanja pravca nema obraćenja. Obraćenje nije puka odluka, još manje osjećaj, nego stvarni susret i stvarni korak u suprotnom pravcu.

prema Bogu moleći njega – uvijek večega – da nam se smiluje i da obnovimo prijateljstvo s njim. Dakle, prvi korak za obraćenje je spoznati da imamo Boga za Oca, da smo osjetili čas da trebamo „doći k sebi“ i da smo mu pošli u susret. U času susreta se događa to „obraćenje“ to jest promjena pravca u suprotnom smjeru. Bez „akcije“, to jest okretanja pravca nema obraćenja. Obraćenje nije puka odluka, još manje osjećaj, nego stvarni susret i stvarni korak u suprotnom pravcu. Po apostolu Pavlu obraćenik je novi čo-

pri kraju bih posve jasno istaknuo da životne okolnosti u kojima živimo otežavaju proces obraćenja, te traže daleko odlučniji čin samih kršćana da obraćeni djelom svjedoče da su se za Boga i taj Božji put opredijelili definitivno i da nikada ne silaze na razinu relativizma i kompromisa. Pad se može razumjeti, ali se ne smije prihvatiti kao trajno stanje, pa ni „dizanje“ kao trajni način obraćanja s Bogom, nego je obraćenje – kao proces – trajni rast u vjeri i milosti.

DAN REDOVNIŠTVA

Biskupska misa
kod franjevacu
ujedno početak

Devetnice Gospi Lurdskoj
2. 02. 2010.
u 17,30 sati

* * *

STEPINČEVO

Biskupska misa
kod subotičkih franjevaca

10. 02. 2010.
u 17,30 sati

* * *

KNIŽEVNO PRELO

i predstavljanje knjiga
"CVIČE I KAMEN" I

"ZIMSKE MIRAKULE"
priređuje

Hrvatska čitaonica u Subotici
u HKC "Bunjevačko kolo"
u petak, 12. 02. 2010.
s početkom u 19 sati

VELIKO PRELO

Dvorana sportova
30. 01. 2010.

U povodu 15 godina izlaženja,
Zvonik nagrađuje vjerne čitatelje
godišnjom pretplatom:

1. Marina Cvijanov, Kosmajska 27, Bikovo
2. Zvonimir Vukov, Bartola Kašića 8, Subotica
3. Gabrijela Sudarević, Braće Radić 15/18, Subotica
4. Vladimir i Ksenija Horvacki, Tiha 21, Subotica
5. Krista Tikvicki, Bačka 5, Subotica
6. Bosiljko Kostić, Partizanska 6, Veternik
7. Josip Dumendžić, Vojvodanska 1, Bođani
8. Rozika Pejić, Dože Đerđa 19, Subotica
9. Robert Dudaš, Knićaninova 12, Titel
10. Bosiljka Halužan, Šikara - Bosaških franjevaca 2, Lipnica (BiH)

RADIO MARIJA
Tel: 021 4790-529; Email: rama@eunet.yu
90,7 MhZ FM - SUBOTICA
102,9 MhZ FM - NOVI-SAD

Hirvivo
Katholikus hetilap
1. évf. 1. szám 2002. 05. 19.
Zlatiborska 4, 24427 Totovo Selo
Tel: (024) 883-040; Email: hirvivo@tothfalu.co.rs

CSALÁDI MAGAZIN
Hitélet
Cara Dušana 4, 21000 Novi Sad
Tel: (024) 469-474, Email: agape@eunet.rs

SuboticaDanas.info
Informativne stranice
programa na hrvatskom jeziku

Slušajte Radio Suboticu
program na hrvatskom jeziku
svaku večer od 18-21 sat
na frekvenciji 104,4 Mhz
Put Jovana Mikića 12,
Tel: 024 55 22 00; Fax: 551-902

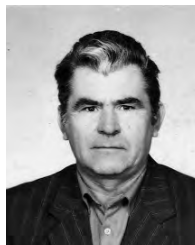

www.suboticka-biskupija.info

In memoriam

JOSIP VUKOVIĆ LAMIĆ

(1995. - 2010.)

Na blagdan Bogojavljenja obilježili smo 15. obljetnicu smrti dragog nam supruga, tate i dide Josipa Vukovića Lamića. Davno nas je napustio a još uvijek ga jednako volimo i za njega molimo. Tako se i u ovom slučaju pokazuje istinitom riječ sv. Pavla: „Ljubav nikad ne prestaje“. Želimo to posvjedočiti i ovim sjećanjem u *Zvoniku*.

Njegovi najmiliji:

Supruga **MARICA**, sinovi **IVICA** i **STEVO**, snahe **KSENIJA** i **NATAŠA**, unučad **TAMARA**, **IVANA**, **JOSIP**, **MARIO** i **TIJANA**.

Zvonik

Katolički list (mjesečnik)

Izdaje: Rimokatolički župni ured Sv. Roka, 24000 SUBOTICA, Beogradski put 52
Telefon: +381(0)24 554-896; Fax: +381(0)24 551-036; E-mail: zvonik@tippnet.rs

Web: www.zvonik.rs

Uredništvo:

mr. Mirko Štefković, glavni i odgovorni urednik, Tel: +381(0)24 553 610

Željka Zelić, zamjenica glavnog i odgovornog urednika

mr. Andrija Anišić, pročelnik Izdavačkog odjela Instituta "Ivan Antunović"

mr. Ervin Čeliković, tehnički urednik

Katarina Čeliković, lektorica

Vedran Jegić, fotograf

Uredničko vijeće: Stjepan Beretić, Ladislav Huska, Vesna Huska, Franjo Ivanković, dr. Andrija Kopilović, mr. Mato Miloš, Lazar Novaković, Jakob Pfeifer, s. Blaženka Rudić, Željko Šipek.

Tisak: Štamparija "PRINTEX", Segedinski put 86, Subotica, Tel.: 024/554-435

ISSN 1451-2149

Izdavanje Zvonika podupire Ministarstvo vera R. Srbije.

Fotografije u ovom broju:
Zvonik, Subotica.info,
Hrvatska riječ

Godišnja pretplata za ZVONIK:

- direktnom dostavom na župe: 1450 din

- poštom:

1700 din: tuzemstvo (za više primjeraka slijedi popust)

50 Eura: Europa

60 Eura: USA, CANADA

Pretplatnici iz tuzemstva uplate mogu slati poštanskom uplatnicom na ime Mirko Štefković, Trg žrtava fašizma 19, 24000 Subotica, s naznakom podataka pretplatnika, a oni iz Hrvatske na ime Svjetlana Ivković, Stjepana Ljubića Vojode 12, 10000 Zagreb.

Deviznu doznaku pretplatnici iz inozemstva mogu poslati na biskupijski račun s naznakom **Za Zvonik**:

NLB Banka A.D. Beograd

SWIFT: CONARS22

IBAN: RS35310007080200263537

Rimokatolička vjerska zajednica - Biskupski ordinarijat, Trg žrtava fašizma 19, 24000 Subotica, Serbia.

OČNA KUĆA

SZEMÉSZETI SZALON

551-045

A FŐPOSTÁNÁL

KOD GLAVNE POŠTE

POLIKLINIKA

SENTE

24000 Subotica, Jo Lajoša 4a

tel: 024 / 520-698

Radno vrijeme
radnim danom: od 9 do 19 sati
subotom: od 9 do 12 sati

HiZ
"HIDROIZOLACIJA"
ŽIVANOVIĆ

IZOLUJEMO VLAŽNE KUĆE CRKVE DVORCE

I DRUGE KAPITALNE OBJEKTE
DEBLJINE ZIDOVA DO 10m

www.hiz.rs

27 GODINA ISKUSTVA
40 IZOLOVANIH CRKVI
- BOLJE SUŠITI NEGO RUŠITI -

025/440-470 25000 Sombor,
063/440-470 Šeste Licke 25

MONOLIT GRADNJA
DOO ZA GRAĐEVINARSTVO I GRAĐEVINSKO-ZANATSKE RADOVE

JEDNOČLANO DRUŠTVO - BD. 181752/2006

24000 SUBOTICA, Franje Kuhača 10, Tel.: 024/551-685, 553-111
E-mail: monolit@tippnet.co.yu

PIB 100837422, TTK, RAČ: BANKA 170-7844-53, AGROBANKA 245-0263402101453-37

Hrvatska

Čitajte tisak, posudite knjige i porazgovarajte s prijateljima u Hrvatskoj čitaonici

Subotica, ulica Bele Gabrića 21

srijeda, petak 10 - 14 sati
utorak, četvrtak 16 - 19 sati

Dacia porodica na okupu! Koji je Vaš izbor?

Dacia Logan već od **6.990 €**

Dacia Logan MCV već od **8.200 €**

Dacia Logan Van već od **6.900 €** bez pdv-a

Dacia Logan Pick Up već od **7.300 €** bez pdv-a

Dacia Sandero već od **6.990 €**

3 GODINE GARANCIJE III 100 000 km

www.dacia.rs Think big

AUTO CAR VIDA KOVIĆ, SUBOTICA
Braće Radića 51-53, Tel.: 024/553-567

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

● Karadorđev put 2, SUBOTICA
Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33

RASPORED SAHRANA NA INTERNETU
www.funero.co.rs
E-mail: funero@funero.co.rs

ADSL

TIPPNET INTERNET

Dial-Up

Wireless

registracija domena
web hosting & design
prodaja i servis računara

www.tippnet.rs
support@tippnet.rs

Subotica, Karadorđev put 2.
tel: 024 / 555-765

Zahvaljujemo našim darovateljima

kupatila
kolpa-san[®]
by kolpa

*Opustite se i uživajte
u savršenstvu!*

Saloni kupatila KolpaSan:

Beograd, Bulevar Kralja Alexandra 402, Tel: 011/ 240 73 71
Novi Beograd, Tošin bunar 224/a, Tel: 011/ 260 99 20
Novi Sad, Rumenački put 11, Tel: 021/ 518 091
Subotica, Banijska 2, Tel: 024/ 547 886

bane
SUBOTICA

Srce kuće Vaše kuhinje su naše!

Saloni kuhinja:

Beograd, Tošin bunar 224/a, Tel.: 011/ 2609 920
Novi Sad, Marka Miljanova 20, Tel.: 021/ 661 9005
Subotica, Batinska 34, Tel.: 024/ 561 187, 561 186

Tribina mladih o sektama

Ōci u Sv. Roku

Prijam kod gradonačelnika

Najrevniji na zornicama u Sv. Roku

Umjetnost živoljenja slična je umijeću bojenja!

ZAVRŠNI RADOVI GRAĐEVINE

4000 Subotica, Imotska 31, tel/fax: 024/562-712, mob: 064/240-43-95
e-mail: zrg.sasa@yahoo.com, www.poslovnabaza.com/zrg

Budite radosni

kad god vam se za to pruža mogućnost

i kad god za to nalazite snage u sebi,

jer trenuci čiste radosti vrijede i znače

više nego čitavi dani i mjeseci našeg života

provedeni u mutnoj igri naših sitnih i krupnih strasti i prohtjeva

A minuta čiste radosti ostaje u nama zauvijek,

kao sjaj koji ništa ne može zamračiti.

(Ivo Andrić, Znakovi pored puta)